

# Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 224



Leidimas  
lietuvių kalba

Teisės aktai

55 tomas  
2012 m. rugpjūčio 21 d.

Turinys

II Įstatymo galios neturintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2012 m. rugpjūčio 3 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 748/2012, kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosaukinio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės <sup>(1)</sup> ..... 1

Kaina: 4 EUR

(<sup>1</sup>) Tekstas svarbus EEE

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.



## II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

## REGLAMENTAI

## KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 748/2012

2012 m. rugpjūčio 3 d.

**kuriuo nustatomos orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikavimo, orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų aplinkosauginio sertifikavimo, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo įgyvendinimo taisyklės**

(nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantį Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB <sup>(1)</sup>, ypač į jo 5 straipsnio 5 dalį ir 6 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

- (1) 2003 m. rugsėjo 24 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1702/2003, nustatantis orlaivio tinkamumo skraidyti ir orlaivio bei susijusių jo gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti aplinkos atžvilgiu pažymėjimų išdavimą bei projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimą įgyvendinančias taisykles <sup>(2)</sup>, buvo keletą kartų iš esmės keičiamas <sup>(3)</sup>. Kadangi reikia padaryti naujų pakeitimų, siekiant aiškumo jis turėtų būti išdėstytas išdėstyta nauja redakcija;
- (2) Reglamentu (EB) Nr. 216/2008 nustatomi bendri esminiai reikalavimai, siekiant, kad būtų numatomas aukštas vienodas civilinės aviacijos saugos ir aplinkos apsaugos lygis. Jame nustatoma, kad Komisija turi priimti būtinas įgyvendinimo taisykles, užtikrinančias vienodą tų reikalavimų taikymą. Juo įsteigiama Europos aviacijos saugos agentūra (toliau – agentūra), turinti padėti Komisijai parengti tas įgyvendinimo taisykles;

- (3) būtina nustatyti bendrus techninius reikalavimus ir administracines procedūras, siekiant, kad būtų užtikrinamas aviacijos gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumas naudoti bei jų aplinkosauginis suderinamumas pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008. Tais reikalavimais ir procedūromis turėtų būti nustatomos atitinkamų pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio jų keitimo, galiojimo sustabdymo arba jų panaikinimo sąlygos;
- (4) projektuojant ir gaminant gaminius, dalis ir prietaisus dalyvaujančioms organizacijoms turėtų būti taikomas reikalavimas atitikti tam tikrus techninius reikalavimus, siekiant, kad būtų įrodytas tų organizacijų tinkamumas vykdyti savo įsipareigojimus ir naudotis su jais susijusiomis privilegijomis bei jiems vykdyti būtinų priemonių turėjimas. Komisija turi nustatyti priemones, kuriose nurodomos tą atitiktį liudijančių pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio keitimo, galiojimo sustabdymo arba panaikinimo sąlygos;
- (5) nustatydamas tinkamumo skraidyti bendrų esminių reikalavimų įgyvendinimo priemones Komisija turi pasirūpinti, kad jos atitiktų dabartinę situaciją ir geriausią praktiką, būtų atsižvelgiama į pasaulinę orlaivių eksploatavimo patirtį, mokslo ir technikos pažangą bei kad būtų galima nedelsiant imtis veiksmų reaguojant į nustatytas avarijų ir rimtų incidentų priežastis;
- (6) siekiant, kad būtų užtikrinamas aviacijos gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti ir aplinkos apsaugos bendrų reikalavimų taikymo vienodumas, valstybių narių kompetentingos institucijos turi laikytis bendrų procedūrų, ir, jeigu būtina, agentūra turi įvertinti, ar laikomasi tų reikalavimų. Agentūra turėtų parengti sertifikavimo specifikacijas ir rekomendacinę medžiagą, kad būtų lengviau užtikrinti būtiną reguliavimo vienodumą;

<sup>(1)</sup> OL L 79, 2008 3 19, p. 1.

<sup>(2)</sup> OL L 243, 2003 9 27, p. 6.

<sup>(3)</sup> Žr. II priedą.

- (7) būtina pripažinti tolesnį pažymėjimų, kurie buvo išduoti iki Reglamento (EB) Nr. 1702/2003 įsigaliojimo, galiojimą pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 69 straipsnį; bendri techniniai reikalavimai ir administracinės procedūros, įskaitant:
- (8) siekiant užtikrinti aukštą vienodą civilinės aviacijos lygį Europoje, būtina padaryti orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų ir projektavimo bei gamybinių organizacijų sertifikavimo reikalavimų ir procedūrų pakeitimų, ypač išaiškinti taisykles, pagal kurias įrodoma atitiktis tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimams, taip pat nustatyti galimybę pasirinkti laikytis naujesnių standartų, kai daromi tipo pažymėjimų pakeitimai;
- (9) pagal koncepciją ir sudėtingumą pagalbinės jėgainės (APU) yra panašios į orlaivių variklius, o tam tikrais atvejais APU konstrukcija sukuriama pagal variklių konstrukciją. Todėl, norint vėl suderinti APU ir variklių remonto procesą, reikia pakeisti APU remonto nuostatas;
- (10) kad nesudėtingiems motoriniams orlaiviams, pramoginiams orlaiviams ir susijusiems gaminiams, dalims ir prietaisams būtų taikomos jų paprastai konstrukcijai ir naudojimo būdui proporcingos priemonės ir būtų išlaikytas aukštas vienodas civilinės aviacijos saugos lygis Europoje, būtina padaryti tokių orlaivių ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų ir projektavimo bei gamybinių organizacijų sertifikavimo reikalavimų ir procedūrų pakeitimų, taip pat nustatyti galimybę (ypač lengvesnių kaip 2 000 kg (ELA2) arba 1 200 kg (ELA1) Europos lengvųjų orlaivių savininkams) dalis, kurios saugos atžvilgiu yra nekritinės, priimti įmontuoti be EASA 1 formos;
- (11) agentūra parengė įgyvendinimo priemonių projektą ir pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 19 straipsnio 1 dalį tas priemonės pateikė Komisijai kaip nuomonę Nr. 01/2009 „Dėl galimybės daryti tinkamumo skraidyti kodekso išimtis, kai keičiama konstrukcija“, Nr. 02/2009 „Dėl remonto ir konstrukcijos nuostatų pakeitimų Europos techninio standarto specifikacijoje“, Nr. 01/2010 „Dėl J poskyrio „Projektavimo organizacijos patvirtinimas“ ir Nr. 01/2011 „Europos lengvųjų orlaivių proceso ir standartinių pakeitimų ir remonto“;
- (12) šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Reglamento (EB) Nr. 216/2008 65 straipsnio 1 dalimi įsteigto Europos Aviacijos saugos agentūros komiteto nuomonę;
- a) tipo sertifikatų, riboto galiojimo tipo sertifikatų, papildomų tipo sertifikatų išdavimą ir jų pakeitimus;
- b) tinkamumo skraidyti pažymėjimų, riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimų, skrydžio leidimų ir oficialių išleidimo pažymėjimų išdavimą;
- c) remonto tvarkos patvirtinimo suteikimą;
- d) įrodymą, kad laikomasi aplinkos apsaugos reikalavimų;
- e) triukšmo pažymėjimų išdavimą;
- f) gaminių, dalių ir prietaisų identifikavimą;
- g) tam tikrų dalių ir prietaisų sertifikavimą;
- h) projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimą;
- i) tinkamumo skraidyti nurodymų parengimą.
2. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
- a) JAA – Jungtinė aviacijos administracija;
- b) JAR – tai jungtiniai aviacijos reikalavimai;
- c) 21 dalis – orlaivio ir susijusių gaminių, dalių bei prietaisų ir šio reglamento I priede nustatytų projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimo reikalavimai bei procedūros;
- d) M dalis – pagal Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 priimti nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti reikalavimai;
- e) pagrindinė verslo vieta – įmonės pagrindinė buveinė arba registruota buveinė, kurioje vykdomos šiame reglamente nurodytos veiklos pagrindinės finansinės funkcijos ir eksploatacijos kontrolė;

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ;

#### 1 straipsnis

#### Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1. Šiuo reglamentu pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 5 straipsnio 5 dalį ir 6 straipsnio 3 dalį nustatomi gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti ir aplinkosauginio sertifikavimo

- f) orlaivio elementas – bet kokia civiliniame orlaivyje naudotina dalis ar prietaisas;
- g) ETSO – Europos techninio standarto specifikacija (angl. *European Technical Standard Order*). Tai išsami tinkamumo naudoti specifikacija, kurią yra išdavusi Europos Aviacijos saugos agentūra (toliau – agentūra), siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento, kaip tam tikrų orlaivio elementų būtinųjų eksploatacinių charakteristikų standarto, reikalavimų;
- h) EPA – Europos dalių patvirtinimas (angl. *European Part Approval*). Orlaivio elementui suteiktas Europos dalių patvirtinimas reiškia, kad orlaivio elementas pagamintas pagal patvirtintus konstrukcinius duomenis, kurių savininkas nėra susijusio gaminio (išskyrus orlaivio elementus, gaminamus pagal ETSO) tipo pažymėjimo turėtojas;
- i) orlaivis ELA1 – bet kuris iš toliau išvardytų pilotuojamų Europos lengvųjų orlaivių:
- orlaivis, kurio didžiausia kilimo masė (MTOM) yra ne didesnė kaip 1 200 kg ir kuris nepriskiriamas prie sudėtingų motorinių orlaivių;
  - sklandytuvas arba motorizuotasis sklandytuvas, kurio MTOM yra ne didesnė kaip 1 200 kg;
  - oro balionas, kurio didžiausias konstrukcinis dujų arba karšto oro keliamasis tūris yra ne didesnis kaip 3 400 m<sup>3</sup>, jeigu tai karšto oro balionas, 1 050 m<sup>3</sup>, jeigu tai dujų balionas, ir 300 m<sup>3</sup>, jeigu tai pririšamasis dujų balionas;
  - ne daugiau kaip keturiems keleiviams sukonstruotas diržablis, kurio didžiausias konstrukcinis dujų arba karšto oro keliamasis tūris yra ne didesnis kaip 3 400 m<sup>3</sup>, jeigu tai karšto oro diržablis, ir ne didesnis kaip 1 000 m<sup>3</sup>, jeigu tai dujų diržablis;
- j) orlaivis ELA2 – bet kuris iš toliau išvardytų pilotuojamų Europos lengvųjų orlaivių:
- orlaivis, kurio didžiausia kilimo masė (MTOM) yra ne didesnė kaip 2 000 kg ir kuris nepriskiriamas prie sudėtingų motorinių orlaivių;
  - sklandytuvas arba motorizuotasis sklandytuvas, kurio MTOM yra ne didesnė kaip 2 000 kg;
  - oro balionas;
  - karšto oro diržablis;
  - dujų diržablis, kuris atitinka šias charakteristikas:
    - didžiausias statinis svarumas – 3 %,
    - nekeičiamo vektoriaus trauka (išskyrus atgalinę trauką),
    - struktūra, kontrolės sistema ir vidinių oro kamerų sistema yra įprastos ir paprastos konstrukcijos,
    - vairai be papildomo energijos šaltinio;
- vi) labai lengvas sukasparnis.

### 2 straipsnis

#### Gaminių, dalių ir prietaisų sertifikavimas

1. Gaminams, dalims ir prietaisams išduodami I priede (21 dalyje) nurodomi pažymėjimai.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies orlaiviui, įskaitant visus įmontuotus gaminius, dalis ir prietaisus, kuris nėra įregistruotas valstybėje narėje, netaikomos I priedo (21 dalies) H ir I poskyrių nuostatos. Jam taip pat netaikomos I priedo (21 dalies) P poskyrio nuostatos, išskyrus tuos atvejus, kai orlaivio atpažinimo ženklus yra nurodžiusi valstybė narė.

### 3 straipsnis

#### Tolesnis tipo pažymėjimų ir susijusių tinkamumo skraidyti pažymėjimų galiojimas

1. Gaminams, kuriems valstybė narė iki 2003 m. rugsėjo 28 d. buvo išdavusi tipo pažymėjimą ar dokumentą, leidžiantį išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą, taikomos šios nuostatos:

a) laikoma, kad tokiam gaminiui yra išduotas tipo pažymėjimas pagal šį reglamentą, jei:

i) tipo pažymėjimas išduotas remiantis:

– JAA tipo sertifikavimo pagrindu – gaminams, sertifikuotiems JAA nustatyta tvarka, kaip apibrėžta gaminio JAA duomenų lape, arba

– kitiems gaminams – tipo sertifikavimo pagrindu, apibrėžtu projektavimo valstybės išduotame tipo sertifikavimo duomenų lape, jei projektavimo valstybė yra:

– valstybė narė, jeigu agentūra, pirmiausia atsižvelgdama į taikomus tinkamumo skraidyti kodeksus ir veiklos patirtį, nenustato, kad toks tipo sertifikavimo pagrindas neužtikrina saugos lygio, lygia-verčio nustatytajam Reglamente (EB) Nr. 216/2008 ir šiame reglamente, arba

— valstybė, su kuria valstybė narė yra sudariusi dvišalį tinkamumo skraidyti arba panašų susitarimą, pagal kurį šie gaminiai sertifikuoti remiantis tos projektavimo valstybės tinkamumo skraidyti kodeksais, jeigu agentūra nenustato, jog šios projektavimo valstybės tinkamumo skraidyti kodeksai arba veiklos patirtis ar saugos sistema neužtikrina saugos lygio, lygiavertis nustatytajam Reglamente (EB) Nr. 216/2008 ir šiame reglamente.

Agentūra atlieka pirmąjį antrosios įtraukos nuostatų poveikio įvertinimą, kad galėtų parengti nuomonę Komisijai ir pateikti galimas šio reglamento pataisas;

- ii) gaminiui taikyti Čikagos konvencijos 16 priede nustatyti aplinkos apsaugos reikalavimai;
  - iii) gaminiui taikyti projektavimo valstybės tinkamumo skraidyti nurodymai;
- b) atskiro orlaivio, kuris į valstybės narės registrą buvo įtrauktas iki 2003 m. rugsėjo 28 d., projektas laikomas patvirtintu pagal šį reglamentą, jei:
- i) orlaivio konstrukcijos pagrindinis tipas yra šio straipsnio a punkte nurodyto tipo pažymėjimo dalis;
  - ii) visi šio pagrindinio konstrukcijos tipo, už kurį neatsako tipo pažymėjimo turėtojas, pakeitimai buvo patvirtinti; ir
  - iii) laikomasi iki 2003 m. rugsėjo 28 d. registravimo valstybės narės nustatytų arba priimtų tinkamumo skraidyti nurodymų, įskaitant visus projektavimo valstybės tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimus, dėl kurių buvo susitarta su registravimo valstybe nare.

2. Gaminiais, kurių tipo sertifikavimo procesas vyko JAA arba valstybėje narėje 2003 m. rugsėjo 28 d., taikomos šios nuostatos:

- a) jei gaminio sertifikavimo procesas vyksta keliose valstybėse narėse, sertifikuojant remiamasi toliausią sertifikavimo proceso etapą pasiekusiu projektu;
- b) I priedo (21 dalies) 21.A.15 punkto a, b ir c papunkčiai netaikomi;
- c) nukrypstant nuo I priedo (21 dalies) 21.A.17 punkto a papunkčio, tipo sertifikavimo pagrindas yra JAA arba, kur tinkama, valstybės narės nustatytas pagrindas, galiojantis paraiškos dėl patvirtinimo pateikimo dieną;

d) atitiktis patikrinimas pagal JAA ar valstybės narės procedūras laikomas agentūros atliktu pagal I priedo (21 dalies) 21.A.20 punkto a ir b papunkčių nuostatas.

3. Gaminiais, kuriems išduotas nacionalinis tipo pažymėjimas ar jam lygiavertis dokumentas ir kurių pakeitimo tvirtinimo procesas valstybėje narėje nebuvo užbaigtas tuo metu, kai tipo pažymėjimas turėjo atitikti šio reglamento nuostatas, taikomos šios nuostatos:

a) jei tvirtinimo procesas vyksta keliose valstybėse narėse, remiamasi toliausią tvirtinimo proceso etapą pasiekusiu projektu;

b) I priedo (21 dalies) 21.A.93 punktas netaikomas;

c) sertifikuojant remiamasi JAA arba, kur tinkama, valstybės narės nustatytomis specifikacijomis, galiojančiomis paraiškos dėl pakeitimo patvirtinimo pateikimo dieną;

d) atitiktis patikrinimas pagal JAA ar valstybės narės procedūras laikomas agentūros atliktu pagal I priedo (21 dalies) 21.A.103 punkto a papunkčio 2 pastraipos ir b papunkčio nuostatas.

4. Gminių, kuriems išduotas nacionalinis tipo pažymėjimas ar jam lygiavertis dokumentas ir kurių valstybės narės vykdomas stambaus remonto patvirtinimo procesas nebuvo užbaigtas tuo metu, kai nustatomas tipo pažymėjimas pagal šį reglamentą, atitiktis patikra laikoma agentūros atlikta pagal JAA ar valstybės narės procedūras pagal I priedo (21 dalies) 21.A.433 punkto a papunktį.

5. Laikoma, kad tinkamumo skraidyti pažymėjimas, išduotas valstybės narės, tvirtinančios atitiktį pagal šio straipsnio 1 dalį nustatytam tipo pažymėjimui, tenkina šio reglamento reikalavimus.

#### 4 straipsnis

#### Tolesnis papildomų tipo pažymėjimų galiojimas

1. Papildomi tipo pažymėjimai, valstybės narės išduoti pagal JAA procedūras arba galiojančias nacionalines procedūras, laikomi išduotais pagal šio reglamento nuostatas, ir gminių pakeitimai, pasiūlyti ne gaminio tipo pažymėjimo turėtojo, o kitų asmenų, ir valstybės narės patvirtinti pagal galiojančias nacionalines procedūras, laikomi patvirtintais pagal šio reglamento nuostatas, jei papildomas tipo pažymėjimas ar pakeitimas galiojo 2003 m. rugsėjo 28 d.

2. Papildomiems tipo pažymėjimams, kurių sertifikavimo procesas 2003 m. rugsėjo 28 d. vyko valstybėje narėje pagal galiojančias JAA papildomo tipo sertifikavimo procedūras, ir esminiams gaminių pakeitimams, kuriuos pasiūlė ne gaminio tipo pažymėjimo turėtojas, o kiti asmenys, ir kurių sertifikavimo procesas 2003 m. rugsėjo 28 d. vyko valstybėje narėje pagal galiojančias nacionalines procedūras, taikomos šios nuostatos:

- a) jei gaminio sertifikavimo procesas vyksta keliose valstybėse narėse, sertifikuojant remiamasi toliausią sertifikavimo proceso etapą pasiekusiu projektu;
- b) I priedo (21 dalies) 21.A.113 punkto a ir b papunkčiai netaikomi;
- c) sertifikuojant remiamasi JAA arba, kur tinkama, valstybės narės nustatytu sertifikavimo pagrindu, galiojančiu paraiškos dėl papildomo tipo pažymėjimo ar esminio pakeitimo pateikimo dieną;
- d) atitikties patikrinimas pagal JAA ar valstybės narės procedūras laikomas agentūros atliktu pagal I priedo (21 dalies) 21.A.115 punkto a papunkčio nuostatas.

#### 5 straipsnis

##### Tolesnis valstybių narių įregistruoto orlaivio eksploatavimas

Orlaivio, kuris nelaikytinas turinčiu tipo pažymėjimą, išduotą pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 dalies a punktą, kuriam valstybė narė išdavė tinkamumo skraidyti pažymėjimą joje dar neįsigaliojus Reglamentui (EB) Nr. 1702/2003 <sup>(1)</sup> ir kuris buvo tos valstybės registre tą dieną ir jame vis dar buvo 2007 m. kovo 28 d., atveju toliau išvardytų sąlygų derinys laikomas taikomomis konkrečiomis tinkamumo skraidyti specifikacijomis, išduotomis pagal šį reglamentą:

- a) tipo pažymėjimo duomenų lapas ir tipo pažymėjimo triukšmo duomenų lapas ar jiems lygiaverčiai projektavimo valstybės dokumentai, su sąlyga, kad projektavimo valstybė pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 27 straipsnio 2 dalį sudarė atitinkamą darbo susitarimą su agentūra dėl tokios konstrukcijos orlaivio tolesnio tinkamumo skraidyti;
- b) orlaiviui taikomi aplinkos apsaugos reikalavimai, nustatyti Čikagos konvencijos 16 priede;
- c) projektavimo valstybės privalomoji informacija apie tolesnį tinkamumą skraidyti.

<sup>(1)</sup> ES-15: 2003 m. rugsėjo 28 d.; ES-10: 2004 m. gegužės 1 d. ir ES-2: 2007 m. sausio 1 d.

#### 6 straipsnis

##### Tolesnis dalių ir prietaisų pažymėjimų galiojimas

1. Laikoma, kad valstybės narės suteikti dalių ir prietaisų patvirtinimai, galiojantys 2003 m. rugsėjo 28 d., yra suteikti pagal šio reglamento nuostatas.

2. Dalims ir prietaisams, kurių patvirtinimo ar leidimų išdavimo procesas tebevyko valstybėje narėje 2003 m. rugsėjo 28 d., taikomos šios nuostatos:

- a) jei leidimų išdavimo procesas vyksta keliose valstybėse narėse, remiamasi toliausią leidimų išdavimo proceso etapą pasiekusiu projektu;
- b) I priedo (21 dalies) 21.A.603 punktas netaikomas;
- c) taikomi duomenų reikalavimai, nustatyti I priedo (21 dalies) 21.A.605 punkte, yra atitinkamos valstybės narės nustatyti reikalavimai, galiojantys paraiškos dėl patvirtinimo ar leidimo dieną;
- d) atitinkamos valstybės narės atliktas atitikties patikrinimas laikomas agentūros atliktu pagal I priedo (21 dalies) 21.A.606 punkto b papunkčio nuostatas.

#### 7 straipsnis

##### Skrydžio leidimas

Laikoma, kad iki 2007 m. kovo 28 d. valstybių narių nustatytos skrydžio leidimo ar kito tinkamumo skraidyti pažymėjimo, išduoto orlaiviui, neturėjusiam pagal šį reglamentą išduoto tinkamumo skraidyti pažymėjimo ar tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimo, sąlygos buvo nustatytos pagal šį reglamentą, jeigu agentūra iki 2008 m. kovo 28 d. nenustatė, kad šios sąlygos neužtikrina saugos lygio, lygiaverčio nustatytajam Reglamente (EB) Nr. 216/2008 arba šiame reglamente.

#### 8 straipsnis

##### Projektavimo organizacijos

1. Už gaminių, dalių ir prietaisų projektavimą arba jų pakeitimus arba remontus atsakinga organizacija pagal I priedą (21 dalį) įrodo savo tinkamumą.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, organizacija, kurios pagrindinė verslo vieta yra ne valstybėje narėje, gali įrodyti savo tinkamumą įsigydamą tos valstybės išduodamą gaminio, dalies ir prietaiso pažymėjimą, dėl kurio organizacija buvo pateikusi paraišką, jeigu:

- a) ta valstybė – tai projektavimo valstybė; ir

b) agentūra nustatė, kad tos valstybės sistema apima šiuo reglamentu numatomąjį nepriklausomo atitikties tikrinimo lygį, kuris užtikrinamas lygiaverte organizacijų patvirtinimų sistema arba tiesioginiu tos valstybės kompetentingų institucijų dalyvavimu.

3. Projektavimo organizacijos patvirtinimai, kuriuos pagal Jungtinės aviacijos administracijos reikalavimus ir procedūras suteikė ar pripažino valstybė narė ir kurie galiojo prieš 2003 m. rugsėjo 28 d., laikomi atitinkančiais šį reglamentą.

#### 9 straipsnis

##### **Gamybinės organizacijos**

1. Už gaminių, dalių ir prietaisų gamybą atsakinga organizacija įrodo savo tinkamumą pagal I priedo (21 dalies) nuostatas.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, gamintojas, kurio pagrindinė verslo vieta yra ne valstybėje narėje, gali įrodyti savo tinkamumą išsigydamas tos valstybės išduodamą gaminio, dalies ir prietaiso pažymėjimą, dėl kurio jis buvo pateikęs paraišką, jeigu:

a) ta valstybė – tai gamybos valstybė; ir

b) agentūra nustatė, kad tos valstybės sistema apima šiuo reglamentu numatomąjį nepriklausomo atitikties tikrinimo lygį, kuris užtikrinamas lygiaverte organizacijų patvirtinimų sistema arba tiesioginiu tos valstybės kompetentingų institucijų dalyvavimu.

3. Gamybinės organizacijos patvirtinimai, kuriuos pagal Jungtinės aviacijos administracijos reikalavimus ir procedūras suteikė ar pripažino valstybė narė ir kurie galiojo prieš 2003 m. rugsėjo 28 d., laikomi atitinkančiais šį reglamentą.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2012 m. rugpjūčio 3 d.

*Komisijos vardu*

*Pirmininkas*

José Manuel BARROSO

#### 10 straipsnis

##### **Priemonės, kurių imasi Agentūra**

1. Agentūra parengia priimtinas atitikties užtikrinimo priemones (toliau – AMC), kuriomis kompetentingos institucijos, organizacijos ir darbuotojai gali naudotis, kad įrodytų, jog laikomasi šio reglamento I priedo (21 dalies) nuostatų.

2. Agentūros pateiktomis AMC nenustatoma naujų reikalavimų ir nesumažinami šio reglamento I priedo (21 dalies) reikalavimai.

3. Nepažeidžiant Reglamento (EB) Nr. 216/2008 54 ir 55 straipsnių, be papildomo įrodymo laikoma, kad užtikrinta atitiktis susijusiems šio reglamento I priedo (21 dalies) reikalavimams, jei taikomos agentūros pateiktos AMC.

#### 11 straipsnis

##### **Panaikinimas**

Reglamentas (EB) Nr. 1702/2003 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal III priede pateiktą atitiktmenų lentelę.

#### 12 straipsnis

##### **Įsigaliojimas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.



## I PRIEDAS

## 21 DALIS

## Orlaivio ir susijusių gaminių, dalių ir prietaisų, taip pat projektavimo ir gamybinių organizacijų sertifikavimas

## Turinys

	Puslapis
21.1 Bendroji dalis .....	14
<b>A SKIRSNIS – TECHNINIAI REIKALAVIMAI</b> .....	<b>14</b>
<b>A POSKYRIS – BENDROSIOS NUOSTATOS</b> .....	<b>14</b>
21.A.1 Taikymo sritis .....	14
21.A.2 Kito asmens, kuris nėra paraišką pažymėjimui išduoti pateikęs asmuo arba pažymėjimo turėtojas, įsipareigojimas .....	14
21.A.3A Gedimai, veikimo sutrikimai ir defektai .....	14
21.A.3B Tinkamumo skraidyti nurodymai .....	15
21.A.4 Projektavimo ir gamybos derinimas .....	15
<b>B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI</b> .....	<b>15</b>
21.A.11 Taikymo sritis .....	15
21.A.13 Teisė pateikti paraišką .....	16
21.A.14 Tinkamumo įrodymas .....	16
21.A.15 Paraiškos pateikimas .....	16
21.A.16A Tinkamumo skraidyti kodeksai .....	16
21.A.16B Specialios sąlygos .....	16
21.A.17 Tipo sertifikavimo pagrindas .....	17
21.A.18 Taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų ir sertifikavimo specifikacijų nustatymas .....	17
21.A.19 Pakeitimai, kuriuos padarius būtina gauti naują tipo pažymėjimą .....	18
21.A.20 Tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis .....	18
21.A.21 Tipo pažymėjimo išdavimas .....	18
21.A.23 Riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimas .....	18
21.A.31 Tipo projektas .....	19
21.A.33 Tikrinimas ir bandymai .....	19
21.A.35 Skrydžio bandymai .....	19
21.A.41 Tipo pažymėjimas .....	20
21.A.44 Turėtojo įsipareigojimai .....	20
21.A.47 Teisė perleisti .....	20
21.A.51 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas .....	20
21.A.55 Duomenų tvarkymas .....	20
21.A.57 Vadovai .....	21
21.A.61 Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai .....	21
<b>(C POSKYRIS – NETAIKOMAS)</b> .....	<b>21</b>
<b>D POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI</b> .....	<b>21</b>
21.A.90A Taikymo sritis .....	21
21.A.90B Standartiniai pakeitimai .....	21
21.A.91 Tipo projekto pakeitimų klasifikavimas .....	21

	Puslapis	
21.A.92	Teisė pateikti paraišką . . . . .	22
21.A.93	Paraiškos pateikimas . . . . .	22
21.A.95	Neesminiai pakeitimai . . . . .	22
21.A.97	Esminiai pakeitimai . . . . .	22
21.A.101	Taikomų sertifikavimo specifikacijų ir aplinkos apsaugos reikalavimų nustatymas . . . . .	22
21.A.103	Patvirtinimo suteikimas . . . . .	23
21.A.105	Duomenų tvarkymas . . . . .	24
21.A.107	Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti instrukcijos nurodymai . . . . .	24
21.A.109	Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklিনimas . . . . .	24
E POSKYRIS – PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI . . . . .		24
21.A.111	Taikymo sritis . . . . .	24
21.A.112A	Teisė pateikti paraišką . . . . .	24
21.A.112B	Tinkamumo įrodymas . . . . .	24
21.A.113	Paraiška išduoti papildomą tipo pažymėjimą . . . . .	25
21.A.114	Atitikties įrodymas . . . . .	25
21.A.115	Papildomo tipo pažymėjimo išdavimas . . . . .	25
21.A.116	Teisė perleisti . . . . .	25
21.A.117	Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, pakeitimai . . . . .	25
21.A.118A	Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklিনimas . . . . .	26
21.A.118B	Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas . . . . .	26
21.A.119	Vadovai . . . . .	26
21.A.120	Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai . . . . .	26
F POSKYRIS – GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO . . . . .		26
21.A.121	Taikymo sritis . . . . .	26
21.A.122	Teisė pateikti paraišką . . . . .	27
21.A.124	Paraiškos pateikimas . . . . .	27
21.A.125A	Atskirojo leidimo išdavimas . . . . .	27
21.A.125B	Pažeidimai . . . . .	27
21.A.125C	Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas . . . . .	28
21.A.126	Gamybos tikrinimo sistema . . . . .	28
21.A.127	Orlaivio bandymai . . . . .	28
21.A.128	Orlaivio variklio ir oro sraigtų bandymai . . . . .	29
21.A.129	Gamintojo įsipareigojimai . . . . .	29
21.A.130	Atitikties pareiškimas . . . . .	29
G POSKYRIS – GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS . . . . .		30
21.A.131	Taikymo sritis . . . . .	30
21.A.133	Teisė pateikti paraišką . . . . .	30
21.A.134	Paraiškos pateikimas . . . . .	30
21.A.135	Gamybinės organizacijos patvirtinimo suteikimas . . . . .	30
21.A.139	Kokybės sistema . . . . .	30
21.A.143	Aprašymas . . . . .	31
21.A.145	Patvirtinimo reikalavimai . . . . .	32

	Puslapis
21.A.147 Patvirtintos gamybinės organizacijos pakeitimai .....	32
21.A.148 Vietos pakeitimai .....	33
21.A.149 Teisė perleisti .....	33
21.A.151 Patvirtinimo sąlygos .....	33
21.A.153 Patvirtinimo sąlygų pakeitimai .....	33
21.A.157 Tyrimai .....	33
21.A.158 Pažeidimai .....	33
21.A.159 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas .....	34
21.A.163 Privilegijos .....	34
21.A.165 Turėtojo įsipareigojimai .....	34
<b>H POSKYRIS – TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI</b> .....	<b>35</b>
21.A.171 Taikymo sritis .....	35
21.A.172 Teisė pateikti paraišką .....	35
21.A.173 Klasifikavimas .....	35
21.A.174 Paraiškos pateikimas .....	35
21.A.175 Kalba .....	36
21.A.177 Pakeitimas arba modifikacija .....	36
21.A.179 Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse .....	36
21.A.180 Tikrinimai .....	37
21.A.181 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas .....	37
21.A.182 Orlavio identifikavimas .....	37
<b>I POSKYRIS – TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI</b> .....	<b>37</b>
21.A.201 Taikymo sritis .....	37
21.A.203 Teisė pateikti paraišką .....	37
21.A.204 Paraiškos pateikimas .....	37
21.A.207 Pakeitimas arba modifikacija .....	38
21.A.209 Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse .....	38
21.A.210 Tikrinimai .....	38
21.A.211 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas .....	38
<b>J POSKYRIS – PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS</b> .....	<b>38</b>
21.A.231 Taikymo sritis .....	38
21.A.233 Teisė pateikti paraišką .....	38
21.A.234 Paraiškos pateikimas .....	39
21.A.235 Projektavimo organizacijos patvirtinimo išdavimas .....	39
21.A.239 Projekto užtikrinimo sistema .....	39
21.A.243 Duomenys .....	39
21.A.245 Patvirtinimo reikalavimai .....	39
21.A.247 Projekto užtikrinimo sistemos pakeitimai .....	40
21.A.249 Teisė perleisti .....	40
21.A.251 Patvirtinimo sąlygos .....	40
21.A.253 Patvirtinimo sąlygų pakeitimai .....	40

	Puslapis
21.A.257 Tyrimai .....	40
21.A.258 Pažeidimai .....	40
21.A.259 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas .....	41
21.A.263 Privilegijos .....	41
21.A.265 Turėtojo įsipareigojimai .....	42
K POSKYRIS – DALYS IR PRIETAISAI .....	42
21.A.301 Taikymo sritis .....	42
21.A.303 Taikomų reikalavimų laikymasis .....	42
21.A.305 Dalių ir prietaisų patvirtinimo išdavimas .....	42
21.A.307 Dalių ir prietaisų atidavimas įmontuoti .....	42
(L POSKYRIS – NETAIKOMAS) .....	43
M POSKYRIS – REMONTAI .....	43
21.A.431A Taikymo sritis .....	43
21.A.431B Standartinis remontas .....	43
21.A.432A Teisė pateikti paraišką .....	43
21.A.432B Tinkamumo įrodymas .....	43
21.A.433 Remonto tvarka .....	44
21.A.435 Remontų klasifikavimas .....	44
21.A.437 Remonto projekto patvirtinimo išdavimas .....	44
21.A.439 Remonto dalių gamyba .....	44
21.A.441 Remonto atlikimas .....	44
21.A.443 Apribojimai .....	45
21.A.445 Neatitaisyta žala .....	45
21.A.447 Duomenų tvarkymas .....	45
21.A.449 Tinkamumo skraidyti tęstinumo instrukcijos .....	45
21.A.451 Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklavimas .....	45
(N POSKYRIS – NETAIKOMAS) .....	46
O POSKYRIS – TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUODAMI LEIDIMAI ...	46
21.A.601 Taikymo sritis .....	46
21.A.602A Teisė pateikti paraišką .....	46
21.A.602B Tinkamumo įrodymas .....	46
21.A.603 Paraiškos pateikimas .....	46
21.A.604 Pagalbinės jėgainės (APU) leidimo išdavimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) .....	46
21.A.605 Duomenų reikalavimai .....	47
21.A.606 Leidimo taikant ETSO išdavimas .....	47
21.A.607 Privilegijos išduoti leidimą taikant ETSO .....	47
21.A.608 Deklaracija apie projektą ir darbinius parametrus .....	47
21.A.609 Leidimų, išduotų taikant ETSO, turėtojų įsipareigojimai .....	47
21.A.610 Nuokrypių patvirtinimas .....	48

	Puslapis
21.A.611 Projektų pakeitimai .....	48
21.A.613 Duomenų tvarkymas .....	48
21.A.615 Agentūros atliekamas patikrinimas .....	48
21.A.619 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas .....	48
21.A.621 Teisė perleisti .....	49
<b>P POSKYRIS – SKRYDŽIO LEIDIMAS</b> .....	<b>49</b>
21.A.701 Taikymo sritis .....	49
21.A.703 Teisė pateikti paraišką .....	49
21.A.705 Kompetentinga institucija .....	49
21.A.707 Paraiška išduoti skrydžio leidimą .....	50
21.A.708 Skrydžio sąlygos .....	50
21.A.709 Paraiška patvirtinti skrydžio sąlygas .....	50
21.A.710 Skrydžio sąlygų patvirtinimas .....	50
21.A.711 Skrydžio leidimo išdavimas .....	51
21.A.713 Pakeitimai .....	51
21.A.715 Kalba .....	51
21.A.719 Teisė perleisti .....	51
21.A.721 Tikrinimai .....	52
21.A.723 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas .....	52
21.A.725 Skrydžio leidimo atnaujinimas .....	52
21.A.727 Skrydžio leidimo turėtojo įpareigojimai .....	52
21.A.729 Duomenų tvarkymas .....	52
<b>Q POSKYRIS – GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS</b> .....	<b>52</b>
21.A.801 Gaminių ženklavimas .....	52
21.A.803 Ženklavimo duomenų tvarkymas .....	53
21.A.804 Dalių ir prietaisų ženklavimas .....	53
21.A.805 Kritinių dalių ženklavimas .....	53
21.A.807 Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančių orlaivio elementų ženklavimas .....	53
<b>B SKIRSNIS – KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ PROCEDŪROS</b> .....	<b>54</b>
<b>A POSKYRIS – BENDROSIOS NUOSTATOS</b> .....	<b>54</b>
21.B.5 Taikymo sritis .....	54
21.B.20 Kompetentingos institucijos įsipareigojimai .....	54
21.B.25 Kompetentingos institucijos organizacinei struktūrai taikomi reikalavimai .....	54
21.B.30 Dokumentais nustatytos procedūros .....	54
21.B.35 Organizacijos struktūros ir procedūrų pakeitimas .....	54
21.B.40 Ginčytinų klausimų sprendimas .....	55
21.B.45 Ataskaitos rengimas/bendradarbiavimas .....	55
21.B.55 Duomenų tvarkymas .....	55
21.B.60 Tinkamumo skraidyti reikalavimai .....	55

	Puslapis
B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI .....	55
(C POSKYRIS – NETAIKOMAS) .....	55
D POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI .....	55
E POSKYRIS – PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI .....	55
F POSKYRIS – GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO .....	55
21.B.120 Tyrimas .....	55
21.B.125 Pažeidimai .....	56
21.B.130 Atskirojo leidimo išdavimas .....	56
21.B.135 Atskirojo leidimo išlaikymas .....	56
21.B.140 Atskirojo leidimo pakeitimas .....	57
21.B.145 Atskirojo leidimo apribojimas, galiojimo sustabdymas ir jo panaikinimas .....	57
21.B.150 Duomenų tvarkymas .....	57
G POSKYRIS – GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS .....	57
21.B.220 Tyrimas .....	57
21.B.225 Pažeidimai .....	58
21.B.230 Pažymėjimo išdavimas .....	58
21.B.235 Nenutrūkstama priežiūra .....	58
21.B.240 Gamybinės organizacijos patvirtinimo pakeitimas .....	59
21.B.245 Gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimo sustabdymas ir jo panaikinimas .....	59
21.B.260 Duomenų tvarkymas .....	59
H POSKYRIS – TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI .....	59
21.B.320 Tyrimas .....	59
21.B.325 Tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimas .....	60
21.B.326 Tinkamumo skraidyti pažymėjimas .....	60
21.B.327 Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas .....	60
21.B.330 Tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų panaikinimas .....	61
21.B.345 Duomenų tvarkymas .....	61
I POSKYRIS – TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI .....	61
21.B.420 Tyrimas .....	61
21.B.425 Triukšmo pažymėjimų išdavimas .....	62
21.B.430 Triukšmo pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų panaikinimas .....	62
21.B.445 Duomenų tvarkymas .....	62
J POSKYRIS – PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS .....	62
K POSKYRIS – DALYS IR PRIETAISAI .....	62
(L POSKYRIS – NETAIKOMAS) .....	62
M POSKYRIS – REMONTAI .....	62
(N POSKYRIS – NETAIKOMAS) .....	62
O POSKYRIS – TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUODAMI LEIDIMAI .....	62
P POSKYRIS – SKRYDŽIO LEIDIMAS .....	63
21.B.520 Tyrimas .....	63
21.B.525 Skrydžio leidimų išdavimas .....	63

	Puslapis
21.B.530 Skrydžio leidimų panaikinimas .....	63
21.B.545 Duomenų tvarkymas .....	63
Q POSKYRIS – GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS .....	63
<i>Priedėliai</i> .....	64
I priedėlis – EASA 1 forma, oficialus išleidimo pažymėjimas; .....	65
II priedėlis – EASA 15a forma, tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas; .....	70
III priedėlis – EASA 20a forma, skrydžio leidimas; .....	71
IV priedėlis – EASA 20b forma, skrydžio leidimas (išduotas patvirtintų organizacijų); .....	72
V priedėlis – EASA 24 forma, riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas; .....	73
V priedėlis – EASA 25 forma, tinkamumo skraidyti pažymėjimas; .....	74
VII priedėlis – EASA 45 forma, triukšmo pažymėjimas; .....	75
VIII priedėlis – EASA 52 forma, orlaivio atitikties pareiškimas; .....	76
IX priedėlis – EASA 53 forma, išleidimo eksploatuoti pažymėjimas; .....	79
X priedėlis – EASA 55 forma, gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimas; .....	81
XI priedėlis – EASA 65 forma, atskirasis leidimas gaminti negavus gamybinės organizacijos patvirtinimo.	83

## 21.1 Bendroji dalis

Šiame I priede (21 dalyje) kompetentinga institucija, jeigu kalbama apie:

- a) organizacijos, kurių pagrindinė verslo vieta yra valstybėje narėje – tai tos valstybės narės paskirta institucija; arba agentūra, jeigu taip nustato valstybė narė;
- b) organizacijos, kurių pagrindinė verslo vieta yra ne valstybėje narėje – tai agentūra.

## A SKIRSNIS

### TECHNINIAI REIKALAVIMAI

#### A POSKYRIS – BENDROSIOS NUOSTATOS

##### 21.A.1 Taikymo sritis

Šiuo skirsniu nustatomos pagal šį skirsnį išduotą arba išduotiną bet kokią pažymėjimą pageidaujančių gauti pareiškėjų arba tų pažymėjimų turėtojų teises ir įsipareigojimus reglamentuojančios bendrosios nuostatos,

##### 21.A.2 Kito asmens, kuris nėra paraišką pažymėjimui išduoti pateikęs asmuo arba pažymėjimo turėtojas, įsipareigojimas

Veismų, kurių pagal šį skirsnį siekiantis gauti gaminio, dalies arba prietaiso pažymėjimą turi imtis pareiškėjas ar to pažymėjimo turėtojas, gali imtis arba įsipareigojimus, kuriuos turi prisiimti pažymėjimo siekiantis pareiškėjas ar jo turėtojas, pareiškėjo ar turėtojo vardu, gali prisiimti bet koks kitas fizinis ar juridinis asmuo, jeigu pareiškėjas gauti pažymėjimą ar pažymėjimo turėtojas gali įrodyti, kad su tuo kitu asmeniu jis yra sudaręs susitarimą, užtikrinantį, jog turėtojo įsipareigojimai būtų tinkamai vykdomi.

##### 21.A.3A Gedimai, veikimo sutrikimai ir defektai

- a) Duomenų rinkimo, tikrinimo ir analizės sistema.

Tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo suteiktu pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas privalo turėti pranešimų apie gedimus, veikimo sutrikimus, defektus ar kitus įvykius, kurie gaminio, dalies ar prietaiso, kuriems taikomas tipo pažymėjimas, riboto galiojimo tipo pažymėjimas, papildomas tipo pažymėjimas, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduotas leidimas, esminio remonto projekto patvirtinimas arba bet koks kitas laikomas suteiktu pagal šį reglamentą atitinkamas patvirtinimas, nepertraukiamajam tinkamumui naudoti daro ar gali daryti neigiamą poveikį, ir susijusios informacijos rinkimo, tikrinimo ir analizės sistemą. Informacija apie šią sistemą turi būti prieinama visiems žinomiems gaminio, dalies arba prietaiso naudotojams ir, pateikus prašymą, visiems asmenims, kuriems leidžiama susipažinti su ta informacija pagal kitus susijusius įgyvendinimo reglamentus.

- b) Pranešimo pateikimas agentūrai

1. Tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo suteiktu pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas agentūrai praneša apie visus su gaminiu, dalimi arba prietaisu, kuriam taikomas tipo pažymėjimas, riboto galiojimo tipo pažymėjimas, papildomo tipo pažymėjimas, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduotas leidimas, esminio remonto projekto patvirtinimas arba bet koks kitas laikomas suteiktu pagal šį reglamentą atitinkamas patvirtinimas, susijusius jam žinomus gedimus, veikimo sutrikimus, defektus arba kitus įvykius, kurie sukėlė arba galėjo sukelti pavojingą būklę.
2. Šie pranešimai agentūros nustatyta forma ir būdu perduodami nedelsiant, kai tą įmanoma padaryti, jokių būdu ne vėliau nei per 72 valandas nuo galimos pavojingos būklės nustatymo, jeigu perduoti pranešimo netrukdo išskirtinės aplinkybės.

- c) Įvykių, apie kuriuos buvo pranešta, tyrimas

1. Jeigu įvykį, apie kurį buvo pranešta pagal šios dalies b punktą arba 21.A.129 dalies f punkto 2 papunktį ar 21.A.165 dalies f punkto 2 papunktį, sukėlė projektavimo ar gamybos trūkumai, tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo suteiktu pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas arba, jeigu būtina, gamintojas nustato trūkumų priežastis ir praneša agentūrai apie savo tyrimo rezultatus bei veiksmus, kurių imasi arba kurių siūlo imtis, kad būtų ištaisyti tie trūkumai.



2. Jeigu agentūra nustato, kad būtina imtis veiksmų trūkumui ištaisyti, tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo išduotu pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas arba, jeigu būtina, gamintojas pateikia agentūrai atitinkamus duomenis.

#### 21.A.3B Tinkamumo skraidyti nurodymai

- a) Tinkamumo skraidyti nurodymai – agentūros parengtas arba priimtas dokumentas, nustatantis veiksmus, kurių turi būti imamasi, siekiant atkurti priimtina orlaivio saugos lygį, kai pateikiama įrodymų, jog orlaivio saugos lygis galėtų sumažėti, jeigu nebūtų imamasi tų veiksmų.
- b) Agentūra išleidžia tinkamumo skraidyti nurodymus, jeigu nustato, kad:
  1. dėl orlaivio arba jame sumontuoto variklio, oro sraigto, dalies arba prietaiso trūkumo, orlaivio būklė yra pavojinga
  2. galimas dalykas, jog ta būklė būdinga kitam orlaviui arba gali jame susidaryti.
- c) Jeigu agentūra, siekdama pašalinti šios dalies b punkte nurodytą pavojingą būklę arba reikalaudama atlikti patikrinimą, turi išleisti tinkamumo skraidyti nurodymus, tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, esminio remonto projekto patvirtinimo arba bet kokio kito laikomo suteiktu pagal šį reglamentą atitinkamo patvirtinimo turėtojas:
  1. siūlo tinkamus ištaisomuosius veiksmus arba privalomuosius tikrinimus arba tuos veiksmus ir patikrinimus ir pateikia išsamią informaciją apie tuos pasiūlymus agentūrai patvirtinti;
  2. agentūrai patvirtinus šio punkto 1 papunktyje nurodytus pasiūlymus, užtikrina, kad atitinkami aprašomieji duomenys ir įgyvendinimo nurodymai būtų prieinami visiems žinomiems gaminio, dalies arba prietaiso naudotojams ar savininkams bei, jeigu pateikiamas prašymas, bet kuriam tinkamumo skraidyti reikalavimus privalančiam vykdyti asmeniui.
- d) Tinkamumo skraidyti nurodymuose pateikiama bent ši informacija:
  1. nurodoma pavojinga būklė;
  2. nurodomas orlaivis, kurio būklė kelia pavojų;
  3. veiksmas (-ai), kurio (-ių) turi būti imamasi;
  4. laikas nustatytam (-iems) veiksmui (-ams) įgyvendinti;
  5. įsigaliojimo data.

#### 21.A.4 Projektavimo ir gamybos derinimas

Kiekvienas tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduoto leidimo, tipo projekto pakeitimo patvirtinimo arba remonto projekto patvirtinimo turėtojas, jeigu būtina, bendradarbiauja su gamybine organizacija, siekdamas, kad būtų užtikrinamas:

- a) nustatytus reikalavimus atitinkantis projektavimo ir gamybos derinimas, reikalaujamas 21.A.122 arba 21.A.133 dalimi ar 21.A.165 dalies c punkto 2 papunkčiu, jeigu būtina; ir
- b) deramas gaminio, dalies arba prietaiso nepertraukiamojo tinkamumo naudoti išlaikymas.

### B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI

#### 21.A.11 Taikymo sritis

Šiuo poskyriu nustatoma tipo pažymėjimo išdavimo gaminiais ir riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimo orlaiviams tvarka bei numatomos tuos pažymėjimus siekiančių išgyyti pareiškėjų ir tų pažymėjimų turėtojų teisės ir išsipareigojimai.

### 21.A.13 Teisė pateikti paraišką

Kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo, kuris yra įrodęs savo tinkamumą pagal 21.A.14 dalį arba pradėjęs tinkamumo įrodymo procesą, šiame poskyryje nustatytais sąlygomis gali pateikti paraišką tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui įsigyti.

### 21.A.14 Tinkamumo įrodymas

- a) Kiekviena organizacija, pateikianti paraišką tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui įsigyti, įrodo savo tinkamumą gaudama pagal J poskyrį agentūros išduotą projektavimo organizacijos patvirtinimą.
- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto ir suteikiant galimybę naudoti kitokią procedūrą savo tinkamumui įrodyti, pareiškėjas gali prašyti agentūros leisti taikyti procedūras, kuriomis nustatoma speciali projektavimo veiklos praktika, ištekliai ir veiksmai, kurių būtina imtis, kad būtų laikomasi I priedo (21 dalies) reikalavimų, seką, jeigu gaminys – tai:
  1. ELA2 orlaivis;
  2. ELA2 orlaivyje įmontuotas variklis arba oro sraigtas;
  3. stūmoklinis variklis;
  4. fiksuotojo arba reguliuojamojo žingsnio oro sraigtas.
- c) Nukrypstant nuo a punkto, pareiškėjas gali pasirinkti įrodyti tinkamumą pateikdamas agentūrai pagal 21.A.20 dalies b punktą būtiną sertifikavimo programą, jei gaminys – tai:
  1. ELA1 orlaivis;
  2. ELA1 orlaivyje įmontuotas variklis arba oro sraigtas.

### 21.A.15 Paraiškos pateikimas

- a) Tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui gauti agentūros numatytu būdu pateikiama jos nustatyta paraiška.
- b) Su paraiška išduoti orlaivio tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą pateikiamas to orlaivio trimatis brėžinys ir pirminiai pagrindiniai duomenys, įskaitant siūlomas eksploatacines charakteristikas ir apribojimus.
- c) Su paraiška išduoti variklio arba oro sraigto tipo pažymėjimą pateikiamas bendras konstrukcinis brėžinys, variklio arba oro sraigto projekto ypatybių, eksploatacinių charakteristikų ir siūlomų eksploatacinių apribojimų aprašymas.

### 21.A.16A Tinkamumo skraidyti kodeksai

Agentūra pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 19 straipsnį parengia tinkamumo skraidyti kodeksus – standartines priemones, kuriomis įrodoma, kad gaminiai, dalys ir prietaisai atitinka Reglamento (EB) Nr. 216/2008 I priedo (21 dalies) esminius reikalavimus. Tie kodeksai turi būti pakankamai išsamūs ir būdingi, kad pareiškėjui jais būtų nurodomos pažymėjimų išdavimo sąlygos.

### 21.A.16B Specialios sąlygos

- a) Agentūra nustato gaminio specialias išsamias technines specifikacijas, vadinamąsias specialias sąlygas, jeigu susijusiame tinkamumo skraidyti kodekse nepateikiami lygiaverčiai arba atitinkami gaminio saugos standartai, nes:
  1. gaminio konstrukcijai būdingos naujos arba neįprastos ypatybės, palyginti su projektavimo veiklos praktika, kuria pagrįstas taikomas tinkamumo skraidyti kodeksas; arba
  2. numatoma gaminio naudojimo paskirtis nėra įprasta; arba
  3. eksploatuojant kitus panašius gaminius arba gaminius, kuriems būdingos panašios konstrukcinės ypatybės, sukaupta patirtis rodo, kad gali susidaryti pavojinga būklė.

- b) Specialiomis sąlygomis nustatomi tokie saugos standartai, kuriuos agentūra laiko būtinais numatyti, siekdama, kad būtų nustatytas saugos lygis, lygiavertis numatytajam taikomam tinkamumo skraidyti kodeksu.

#### 21.A.17 Tipo sertifikavimo pagrindas

- a) Nurodytiną tipo sertifikavimo pagrindą tipo pažymėjimui arba riboto galiojimo tipo pažymėjimui išduoti – tai:
1. agentūros nustatytas taikomas tinkamumo skraidyti kodeksas, galiojantis paraiškos išduoti tą pažymėjimą pateikimo dieną, jeigu:
    - i) agentūra nėra nurodžiusi kitaip; arba
    - ii) pareiškėjas nėra nusprendęs laikytis vėliau įsigaliojusių arba privalomų pagal šios dalies c ir d punktus pakeitimų sertifikavimo specifikacijų;
  2. pagal 21.A.16B dalies a punktą nustatytos visos specialios sąlygos.
- b) Paraiška išduoti didelių orlaivių ir didelio sukasparnio tipo pažymėjimą galioja penkerius metus, o paraiška išduoti bet kokią kitą tipo pažymėjimą – trejus metus, jeigu pateikdamas paraišką pareiškėjas neįrodo, kad jo gaminiui projektuoti, konstruoti ir bandyti reikia daugiau laiko, ir jeigu agentūra neskiria daugiau laiko.
- c) Jeigu tipo pažymėjimas nebuvo arba jeigu akivaizdu, kad jis nebus išduotas, per šios dalies b punkte nustatytą laiką pareiškėjas gali:
1. pateikti naują paraišką tipo pažymėjimui išduoti ir laikytis visų šios dalies a punkto nuostatų, kurios taikomos pirminei paraiškai; arba
  2. pateikti prašymą pratęsti pirminės paraiškos galiojimą ir laikytis taikomų tinkamumo skraidyti kodeksų, galiojusių pareiškėjo pasirinktiną dieną, kuri negali būti ankstesnė už tipo pažymėjimo išdavimo dieną ilgesne laiko atkarpa nei šios dalies b punkte nustatytoji pirminei paraiškai.
- d) Jeigu pareiškėjas nusprendžia laikytis tinkamumo skraidyti kodeksų pakeitimo, kuris įsigaliojo po paraiškos išduoti tipo pažymėjimą pateikimo, sertifikavimo specifikacijų, pareiškėjas taip pat privalo laikytis visų kitų sertifikavimo specifikacijų, kurias agentūra laiko tiesiogiai susijusiomis.

#### 21.A.18 Taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų ir sertifikavimo specifikacijų nustatymas

- a) Triukšmo reikalavimai, taikomi išduodant orlaivio tipo pažymėjimą, nustatomi pagal Čikagos konvencijos II dalies I tomo 16 priedo 1 skyriaus nuostatas ir:
1. jei tai yra ikigarsiniai lėktuvai, II dalies I tomo 2, 3 ir 4 skyriuose, jeigu būtina;
  2. jei tai yra oro sraigto varomi lėktuvai, II dalies I tomo 3, 4, 5, 6 ir 10 skyriuose, jeigu būtina;
  3. jei tai yra sraigtasparniai, II dalies I tomo 8 ir 11 skyriuose, jeigu būtina;
  4. jei tai yra viršgarsiniai lėktuvai, II dalies I tomo 12 skyriuje, jeigu būtina.
- b) Variklio išmetalų kiekio reikalavimai, taikomi išduodant orlaivio ir variklio tipo pažymėjimą, nustatomi Čikagos konvencijos 16 priede:
1. būdas užkirsti kelią tyčiniam degalų išleidimui – II tomo II dalies 2 skyriuje;
  2. jei tai yra tolygiam judėjimui tik ikigarsiniais greičiais užtikrinti skirtų turboreaktyvinių ir turboventiliatorinių variklių išmetalai – II tomo III dalies 2 skyriuje; ir
  3. jei tai yra tolygiam judėjimui tik viršgarsiniais greičiais užtikrinti skirtų turboreaktyvinių ir turboventiliatorinių variklių išmetalai – II tomo III dalies 3 skyriuje.
- c) Agentūra pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 19 straipsnį parengia sertifikavimo specifikacijas, kuriomis numato priimtinas priemones įrodyti, kad yra laikomasi šios dalies a ir b punktuose nustatytų triukšmo ir išmetalų kiekio reikalavimų.

### 21.A.19 Pakeitimai, kuriuos padarius būtina gauti naują tipo pažymėjimą

Kiekvienas gaminį pakeisti siūlantis fizinis ar juridinis asmuo turi pateikti paraišką naujam tipo pažymėjimui gauti, jeigu agentūra nustato, kad projekto, galios, traukos arba masės pokytis yra toks didelis, jog būtina atlikti išsamų tyrimą, ar laikomasi taikomo tipo sertifikavimo pagrindo reikalavimų.

### 21.A.20 Tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis

- a) Pareiškėjas, pateikęs paraišką gauti tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą, įrodo, kad jis laikosi taikomo tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, bei pateikia agentūrai to laikymosi įrodymo priemones.
- b) Pareiškėjas agentūrai pateikia sertifikavimo programą, kurioje išsamiai aprašytos atitikties įrodymo priemonės. Šis dokumentas prirėkus atnaujinamas, kai vykdomas sertifikavimo procesas.
- c) Pareiškėjas užregistruoja atitikties patvirtinamuosius faktus atitikties dokumentuose pagal b punkte nustatytą sertifikavimo programą.
- d) Pareiškėjas pareiškia, kad jis įrodė, jog laikosi taikomo tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų pagal b punkte nustatytą sertifikavimo programą.
- e) Jeigu pareiškėjas turi atitinkamą projektavimo organizacijos patvirtinimą, šios dalies d punkte nurodytas pareiškimas pateikiamas pagal J poskyrio nuostatas.

### 21.A.21 Tipo pažymėjimo išdavimas

Pareiškėjui suteikiama teisė gauti gaminio tipo pažymėjimą, kurį išduoda agentūra, jeigu jis:

- a) įrodo savo tinkamumą pagal 21.A.14 dalį;
- b) pateikia 21.A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą; ir
- c) yra įrodyta, kad:
  1. sertifikuotinas gaminys atitinka pagal 21.A.17 ir 21.A.18 dalis nustatytus taikomus sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus;
  2. visas tinkamumo skraidyti nuostatas, kurių nebuvo laikomasi, atstoja lygiavertį saugos lygį užtikrinantys veiksniai;
  3. dėl jokios ypatybės arba charakteristikos gaminys nebus pavojingas jį naudojant pagal tą paskirtį, į kurią atsižvelgiant jį prašoma sertifikuoti;
  4. pareiškėjas, siekiantis gauti tipo pažymėjimą, aiškiai nurodė, kad yra pasirengęs laikytis 21.A.44. dalies.
- d) Orlaivio tipo pažymėjimo atveju variklis ar oro sraigtas arba variklis bei oro sraigtas, įmontuoti orlaivyje, turi pagal šį reglamentą išduotą arba parengtą tipo pažymėjimą.

### 21.A.23 Riboto galiojimo tipo pažymėjimo išdavimas

- a) Pareiškėjui suteikiama teisė turėti orlaivio, kuris neatitinka 21.A.21 dalies c punkto nuostatų, riboto galiojimo tipo pažymėjimą, kurį išduoda agentūra, jeigu:
  1. orlaivis atitinka tam tikrą agentūros nustatytą tipo sertifikavimo pagrindą, užtikrinantį deramą saugą atsižvelgiant į numatomą to orlaivio paskirtį ir taikomus aplinkos apsaugos reikalavimus;
  2. pareiškėjas aiškiai pareiškia esąs pasirengęs laikytis 21.A.44 dalies.
- b) Orlaivyje įmontuotas variklis arba oro sraigtas ar ir variklis, ir oro sraigtas:
  1. turi turėti pagal šį reglamentą išduotą arba parengtą tipo pažymėjimą;
  2. turi būti įrodyta, kad tas variklis ir oro sraigtas atitinka sertifikavimo specifikacijas, užtikrinančias saugų orlaivio skrydį.

**21.A.31 Tipo projektas**

a) Tipo projektas – tai:

1. brėžiniai ir specifikacijos, būtini taikomus tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkančiai gaminio konfigūracijai ir projekto ypatybėms nustatyti, ir tų brėžinių ir specifikacijų sąrašas;
2. informacija apie medžiagas ir procesus bei produkto gamybos ir surinkimo metodus, kurie reikalingi gaminio atitikčiai užtikrinti;
3. patvirtintas tinkamumo skraidyti apribojimų skyrius, įtrauktas į nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymus, kurie apibrėžti taikomame tinkamumo skraidyti kodekse; ir
4. visi kiti duomenys, reikalingi, kad lyginant būtų galima apibrėžti to paties tipo vėlesnių gaminių tinkamumą naudoti, triukšmo charakteristikas, degalų išleidimą ir išmetamųjų dujų kiekį (jeigu taikoma).

b) Visi tipo projektai turi būti deramai paženklinėti.

**21.A.33 Tikrinimas ir bandymai**

a) Pareiškėjas atlieka visus reikalingus patikrinimus ir bandymus, kad būtų įrodyta, jog laikomasi taikomų tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų.

b) Prieš kiekvieno šios dalies a punkte reikalaujamo bandymo pradžią pareiškėjas apibrėžia:

1. jei tai yra bandinys, kad:
  - (i) medžiagos ir procesai deramai atitinka siūlomo tipo projekto specifikacijas;
  - (ii) gaminių dalys deramai atitinka siūlomo tipo projekto brėžinius;
  - (iii) gamybos procesai, konstrukcija ir surinkimas deramai atitinka nurodytą siūlomame tipo projekte; ir
2. kad bandymams naudojama įranga ir visa matavimo įranga yra tinkama bandymams ir kalibruota pagal nustatytus reikalavimus.

c) Pareiškėjas leidžia agentūrai atlikti visus patikrinimus, reikalingus nustatyti, ar laikomasi šios dalies b punkto reikalavimų.

d) Pareiškėjas leidžia agentūrai tikrinti visas ataskaitas, atlikti bet kokią patikrinimą, atlikti arba stebėti bet kokią skrydį ir antžeminį bandymą, būtiną atitikties deklaracijos, kurią pareiškėjas pateikė pagal 21.A.20 dalies d punktą, pagrįstumui patikrinti ir nustatyti, ar dėl kokios nors ypatybės ar charakteristikos gaminys yra pavojingas jį naudojant pagal tas paskirtis, į kurias atsižvelgiant prašoma atlikti sertifikavimą.

e) Jei tai yra bandymai, kuriuos pagal šios dalies d punktą atlieka arba stebi agentūra:

1. pareiškėjas pateikia agentūrai pareiškimą, kad laikomasi šios dalies b punkto; ir
2. jokio gaminio, dalies arba prietaiso pakeitimo, kuris būtų susijęs su bandymu ir galėtų turėti įtakos atitikties pareiškimui, negalima atlikti nuo to laiko, kai įrodoma, kad laikomasi šios dalies b punkto, iki gaminio, dalies arba prietaiso pateikimo agentūrai išbandyti.

**21.A.35 Skrydžio bandymai**

a) Skrydžio bandymai, siekiant, kad būtų išduotas tipo pažymėjimas, atliekami agentūros nustatytais tų skrydžių bandymo atlikimo sąlygomis.

b) Pareiškėjas atlieka visus skrydžių bandymus, kuriuos agentūra laiko reikalingais atlikti:

1. kad būtų nustatyta, ar laikomasi taikomų tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų;
2. kad būtų nustatyta, ar galima pagrįstai užtikrinti, jog orlaivis, jo dalys ir prietaisai yra patikimi ir veikia tinkamai, kad orlaivis būtų sertifikuotas pagal šį I priedą (21 dalį), išskyrus:
  - (i) sklandytuvus ir motorizuotuosius sklandytuvus,
  - ii) oro balionus ir dirižablius, priskiriamus ELA1 arba ELA2,
  - (iii) lėktuvus, kurių didžiausia kilimo masė (MTOM) – 2 722 kg arba mažesnė.

- c) (Rezervuota)
- d) (Rezervuota)
- e) (Rezervuota)
- f) Šios dalies b punkto 2 papunktyje nustatyti skrydžių bandymai – tai:
  - 1. jei tai yra orlaiviai, turintys tokio tipo turbininius variklius, kurie anksčiau nebuvo naudojami tipo pažymėjimą turinčiuose orlaiviuose, tipo pažymėjimą atitinkančių visų variklių bent 300 valandų trukmės eksploatavimas; ir
  - 2. jei tai yra kiti orlaiviai – bent 150 valandų trukmės eksploatavimas.

#### **21.A.41 Tipo pažymėjimas**

Laikoma, kad tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas apima tipo projektą, eksploatacinius apribojimus, tipo pažymėjimo duomenų lapą, skirtą tinkamumui skraidyti ir variklio išmetalų kiekiui, taikomo tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kurių laikymąsi nustato agentūra, ir taikomose sertifikavimo specifikacijose bei aplinkos apsaugos reikalavimuose gaminiui numatytas visas kitas sąlygas arba apribojimus. Be to, ir orlaivio tipo pažymėjimas, ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas taip pat apima triukšmui skirtą tipo pažymėjimo duomenų lapą. Variklio tipo pažymėjimo duomenų lapas apima įrašus apie variklio išmetalų kiekių reikalavimų laikymąsi.

#### **21.A.44 Turėtojo įsipareigojimai**

Visi tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojai:

- a) prisiima 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.55, 21.A.57 ir 21.A.61 dalyse nustatytus įsipareigojimus; ir šiuo tikslu turi tebeatitikti kvalifikacinius tinkamumo reikalavimus pagal 21.A.14 dalį
- b) nurodo ženklimą pagal Q poskyrį.

#### **21.A.47 Teisė perleisti**

Tipo pažymėjimą arba riboto galiojimo tipo pažymėjimą perleisti galima tik juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuris gali prisiimti įsipareigojimus pagal 21.A.44 dalį ir šiuo tikslu įrodė savo tinkamumą pagal 21.A.14 dalies kriterijus.

#### **21.A.51 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas**

- a) Tipo pažymėjimo ir riboto galiojimo tipo pažymėjimo galiojimo trukmė neribojama. Tie pažymėjimai tebegalioja, jeigu:
  - 1. turėtojas tebesilaiko šio 1 priedo (21 dalies) reikalavimų;
  - 2. turėtojas neatsisako pažymėjimo arba jeigu pažymėjimas nepanaikinamas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras.
- b) Atsisakius tipo pažymėjimo ir riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba juos panaikinus, tipo pažymėjimas ir riboto galiojimo tipo pažymėjimas grąžinami agentūrai.

#### **21.A.55 Duomenų tvarkymas**

Visą atitinkamą informaciją apie projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant išbandytų gaminių tikrinimo įrašus, tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojas laiko prieinamas agentūrai ir ta informacija apie projektą, brėžiniai ir bandymų ataskaitos, įskaitant išbandytų gaminių tikrinimo įrašus, išlaikomi, siekiant, kad būtų pateikiama informacija, reikalinga, jog būtų užtikrinamas nepertraukiamasis gaminio tinkamumas naudoti ir jam taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis.

### 21.A.57 Vadovai

Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo tipo pažymėjimo turėtojas parengia, išlaiko ir atnaujina visų vadovų, kuriuos privaloma turėti atsižvelgiant į taikomus gaminio tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus, kopijas ir jas pateikia agentūrai, jeigu ji paprašo.

### 21.A.61 Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai

- a) Tipo pažymėjimo arba riboto galiojimo pažymėjimo turėtojas bent po vieną išsamų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų rinkinį, apimančių aprašomuosius duomenis ir įgyvendinimo nurodymus, kurie buvo parengti atsižvelgiant į taikomą tipo sertifikavimo pagrindą, kiekvienam žinomam vieno arba daugiau orlaivių, variklio (-ių) arba oro sraigto (-ų) savininkui nusiunčia po to, kai jam pristatomas orlaivis, variklis arba oro sraigtas arba tam tikram orlaiviui išdavus pirmą tinkamumo skraidyti pažymėjimą (atsižvelgiama į vėlesniąją iš šių dviejų datų) ir nuo to laiko minėtus nurodymus pateikia visiems kitiems asmenims, kurie paprašo ir kurie privalo laikytis bet kokių tų reikalavimų sąlygų. Tam tikro vadovo arba nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų, skirtų kapitaliniam remontui ar kitoms esminio remonto formoms, dalies prieinamumą pradėjus gaminį eksploatuoti galima atidėti, tačiau tas vadovas ar nurodymai turi būti prieinami pirmiau nei bet kokio gaminio eksploatavimo valandų, jo skraidytų valandų arba eksploatacinių ciklų skaičius pasieks tam tikrą vertę.
- b) Be to, nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimai turi būti prieinami visiems žinomiems gaminio naudotojams ir paprašius pateikiami kiekvienam asmeniui, kuris privalo laikytis visų pirmiau minėtų nurodymų. Agentūrai pateikiama programa, kurioje aprašoma, kaip platinami nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimai.

(C POSKYRIS – NETAIKOMAS)

D POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI

### 21.A.90 A Taikymo sritis

Šiuo poskyriu nustatoma tipo projektų ir tipo pažymėjimų pakeitimų patvirtinimo procedūra bei nustatomos pareiškėjų ir tų patvirtinimų turėtojų teisės ir įsipareigojimai. Šiame poskyryje taip pat yra apibrėžti standartiniai pakeitimai, kuriems netaikomas šiam poskyryje nustatytas patvirtinimo procesas. Šiame poskyryje minimi tipo pažymėjimai apima tipo pažymėjimą ir riboto galiojimo tipo pažymėjimą.

### 21A.90B Standartiniai pakeitimai

- a) Tai standartiniai tipo projekto pakeitimai,
1. kurie
    - i) orlaivių, kurių didžiausia kilimo masė (MTOM) yra ne didesnė kaip 5 700 kg,
    - ii) sukasparnių, kurių MTOM yra ne didesnė kaip 3 175 kg,
    - iii) sklandytuvų, motorizuotųjų sklandytuvų, oro balionų ir dirižablių, priskiriamų ELA1 arba ELA2, atveju
  2. atitinka konstrukcinius duomenis, įtrauktus į agentūros pateiktas sertifikavimo specifikacijas, apimančius priimtinius metodus, procedūras ir praktiką, pagal kuriuos atliekami ir identifikuojami standartiniai pakeitimai, įskaitant susijusius nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymus, ir
  3. neprieštarauja pažymėjimo turėtojo duomenims.
- b) 21A.91–21A.109 punktai standartiniais pakeitimams netaikomi.

### 21.A.91 Tipo projekto pakeitimų klasifikavimas

Tipo projekto pakeitimai laikomi neesminiais ir esminiais. Neesminis pakeitimas – masei, centruotei, konstrukciniam stiprumui, patikimumui, eksploatacinėms charakteristikoms, triukšmui, degalų išleidimui, variklio išmetalų kiekiui arba kitoms gamino tinkamumą naudoti veikiančioms charakteristikoms didesnio poveikio neturintis pakeitimas. Pagal šį poskyrį, nepažeidžiant 21.A.19 dalies, visi kiti pakeitimai – tai „esminiai pakeitimai“. Esminiai ir neesminiai pakeitimai patvirtinami, jeigu būtina, pagal 21.A.95 arba 21.A.97 dalis ir tinkamai paženklunami.

**21.A.92 Teisė pateikti paraišką**

- a) Pateikti paraišką, kad esminiam tipo projekto pakeitimui būtų suteiktas patvirtinimas, pagal šį poskyrį gali pateikti tik tipo pažymėjimo turėtojas; visi kiti pareiškėjai, pageidaujantys, kad tipo projektas būtų iš esmės pakeistas, paraiškas pateikia pagal E poskyrį.
- b) Kiekvienas juridinis ar fizinis asmuo pagal šį poskyrį gali pateikti paraišką neesminiam tipo projekto pakeitimui patvirtinti.

**21.A.93 Paraiškos pateikimas**

Tipo projekto pakeitimui patvirtinti agentūros numatytu būdu pateikiama jos nustatyta paraiška, prie kurios pridedama:

- a) pakeitimo aprašymas, kuriame nurodoma
1. visos tipo projekto ir patvirtintų vadovų dalys, kurios bus keičiamos
  2. sertifikavimo specifikacijos ir aplinkos apsaugos reikalavimai, kurių darant pakeitimą bus laikomasi pagal 21.A.101 dalį;
- b) nurodyti visi pakartotiniai tyrimai, kuriuos būtina atlikti, siekiant, kad būtų įrodyta, jog pakeistas gaminys atitinka taikomas sertifikavimo specifikacijas ir aplinkos apsaugos reikalavimus.

**21.A.95 Neesminiai pakeitimai**

Neesminius tipo projekto pakeitimus klasifikuoja ir patvirtina:

- a) agentūra arba
- b) atitinkamai patvirtinta projektavimo organizacija, naudodama procedūrą, dėl kurios buvo susitarta su agentūra.

**21.A.97 Esminiai pakeitimai**

- a) Pareiškėjas, siekiantis gauti esminio pakeitimo patvirtinimą:
1. pateikia agentūrai pagrindžiamuosius duomenis bei visus būtinus aprašomuosius duomenis, kad jie būtų įtraukti į tipo projektą;
  2. įrodo, kad pakeistas gaminys atitinka taikomus sertifikavimo specifikacijų ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus 21.A.101 dalyje;
  3. turi atitikti 21A.20 dalies b, c ir d punktus;
  4. jeigu pareiškėjas turi atitinkamą projektavimo organizacijos patvirtinimą, pagal J poskyrio nuostatas jis pateikia 21A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą;
  5. laikosi 21.A.33 dalies ir, jeigu būtina, 21.A.35 dalies.
- b) Tipo projekto esminio pakeitimo patvirtinimas suteikiamas tik konkrečiai (-ioms) tipo projekto konfigūracijai (-oms), kuri (-ios) yra keičiama (-os).

**21.A.101 Taikomų sertifikavimo specifikacijų ir aplinkos apsaugos reikalavimų nustatymas**

- a) Pareiškėjas, pateikęs paraišką pakeisti tipo pažymėjimą, įrodo, kad pakeistas gaminys atitinka tinkamumo naudoti kodeksą, kuris taikomas pakeistam gaminiui ir kuris galioja paraiškos daryti pakeitimą pateikimo dieną, nebent pareiškėjas nusprendė laikytis vėliau įsigaliojusių arba privalomų pagal šios dalies e ir f punktus pakeitimų sertifikavimo specifikacijų, bei 21.A.18 dalyje nustatytus taikomus aplinkos apsaugos reikalavimus.



- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto, pareiškėjas gali įrodyti, kad pakeistas gaminys atitinka šios dalies a punkte apibrėžtą ankstesnį tinkamumo naudoti kodekso pakeitimą ir bet kokią kitą sertifikavimo specifikaciją, kurią agentūra laiko tiesiogiai susijusia. Tačiau prieš tam tikrą tinkamumo naudoti kodeksą, kuris padaryta nuoroda buvo įtrauktas į tipo pažymėjimą, gali būti nepriimtas iš dalies pakeistas tinkamumo naudoti kodeksas. Pareiškėjas gali įrodyti, kad jis laikosi tinkamumo naudoti kodekso ankstesnio pakeitimo vienu iš šių atžvilgių:
1. Pakeitimo, kurį agentūra laiko neesminiu. Nustatydamą, ar tam tikras pakeitimas laikytinas esminiu, agentūra vertina jį atsižvelgdama į visus ankstesnius atitinkamus projekto pakeitimus ir taikomų sertifikavimo specifikacijų, kurios buvo įtrauktos į gaminio tipo pažymėjimą, visus susijusius nuostatų pakeitimus. Tie pakeitimai, kurie atitinka vieną iš toliau nurodytų kriterijų, automatiškai laikomi esminiais:
    - (i) neišlaikoma bendra konfigūracija arba projekto principai;
    - (ii) nebegalioja prielaidos, kurios buvo naudojamos sertifikuojant gaminį.
  2. Visų sričių, sistemų, dalių arba prietaisų, kuriems agentūros manymu pakeitimas neturės įtakos.
  3. Visų sričių, sistemų, dalių arba prietaisų, kuriems turi įtakos pakeitimas, dėl kurio agentūra nustato, kad jeigu būtų laikomasi šios dalies a punkte apibūdinto tinkamumo naudoti kodekso, pakeisto gaminio saugos lygis iš esmės nesikeistų arba pasikeistų labai nežymiai.
- c) Pareiškėjas, pateikęs paraišką pakeisti 2 722 kg (6 000 svarų) arba mažesnės didžiausios masės orlaivį (išskyrus sukasparnį), ar neturintį turbino 1 361 kg (3 000 svarų) arba mažesnės didžiausios masės sukasparnį, gali įrodyti, kad pakeistas gaminys atitinka tipo sertifikavimo pagrindą, kuris į tipo pažymėjimą buvo įtrauktas nuoroda. Tačiau jeigu agentūra nustato, kad pakeitimas laikytinas esminiu tam tikros srities pakeitimu, ji gali nurodyti, jog laikomasi tipo sertifikavimo pagrindo pakeitimo, kuris į tipo pažymėjimą buvo įtrauktas nuoroda ir kuris galiojo paraiškos pateikimo dieną, ir visų sertifikavimo specifikacijų, kurias agentūra laiko tiesiogiai susijusiomis, jeigu agentūra taip pat nenustato, kad laikantis to pakeitimo ar sertifikavimo specifikacijos, pakeisto gaminio saugos lygis iš esmės nesikeistų arba pasikeistų labai nežymiai.
- d) Jeigu agentūra nustato, kad paraiškos atlikti pakeitimą pateikimo dieną galiojantis tinkamumo naudoti kodeksas, atsižvelgiant į siūlomą pakeitimą, nenumato atitinkamų standartų, pareiškėjas taip pat turi laikytis 21.A.16B dalies nuostatomis nustatytų visų specialių sąlygų ir jų pakeitimų, siekiant, jog būtų užtikrintas paraiškos atlikti pakeitimą pateikimo dieną galiojančiu tinkamumo naudoti kodeksu nustatytajam lygiavertis saugos lygis.
- e) Paraiška pakeisti didelių orlaivių ir didelių sukasparnių tipo pažymėjimą galioja penkerius metus, o paraiška pakeisti bet kokią kitą tipo pažymėjimą – trejus metus. Tuo atveju, jeigu pakeitimas nepatvirtinamas arba jeigu nėra abejonių, jog jo nebus spėta patvirtinti per šiame punkte nustatytą laiką, pareiškėjas gali:
1. pateikti naują paraišką pakeisti tipo pažymėjimą ir laikytis visų šios dalies a punkto nuostatų, kurios taikomos pirminei paraiškai atlikti pakeitimą;
  2. pateikti prašymą pratęsti pirminės paraiškos galiojimą ir laikytis šios dalies a punkto nuostatų dėl paraiškos įsigaliojimo dienos, kurią turi pasirinkti pareiškėjas, tačiau jis negali pasirinkti dienos, kuri, palyginti su tipo patvirtinimo diena, būtų ankstesnė ilgesne laiko atkarpa nei šiuo punktu nustatomoji pirminei paraiškai pateikti.
- f) Jeigu pareiškėjas pasirenka laikytis tinkamumo skraidyti kodekso pakeitimo, kuris įsigaliojo vėliau nei pateikta tipo pakeitimo paraiška, sertifikavimo specifikacijos, pareiškėjas taip pat privalo laikytis visų kitų sertifikavimo specifikacijų, kurias agentūra laiko tiesiogiai susijusiomis.

### 21.A.103 Patvirtinimo suteikimas

- a) Pareiškėjui suteikiama teisė, kad jo paraišką atlikti didelį tipo projekto pakeitimą patvirtintų agentūra po to, kai:
1. jis pateikė 21.A. 20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą; ir
  2. yra įrodyta, kad:
    - i) pakeistas gaminys atitinka 21.A.101 dalyje nurodytus taikomas sertifikavimo specifikacijas ir aplinkos apsaugos reikalavimus;
    - ii) visas tinkamumo skraidyti nuostatas, kurių nebuvo laikomasi, atstoja lygiavertį saugos lygį užtikrinantys veiksniai;
    - iii) dėl jokios ypatybės arba charakteristikos gaminys nebus pavojingas jį naudojant pagal tą paskirtį, į kurią atsižvelgiant jį prašoma sertifikuoti.

- b) Neesminis tipo projekto pakeitimas pagal 21.A.95 dalį patvirtinamas tik tada, jeigu įrodoma, kad pakeistas gaminys atitinka 21.A.101 dalyje nustatytas taikomas sertifikavimo specifikacijas.

#### **21.A.105 Duomenų tvarkymas**

Visą atitinkamą kiekvieno pakeitimo informaciją apie projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant išbandytų gaminių tikrinimo įrašus, pareiškėjas laiko prieinamus agentūrai ir ta informacija apie projektą, brėžiniai ir bandymų ataskaitos išlaikomos, siekiant, kad būtų pateikiama informacija, reikalinga, jog būtų užtikrinamas pakeisto gaminio nepertraukiamasis tinkamumas naudoti ir jam taikomų aplinkos apsaugos reikalavimų laikymasis.

#### **21.A.107 Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti instrukcijos nurodymai**

- a) Tipo projekto neesminio pakeitimo patvirtinimo turėtojas su gaminiu, kuris turi būti iš dalies pakeičiamas, nepertraukiamojo tinkamumo naudoti nurodymais susijusių pakeitimų, jeigu jų buvo imtasi, bent vieną rinkinį, parengtą remiantis taikomu tipo sertifikavimo pagrindu, kiekvienam žinomam vieno arba daugiau orlaivių, variklio (-ių) arba oro sraigto (-ų), kuriam (-iems) buvo atliktas neesminis pakeitimas, savininkui nusiunčia po to, kai jam pristatomas orlaivis, variklis arba oro sraigtas arba tam tikram orlaiviui išdavus pirmą tinkamumo skraidyti pažymėjimą (atsižvelgiama į vėlesniąją iš šių dviejų datų) ir nuo to laiko minėtus nurodymų pakeitimus pateikia visiems kitiems asmenims, kurie paprašo ir kurie privalo laikytis bet kokių tų reikalavimų sąlygų.
- b) Be to, nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti pakeitimai turi būti prieinami visiems žinomiems gaminio, kuris buvo iš dalies pakeistas, naudotojams ir paprašius pateikiami kiekvienam asmeniui, privalančiam laikytis visų pirmiau minėtų nurodymų.

#### **21.A.109 Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklėjimas**

Tipu projekto neesminio pakeitimo patvirtinimo turėtojas:

- a) prisiima 21.A.4, 21.A.105 ir 21.A.107 dalyse nustatytus įsipareigojimus
- b) atlieka ženklėjimą, įskaitant raides EPA (Europos dalių patvirtinimas) pagal 21.A.804 dalies a punktą.

### **E POSKYRIS – PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI**

#### **21.A.111 Taikymo sritis**

Šiuo poskyriu nustatoma tipo projekto esminių pakeitimų patvirtinimo procedūra, taikant papildomo tipo pažymėjimo procedūras, ir nustatomi pareiškėjų, siekiančių gauti tuos pažymėjimus bei jų turėtojų, teisės ir įsipareigojimai.

#### **21.A.112A Teisė pateikti paraišką**

Visi fiziniai arba juridiniai asmenys (organizacijos), kurie įrodė savo tinkamumą arba yra pradėję tinkamumo įrodymo procesą pagal 21.A.112B dalį, turi teisę pateikti paraišką įsigyti papildomą tipo pažymėjimą šiame poskyryje nustatytomis sąlygomis.

#### **21.A.112B Tinkamumo įrodymas**

- a) Kiekviena organizacija, pateikianti paraišką papildomam tipo pažymėjimui įsigyti, įrodo savo tinkamumą gaudama pagal J poskyrį agentūros išduotą projektavimo organizacijos patvirtinimą.
- b) Pareiškėjas nukrypdamas nuo šios dalies a punkto ir norėdamas pasinaudoti kita procedūra savo tinkamumui įrodyti, gali prašyti agentūros leisti jam naudoti procedūras, nustatančias tam tikrą projektavimo praktiką, išteklius ir veiksmų seką, privalomą, jog būtų laikomasi šio poskyrio reikalavimų.

- c) Nukrypstant nuo a ir b punktų, pareiškėjas gali pasirinkti įrodyti tinkamumą remdamasis agentūros patvirtinimu, suteiktu sertifikavimo programai, kurioje išsamiai aprašytos atitikties įrodymo priemonės, taikomos 21A.14 dalies c punkte nurodyto orlaivio, variklio ir oro sraigto papildomam tipo pažymėjimui.

#### **21.A.113 Paraiška išduoti papildomą tipo pažymėjimą**

- a) Papildomam tipo pažymėjimui išduoti agentūros numatytu būdu pateikiama jos nustatyta paraiška.
- b) Su paraiška išduoti papildomą tipo pažymėjimą pateikiami 21.A.93 dalyje nustatyti aprašymai ir duomenys. Be to, su ta paraiška pateikiamas pagrindimas, kad informaciją, kuria yra pagrįsti tie duomenys, pateikė pareiškėjas arba ji buvo pateikta susitarus su tipo pažymėjimo turėtoju.

#### **21.A.114 Atitikties įrodymas**

Kiekvienas pareiškėjas, siekiantis įsigyti papildomą tipo pažymėjimą, turi atitikti 21.A.97 dalies reikalavimus.

#### **21.A.115 Papildomo tipo pažymėjimo išdavimas**

Pareiškėjui suteikiama teisė gauti papildomą tipo pažymėjimą, kurį išduoda agentūra, jeigu jis:

- a) pateikia 21A.20 dalies d punkte nurodytą pareiškimą; ir
- b) yra įrodyta, kad:
1. pakeistas gaminys atitinka 21A.101 dalyje nurodytas taikomas sertifikavimo specifikacijas ir aplinkos apsaugos reikalavimus;
  2. visas tinkamumo skraidyti nuostatas, kurių nebuvo laikomasi, atstoja lygiavertį saugos lygį užtikrinantys veiksniai; ir
  3. dėl jokios ypatybės arba charakteristikos gaminys nebus pavojingas jį naudojant pagal tą paskirtį, į kurią atsižvelgiant jį prašoma sertifikuoti.
- c) įrodo savo tinkamumą pagal 21.A.112B dalį;
- d) jeigu pareiškėjas pagal 21.A.113 dalies b punkto nuostatas su tipo pažymėjimo turėtoju sudarė sutartį,
1. tipo pažymėjimo turėtojas pareiškė, kad dėl pagal 21.A.93 dalį pateiktos informacijos jis nereikia techninio pobūdžio prieštaravimo
  2. tipo pažymėjimo turėtojas sutiko bendradarbiauti su papildomo tipo pažymėjimo turėtoju, siekdamas, kad būtų užtikrinamas atleidimas nuo iš dalies pakeistam gaminiui taikomų visų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti įsipareigojimų, jeigu laikomasi 21.A.44 ir 21.A.118A dalių.

#### **21.A.116 Teisė perleisti**

Papildomą tipo pažymėjimą, išskyrus ELA1 orlaivio, kurio atžvilgiu fizinis arba juridinis asmuo paprašė agentūros leisti taikyti procedūras, kuriomis nustatoma jo veikla šiems įsipareigojimams vykdyti, pažymėjimą, perleisti galima tik juridiniam ar fiziniam asmeniui, kuris gali prisiimti įsipareigojimus pagal 21.A.118A dalį ir šiuo tikslu įrodė savo tinkamumą pagal 21.A.112B dalies kriterijus.

#### **21.A.117 Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, pakeitimai**

- a) Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, neesminiai pakeitimai klasifikuojami ir patvirtinami pagal D poskyrį.
- b) Gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, visi esminiai pakeitimai patvirtinami pagal šį poskyrį išduodant papildomą tipo pažymėjimą.

- c) Nukrypstant nuo šios dalies b punkto, tos gaminio dalies, kuriai taikomas papildomas tipo pažymėjimas, papildomo tipo pažymėjimo turėtojo pasiūlytą didelį pakeitimą galima patvirtinti kaip galiojančio papildomo tipo pažymėjimo pakeitimą.

#### **21.A.118A Įsipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklینimas**

Visi papildomo tipo pažymėjimo turėtojai:

- a) prisiima įsipareigojimus:
1. nustatytus 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.105, 21.A.119 ir 21.A.120 dalyse;
  2. įsipareigoja bendradarbiauti su tipo pažymėjimo turėtoju pagal 21.A.115 dalies c punkto 2 papunktį; ir šiuo tikslu tebeatitinka 21.A.112B dalies kriterijus;
- b) atlieka ženklینimą, įskaitant raides EPA, pagal 21.A.804 dalies a punktą.

#### **21.A.118B Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas**

- a) Išduoto papildomo tipo pažymėjimo galiojimo trukmė neribojama. Triukšmo pažymėjimas tebegalioja, jeigu:
1. turėtojas tebesilaiko šio 1 priedo (21 dalies) reikalavimų; ir
  2. turėtojas neatsisako pažymėjimo arba jeigu pažymėjimas nepanaikinamas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras.
- b) Atsisakius papildomo tipo pažymėjimo arba jį panaikinus, papildomas tipo pažymėjimas grąžinamas agentūrai.

#### **21.A.119 Vadovai**

Papildomo tipo pažymėjimo turėtojas parengia, išlaiko ir atnaujina visų vadovų pakeitimų, kuriuos privaloma turėti atsižvelgiant į taikomus gaminio tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimus ir kurie reikalingi, kad būtų atsižvelgiama į pagal papildomą tipo pažymėjimą taikomus pakeitimus, kopijas ir jas pateikia agentūrai, jeigu ji paprašo.

#### **21.A.120 Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai**

- a) Orlaivui, varikliui arba oro sraigtui išduoto papildomo tipo pažymėjimo turėtojas bent po vieną išsamų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų rinkinį, parengtą atsižvelgiant į taikomą tipo sertifikavimo pagrindą, kiekvienam žinomam vieno arba daugiau orlaivių, variklio (-ių) arba oro sraigto (-ų), apimančio (-ių) papildomame tipo pažymėjime nurodytas ypatybes, savininkui nusiunčia po to, kai jam pristatomas orlaivis, variklis arba oro sraigtas arba tam tikram orlaivui išdavus pirmą tinkamumo skraidyti pažymėjimą (atsižvelgiama į velesniąją iš šių dviejų datų) ir nuo to laiko minėtus nurodymų pakeitimus pateikia visiems kitiems asmenims, kurie paprašo ir kurie privalo laikytis bet kokių tų reikalavimų sąlygų. Tam tikro vadovo arba nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų, skirtų kapitaliniam remontui ar kitoms esminio remonto formoms, dalies prieinamumą pradėjus gaminį eksploatuoti galima atidėti, tačiau tas vadovas ar pakeitimai turi būti prieinami pirmiau nei bet kokio gaminio eksploatavimo valandų, jo skraidytų valandų arba eksploatacinių ciklų skaičius pasieks tam tikrą vertę.
- b) Be to, nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų variantai turi būti prieinami visiems žinomiems papildomą tipo pažymėjimą apimančio gaminio naudotojams ir paprašius pateikiami kiekvienam asmeniui, kuris privalo laikytis visų pirmiau minėtų nurodymų. Agentūrai pateikiama programa, kurioje aprašoma, kaip platinami nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų variantai.

### **F POSKYRIS – GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO**

#### **21.A.121 Taikymo sritis**

- a) Šiuo poskyriu nustatoma procedūra, kurią naudojant būtų įrodoma, kad laikomasi gaminio, dalies ir prietaiso, numatyto pagaminti neturint gamybinės organizacijos patvirtinimo pagal G poskyrį, taikomų konstrukcinių duomenų.

- b) Šiuo poskyriu nustatomos pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies arba prietaiso gamintojo išpareigojimų nustatymo taisyklės.

#### **21.A.122 Teisė pateikti paraišką**

Visi juridiniai arba fiziniai asmenys gali pateikti paraiškas tam tikrų gaminių, dalių arba prietaisų atitikčiai pagal šį poskyrį įrodyti, jeigu jie:

- a) turi to gaminio, dalies arba prietaiso projektui suteiktą patvirtinimą arba yra pateikę paraišką, kad jis būtų suteiktas;
- b) užtikrino nustatytus reikalavimus atitinkantį gamybos ir projektavimo derinimą, su pareiškėju, pateikusiu paraišką, kad tai projektui būtų išduotas patvirtinimas, arba su to patvirtinimo turėtoju sudarydami atitinkamą susitarimą.

#### **21.A.124 Paraiškos pateikimas**

- a) Visos paraiškos, kad būtų leidžiama įrodyti tam tikrų gaminių, dalių ir prietaisų atitiktį pagal šį poskyrį, turi atitikti kompetentingos institucijos nustatytą formą ir pateikimo būdą.

- b) Toje paraiškoje pateikiama:

1. įrodymai, kurie, jeigu būtina, patvirtina, kad:

- i) gamybinės organizacijos patvirtinimo pagal poskyrį G nederėtų išduoti;
- ii) gaminio, dalies arba prietaiso sertifikavimą būtina atlikti arba gaminiui, daliai arba prietaisui patvirtinimą pagal šį poskyrį būtina suteikti prieš suteikiant gamybinės organizacijos patvirtinimą pagal G poskyrį;

2. pagal 21.A.125A dalies b punktą privaloma informacija.

#### **21.A.125A Atskirojo leidimo išdavimas**

Pareiškėjui suteikiama teisė gauti kompetentingos institucijos išduodamą atskirąjį leidimą, leidžiantį įrodyti tam tikrų gaminių, dalių ir prietaisų atitiktį pagal šį poskyrį, jeigu pareiškėjas:

- a) įdiegė gamybos tikrinimo sistemą, užtikrinančią, kad visi gaminiai, dalys arba prietaisai atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir kad gaminių, dalių arba prietaisų būklė atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus;

- b) pateikė vadovą, kuriame pateikiamas:

1. pagal a punktą privalomos gamybos tikrinimo sistemos aprašas;
2. gamybos tikrinimo sistemos nustatymo metodų aprašas;
3. ir 21.A.128 dalyse nurodytų bandymų aprašas ir pagal 21.A.130 dalies a punktą įgaliotų asmenų vardai ir pavardės;

- c) įrodo, kad jis gali suteikti pagalbą pagal 21.A.3.A dalį ir 21.A.129 dalies d punktą.

#### **21.A.125B Pažeidimai**

- a) Jeigu nustatomi objektyvūs įrodymai, patvirtinantys, kad atskirojo leidimo turėtojas nesilaiko taikomų šio I priedo (21 dalies) reikalavimų, pažeidimai klasifikuojami taip:

1. pirmo lygio pažeidimas – tai bet koks šio I priedo (21 dalies) reikalavimų nesilaikymas, dėl kurio gali būti visiškai nepaisoma taikomų konstrukcinių duomenų ir dėl to gali būti daroma įtaka orlaivio saugai;
2. antro lygio pažeidimai – tai bet koks šio I priedo (21 dalies) reikalavimų nesilaikymas, kuris nepriskiriamas pirmo lygio pažeidimui.

- b) Trečio lygio pažeidimas – tai bet koks dalykas, dėl kurio objektyviais įrodymais buvo nustatyta, kad jam būdingi trūkumai, kurių nepašalinus gali atsirasti šios dalies a punkte nurodyta neatitiktis.

- c) Gavęs pranešimą apie pažeidimus pagal 21.B.125 dalį:

1. jei tai yra pirmo lygio pažeidimas – atskirojo leidimo turėtojas ne vėliau nei per 21 darbo dieną nuo raštiško patvirtinimo apie pažeidimą gavimo kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad jis ėmėsi ištaisomųjų veiksmų;

2. jei tai yra antro lygio pažeidimas – kompetentingos institucijos nustatytas ištaisomųjų veikslių laikotarpis turi atitikti pažeidimo pobūdį, tačiau bet kokių atveju iš pradžių nustatomas ne ilgesnis nei trijų mėnesių terminas. Tam tikromis aplinkybėmis ir atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį kompetentinga institucija gali pratęsti trijų mėnesių laikotarpį, jeigu pateikiamas nustatytus reikalavimus atitinkantis ištaisomųjų veikslių planas, kuriam pritaria kompetentinga institucija;
  3. nustačius trečio lygio pažeidimą, atskirojo leidimo turėtojas neprivalo imtis neatidėliotųjų veikslių.
- d) Jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai – atskirasis leidimas gali būti iš dalies arba visiškai apribotas, sustabdytas jo galiojimas ar panaikintas pagal 21.B.145 dalį. Atskirojo leidimo turėtojas tinkamu laiku patvirtina, kad yra gavęs pranešimą apie atskirojo leidimo apribojimą, jo galiojimo sustabdymą arba panaikinimą.

#### **21.A.125C Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas**

- a) Atskirasis leidimas išduodamas ne ilgesniam nei vienerių metų laikotarpiui. Jis tebegalioja, jeigu:
1. atskirojo leidimo turėtojas neįrodė, jog jis laikosi taikomų šio poskyrio reikalavimų;
  2. atsirado įrodymų, jog gamintojas negali užtikrinti nustatytus reikalavimus atitinkančios pagal leidimą gaminamų gaminių, dalių arba prietaisų gamybos kontrolės;
  3. gamintojas nebeatitinka 21.A.122 dalies reikalavimų;
  4. atskirojo leidimo buvo atsisakyta, jis buvo panaikintas pagal 21.B.145 dalį arba pasibaigė jo galiojimo laikas.
- b) Atsisakius atskirojo leidimo, jį panaikinus arba pasibaigus jo galiojimo laikui atskirasis leidimas grąžinamas kompetentingai institucijai.

#### **21.A.126 Gamybos tikrinimo sistema**

- a) Pagal 21.A.125 A dalies a punktą privaloma gamybos tikrinimo sistema turi numatyti priemones, leidžiančias nustatyti, ar:
1. tiekiamos medžiagos ir perkamos arba iš subrangovų gaunamos dalys, naudojamos galutiniam gaminiui gaminti, atitinka taikomų konstrukcinių duomenų specifikacijas;
  2. tiekiamos medžiagos ir perkamos arba iš subrangovų gaunamos dalys yra paženklintos pagal nustatytus reikalavimus;
  3. procesai, gamybos technologijos ir surinkimo metodai, turintys įtakos galutinio gaminio kokybei ir saugai, taikomi pagal kompetentingos institucijos priimtas specifikacijas;
  4. projekto pakeitimai, įskaitant medžiagų pakeitimą, buvo patvirtinti pagal D arba E poskyrį ir buvo patikrinti prieš pradėdant pakeitimus arba medžiagas naudoti gaminant galutinį gaminį.
- b) Pagal 21.A.125 A dalies a punktą privaloma gamybos tikrinimo sistema taip pat turi būti tinkama, kad būtų galima užtikrinti, jog:
1. proceso tam tikro etapo dalis būtų galima patikrinti, ar jos atitinka taikomus konstrukcinius duomenis gamybos vietoje, kuriose įmanoma atlikti tikslų vertinimą;
  2. medžiagos, kurias galima apgadinti arba kurių kokybė gali suprastėti, būtų tinkamai laikomos ir deramai apsaugotos;
  3. naudojami darbo brėžiniai būtų lengvai prieinami gamybos darbuotojams ir tikrintojams bei būtų naudojami, jeigu būtina;
  4. netinkamos medžiagos ir dalys būtų atskiriamos ir ženklinamos taip, kad būtų užkirstas kelias jas naudoti galutiniam gaminiui gaminti;
  5. medžiagoms ir dalims, kurias naudoti buvo nustota, nes jos neatitinka konstrukcinių duomenų arba specifikacijų, ir kurias privalu buvo apsvaistyti, ar jos negalėtų būti įmontuojamos galutiniuose gaminiuose, taikoma patvirtinta techninio ir gamybinio patikrinimo procedūra. Tos medžiagos ir dalys, kurios pirmiau minėta procedūra buvo priskirtos tinkamomis naudoti, turi būti tinkamai paženklintos ir patikrintos pakartotinai, jeigu jas reikėjo remontuoti ar papildomai apdirbti. Medžiagos ir dalys, kurios pagal tą procedūrą buvo atmetos, turi būti paženklintos ir pašalintos, siekiant, kad jos nebūtų naudojamos gaminant galutinį gaminį;
  6. taikant gamybos tikrinimo sistemą padarytus įrašus gamintojas tvarko, susieja su užbaigtu gaminiu arba dalimi, jeigu būtina, ir išlaiko, siekiant, kad būtų pateikiama gaminio nepertraukiamajam tinkamumui naudoti užtikrinti reikalinga informacija.

#### **21.A.127 Orlaivio bandymai**

- a) Kiekvienas pagal šį poskyrį pagaminto orlaivio gamintojas, siekdamas, kad būtų numatytos priemonės atitinkčiai 21.A.125 A dalies a punkto reikalavimams nustatyti, parengia patvirtintą gamybos vietoje atliekamo patikrinimo ir skrydžio bandymų procedūrą ir patikrinimo formas bei pagal jas tikrina visus pagamintus orlaivius.

b) Kiekviena gamybinio bandymo procedūra apima bent šiuos dalykus:

1. valdomumo savybių patikrinimą;
2. skrydžio charakteristikų patikrinimą (naudojant įprastą orlaivio įrangą);
3. patikrinimą, ar visa orlaivio įranga ir sistemos veikia pagal nustatytus reikalavimus;
4. patikrinimą, ar visi prietaisai paženklinėti pagal nustatytus reikalavimus, ir ar po skrydžio bandymų buvo uždėti visi užrašai bei orlaivyje sudėti – privalomi skrendančio orlaivio eksploataavimo vadovai;
5. eksploatacinių orlaivio charakteristikų patikrinimą ant žemės;
6. visų kitų išbandomam orlaiviui būdingų elementų patikrinimą.

#### 21.A.128 Orlaivio variklio ir oro sraigčių bandymai

Visų pagal šį poskyrį pagamintų variklių arba oro sraigčių gamintojas su kiekvienu varikliu arba kintamojo žingsnio oro sraigčiu atlieka tipo pažymėjimo turėtojo dokumentuose nurodytus priimtinius eksploataavimo bandymus, siekdamas, kad būtų nustatyta, ar variklis arba oro sraigtas, veikdamas visais režimais, kuriems varikliui ar oro sraigčiui buvo išduotas tipo pažymėjimas, atitinka nustatytus reikalavimus ir kad būtų parengtos priemonės nustatyti, ar laikomasi tam tikrų atitikties 21.A.125 A dalies a punkto reikalavimams aspektų.

#### 21.A.129 Gamintojo įsipareigojimai

Visi pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies arba prietaiso, gamintojai:

- a) kiekvieną gaminį, dalį arba prietaisą pateikia kompetentingai institucijai patikrinti;
- b) gamybos vietoje laiko techninius duomenis ir brėžinius, reikalingus, siekiant, kad būtų galima nustatyti, ar gaminys atitinka taikomus konstrukcinius duomenis;
- c) naudoja gamybos tikrinimo sistemą, užtikrinančią, kad visi gaminiai atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir gaminių būklė atitiktų saugaus eksploataavimo reikalavimus;
- d) teikia pagalbą tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba projekto patvirtinimo turėtojui, kai jis imasi bet kokių nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti užtikrinančių veiksmų, susijusių su pagamintais gaminiais, dalimis arba prietaisais;
- e) įgyvendina ir išlaiko vidinę pranešimo apie įvykius sistemą, siekdamas, kad būtų užtikrinama sauga, renkamos ir įvertinamos pranešimų apie įvykius ataskaitos ir kad būtų nustatomos nepalankios tendencijos arba imamasi trūkumams ištaisyti skirtų priemonių bei išskiriami įvykiai, apie kuriuos būtina pranešti. Ši sistema apima su įvykiais susijusios atitinkamos informacijos įvertinimą ir platinimą;
- f)
  1. tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba projekto patvirtinimo turėtojui praneša apie visus atvejus, kai gamintojui išleidus gaminius, dalis arba prietaisus vėliau buvo nustatyta, kad jie iš dalies neatitinka konstrukcinių duomenų, ir su tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba projekto patvirtinimo turėtoju tiria, siekdamas, jog būtų nustatyti tie nuokrypiai, dėl kurių gali susidaryti pavojinga būklė;
  2. agentūrai ir valstybės narės kompetentingai institucijai praneša apie nuokrypius, dėl kurių gali susidaryti pavojinga būklė, nustatoma pagal šio punkto 1 papunktį. Tie pranešimai parengiami agentūros pagal 21.A.3A dalies b punkto 2 papunktį nustatyta forma ir perduodami jos nustatytu būdu arba perduodami valstybės narės kompetentingai institucijai;
  3. Jeigu gamintojas yra kitos gamybinės organizacijos tiekėjas, gamintojas taip pat praneša tai kitai organizacijai apie visus atvejus, kai jis nusiuntė jai gaminius, dalis arba prietaisus ir vėliau nustatė, kad jie iš dalies gali neatitikti taikomų konstrukcinių duomenų.

#### 21.A.130 Atitikties pareiškimas

- a) Kiekvienas pagal šį poskyrį pagaminto gaminio, dalies arba prietaiso gamintojas užbaigtam orlaiviui parengia atitikties pareiškimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formą (žr. VIII priedėlį)), o visiems kitiems gaminiais, dalimis arba prietaisams EASA 1 formą (žr. I priedėlį). Šį pareiškimą pasirašo gamybinėje organizacijoje atsakingas pareišgas einantis įgaliotas pareigūnas.
- b) Su atitikties pareiškimu pateikiama:
  1. jei tai yra gaminys, dalis arba prietaisas – pareiškimas, kad kiekvienas gaminys, dalis arba prietaisas atitinka patvirtintus konstrukcinius duomenis ir kad jų būklė atitinka saugaus eksploataavimo reikalavimus;
  2. jei tai yra orlaivis – pareiškimas, kad kiekvienas orlaivis pagal 21.A.127 dalies a punktą buvo patikrintas ant žemės ir su juo buvo atlikti skrydžių bandymai

3. jei tai yra variklis arba keičiamojo žingsnio oro sraigtas – pareiškimas, kad gamintojas su kiekvienu varikliu ar keičiamojo žingsnio oro sraigtu pagal 21.A.128 dalį atliko galutinį eksploataavimo bandymą ir, be to, jei tai yra varikliai, kad pagal variklio tipo pažymėjimo turėtojo pateiktus duomenis patikrino, ar kiekvienas užbaigtas variklis atitinka jo pagaminimo dieną taikomus variklio išmetalų kiekių reikalavimus.

c) Visi to gaminio, dalies arba prietaiso gamintojai:

1. pirmą kartą perleisdami to gaminio, dalies arba prietaiso nuosavybės teisę;
2. pateikdami paraišką pirmą kartą orlaivui išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą;
3. pateikdami paraišką pirmą kartą varikliui, oro sraigtui, daliai arba prietaisui išduoti išleidimo dokumentą, patvirtinantį, kad variklis, oro sraigtas, dalis arba prietaisas yra tinkamas naudoti,

pateikia atitikties pareiškimą kompetentingai institucijai patikrinti.

d) Kompetentinga institucija oficialiai patikrina ir patvirtina taip pat pasirašydama atitikties pareiškimą, jeigu patikrinusi nustato, kad gaminys, dalis arba prietaisas atitinka taikomus konstrukcinius duomenis ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploataavimo reikalavimus.

## G POSKYRIS – GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS

### 21.A.131 Taikymo sritis

Šiuo poskyriu nustatoma:

- a) gamybinės organizacijos patvirtinimo išdavimo gamybinei organizacijai, kurios gaminiai, dalys ir prietaisai atitinka taikomus konstrukcinius duomenis, procedūra;
- b) pareiškėjo, pateikiančio paraišką, kad būtų išduotas gamybinės organizacijos patvirtinimas, ir to patvirtinimo turėtojo teisės bei įsipareigojimai.

### 21.A.133 Teisė pateikti paraišką

Visi juridiniai arba fiziniai asmenys („organizacija“) gali pateikti paraišką, kad pagal šį poskyrį būtų išduotas patvirtinimas. Pareiškėjas:

- a) pagrindžia, kad tam tikro pobūdžio darbams pagal šį poskyrį galima suteikti patvirtinimą, jog būtų įrodyta atitiktis konkrečiau projekto reikalavimams
- b) turi konkrečiau projekto patvirtinimą arba yra pateikęs paraišką, kad jis būtų suteiktas;
- c) užtikrino nustatytus reikalavimus atitinkantį gamybos ir projektavimo suderinimą, su tos konkrečiau projekto patvirtinimo turėtoju arba pareiškėju, pateikusių paraišką, kad būtų išduotas tas patvirtinimas, sudarydamas atitinkamą susitarimą.

### 21.A.134 Paraiškos pateikimas

Visos paraiškos suteikti gamybinės organizacijos patvirtinimą kompetentingai institucijai pateikiamos jos nustatyta forma ir būdu bei prie paraiškos pridedama pagal 21.A.143 dalį privaloma informacija ir patvirtinimo sąlygos, kurias prašoma išduoti pagal 21.A.151 dalį.

### 21.A.135 Gamybinės organizacijos patvirtinimo suteikimas

Organizacijai suteikiama teisė gauti kompetentingos institucijos organizacijai suteikiamą gamybinės organizacijos patvirtinimą, jeigu organizacija įrodo, kad ji laikosi šiuo poskyriu nustatytų taikomų reikalavimų.

### 21.A.139 Kokybės sistema

- a) Gamybinė organizacija įrodo, kad ji įdiegė ir gali išlaikyti kokybės sistemą. Turi būti parengti kokybės sistemos diegimo dokumentai. Ši kokybės sistema turi būti tokia, kad leistų organizacijai užtikrinti, jog organizacijos ar jos partnerių pagaminti visi gaminiai, dalys arba prietaisai ar kitų šalių pagal subrangos sutartis tiekiami arba joms pagal tas sutartis siunčiami gaminiai, dalys ar prietaisai atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis, gaminių, dalių ir prietaisų būklė atitiktų saugaus eksploataavimo reikalavimus, bei kad dėl to leistų organizacijai naudotis 21.A.163 dalyje nustatyta privilegija.



b) Kokybės sistema apima:

1. kontrolės procedūras, skirtas, jeigu būtina, atsižvelgiant į patvirtinimo galiojimo sritį:
  - i) dokumentams išduoti, patvirtinti arba keisti;
  - ii) pardavėjo ir subrangovo įvertinimo auditui ir kontrolei;
  - iii) patikrinti, ar gaunami gaminiai, dalys, medžiagos ir įranga, įskaitant gaminių pirkėjų tiekiamus naujus ar naudotus orlaivio elementus, atitinka nustatytus taikomus konstrukcinius duomenis;
  - iv) ženklinti ir atsekamumui užtikrinti;
  - v) gamybos procesams;
  - vi) patikrinti ir išbandyti, įskaitant gaminant atliekamus skrydžių bandymus;
  - vii) įrankiams, prietaisams ir bandymo įrangai kalibruoti;
  - viii) nustatytų reikalavimų neatitinkančioms dalims kontroliuoti;
  - ix) tinkamumo naudoti reikalavimams derinti su pareiškėju, pateikusių paraišką prietaisui suteikti patvirtinimą, arba su to patvirtinimo turėtoju;
  - x) įrašams daryti ir išlaikyti;
  - xi) darbuotojų kompetencijai ir kvalifikacijai;
  - xii) su tinkamumu skraidyti susijusiems dokumentams išduoti;
  - xiii) naudojimui, laikymui ir pakavimui;
  - xiv) vidiniams kokybės auditams ir ištaisomiesiems veiksams, kurių imamasi atsižvelgiant į tuos auditus;
  - xv) darbams, kurie patvirtinimui nustatytais sąlygomis atliekami visose kitose vietose, o ne patvirtintuose objektuose;
  - xvi) darbams, kurie atliekami užbaigus gamybą, tačiau prieš išsiuntimą, siekiant, kad orlaivio būklė tebeatitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus;
  - xvii) skrydžio leidimo išdavimui ir susijusių skrydžio sąlygų patvirtinimui.
- Kontrolės procedūros turi apimti konkrečias visų kritinių dalių nuostatas;
2. nepriklausoma kokybės užtikrinimo funkcija – stebėti, ar laikomasi dokumentais nustatytų kokybės sistemos procedūrų ir vertinti jų tinkamumą. Šis stebėjimas turi apimti grįžtamojo ryšio sistemą su 21.A.145 dalies c punkto 2 papunktyje nurodytu pareigūnu arba pareigūnų grupe ir galiausiai 21.A.145 dalies c punkto 1 papunktyje nurodytu vadybininku, siekiant, kad, jeigu būtina, būtų imamasi ištaisomųjų veiksmų.

### 21.A.143 Aprašymas

- a) Organizacija kompetentingai institucijai pateikia savo – gamybinės organizacijos – aprašymą, kuriame nurodo šią informaciją:
1. atsakingo vadybininko pasirašytą pareiškimą, patvirtinantį, kad visą laiką bus laikomasi gamybinės organizacijos aprašymo ir visų susijusių vadovų, kurie apibūdina, kaip patvirtintos organizacijos laikosi šio poskyrio reikalavimų;
  2. vadybininkų, kuriuos kompetentinga institucija patvirtino pagal 21.A.145 dalies c punkto 2 papunktį, pareigas ir pavardes;
  3. vadybininko (-ų) įpareigojimus ir atsakomybę kaip numatyta 21.A.145 dalies c punkto 2 papunktyje, įskaitant klausimus, dėl kurių jis (-ie) organizacijos vardu gali tiesiogiai tartis su kompetentinga institucija;
  4. organizacinę schemą, iš kurios paaiškėtų susijusios vadybininkų atsakomybės sritys kaip numatyta 21.A.145 dalies c punkto 1 ir 2 papunkčiuose;
  5. dalies d punkte nurodytą įgaliotojų darbuotojų sąrašą;
  6. bendrą darbo jėgos išteklių aprašymą;
  7. bendrą įrenginių, esančių cechuose, kurie nurodyti gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjime, aprašymą;
  8. bendrą gamybinės organizacijos darbų, kurie atliekami atsižvelgiant į patvirtinimo sąlygas, apimties aprašymą;
  9. pranešimo apie organizacijos pakeitimus perdavimo kompetentingai institucijai procedūrą;
  10. gamybinės organizacijos aprašymo pakeitimo procedūrą;

11. kokybės sistemos ir pagal 21.A.139 dalies b punkto 1 papunktį privalomų procedūrų aprašymą;
12. dalies a punkte nurodytų kitų šalių sąrašą.

b) Gamybinės organizacijos aprašymą, jeigu būtina, galima iš dalies pakeisti, siekiant, kad jis tebeatitiktų naujausią organizacijos struktūrą, ir visų pakeitimų kopijos nusiunčiamos kompetentingai institucijai.

#### 21.A.145 Patvirtinimo reikalavimai

Gamybinė organizacija, remdamasi pagal 21.A.143 dalį pateikta informacija, įrodo, kad:

- a) atsižvelgiant į bendruosius patvirtinimo reikalavimus, įrenginius, darbo sąlygas, įrangą ir įrankius, procesus bei susijusias medžiagas, darbuotojų skaičių ir jų kompetenciją bei bendrą struktūrą ji yra tinkama išpareigojimams vykdyti pagal 21.A.165 dalį;
- b) jei tai yra būtini tinkamumo skraidyti reikalavimai, duomenys apie triukšmą, degalų išleidimą ir variklių išmetalų kiekį:
  1. gamybinė organizacija tuos duomenis yra gavusi iš agentūros ir tipo pažymėjimo, riboto galiojimo tipo pažymėjimo arba prietaiso patvirtinimo turėtojo arba pareiškėjo, pateikusio paraišką gauti tipo pažymėjimą, riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba prietaiso patvirtinimą, tam, kad galėtų nustatyti, ar laikomasi taikomų konstrukcinių duomenų;
  2. gamybinė organizacija parengė procedūrą, kuria užtikrinama, kad tinkamumo skraidyti reikalavimai, duomenys apie triukšmą, degalų išleidimą ir variklių išmetalų kiekį pagal nustatytus reikalavimus yra įtraukiami į jos gamybos duomenis;
  3. tie duomenys atnaujinami ir yra prieinami visiems darbuotojams, kuriems ta prieiga reikalinga, kad jie galėtų vykdyti savo pareigas;
- c) jei tai yra valdymas ir darbuotojai:
  1. gamybinė organizacija paskyrė valdytoją, kuris (-i) yra atsakingas (-a) kompetentingai institucijai. Valdytojo ar valdytojos pareigos organizacijoje – užtikrinti, kad visa gamyba atitiktų privalomus standartus ir kad gamybinė organizacija visą laiką laikytųsi 21.A.143 dalyje nurodytu aprašymu nustatytų duomenų ir procedūrų;
  2. gamybinė organizacija paskyrė pareigūną arba pareigūnų grupę, užtikrinsiantį (-čią), kad organizacija atitiktų šio I priedo (21 dalies) reikalavimus, nurodė pareigūno arba jų grupės pavardę (-es) ir jo (jų) įgaliojimų apimtį. Už šio (-ų) pareigūno (-ų) darbą yra tiesiogiai atsakingas 1 punkte nurodytas valdytojas. Paskirti pareigūnai turi sugebėti įrodyti atitinkamą išmanymą, išsilavinimą ir patirtį, kad galėtų vykdyti savo pareigas;
  3. visų lygių darbuotojams buvo suteikti reikiami įgaliojimai, kad darbuotojai galėtų vykdyti jiems paskirtus įpareigojimus ir kad gamybinėje organizacijoje būtų užtikrinamas visiškas bei veiksmingas su tinkamumo skraidyti reikalavimais, triukšmu, degalų išleidimu ir variklio išmetalų kiekiu susijusių dalykų derinimas;
- d) jei tai yra gamybinės organizacijos įgaliotieji darbuotojai, kuriems, atsižvelgiant į patvirtinimo taikymo sritį ir sąlygas, suteikta teisė pasirašyti pagal 21.A.163 dalį išduotus dokumentus:
  1. įgaliotųjų darbuotojų išmanymas, išsilavinimas (įskaitant kitas organizacijoje vykdomas funkcijas) ir patirtis yra tinkama, kad darbuotojai galėtų vykdyti jiems paskirtus įpareigojimus;
  2. gamybinė organizacija veda ir tvarko visų įgaliotųjų darbuotojų sąrašą, kuriame nurodoma išsami informacija apie jų įgaliojimų apimtį;
  3. įgaliotiesiems darbuotojams pateikti įrodymai, patvirtinantys jų įgaliojimų apimtį.

#### 21.A.147 Patvirtintos gamybinės organizacijos pakeitimai

a) Gamybinei organizacijai suteikus patvirtinimą, visus patvirtintos gamybinės organizacijos pakeitimus, kurie turi didelės įtakos įrodant, ar laikomasi gaminio, dalies arba prietaiso tinkamumo naudoti reikalavimų, triukšmo charakteristikų, degalų išleidimo bei variklio išmetalų kiekio reikalavimų, ypač kokybės sistemos pakeitimus, patvirtina kompetentinga institucija. Raštiška paraiška suteikti patvirtinimą pateikiama kompetentingai institucijai ir organizacija, prieš įgyvendindama pakeitimą, turi įrodyti kompetentingai institucijai, kad ji tebeatitiks šio poskyrio reikalavimus.

b) Kompetentinga institucija parengia sąlygas, kuriomis savo veiklą gali vykdyti pagal šį poskyrį patvirtinta gamybinė organizacija, diegdama tuos pakeitimus, jeigu kompetentinga institucija nenustato, kad patvirtinimo galiojimas turėtų būti sustabdytas.

**21.A.148 Vietos pakeitimai**

Patvirtintos gamybinės organizacijos gamybos vietos pakeitimas laikomas esminiu pokyčiu ir dėl to jis turi atitikti 21.A.147 dalies reikalavimus.

**21.A.149 Teisė perleisti**

Gamybinės organizacijos patvirtinimo negalima perleisti, išskyrus tą atvejį, jeigu pasikeičia organizacijos savininkas (šis pasikeitimas pagal 21.A.147 dalį laikomas esminiu).

**21.A.151 Patvirtinimo sąlygos**

Patvirtinimo sąlygomis nustatoma darbų apimtis, gaminiai ar dalių bei prietaisų arba ir dalių, ir prietaisų kategorijos, dėl kurių patvirtinimo turėtojas gali naudotis 21.A.163 dalyje numatytais išskirtinėmis teisėmis.

Tos sąlygos yra gamybinės organizacijos patvirtinimo dalis.

**21.A.153 Patvirtinimo sąlygų pakeitimai**

Visus patvirtinimo sąlygų pakeitimus patvirtina kompetentinga institucija. Paraiška pakeisti patvirtinimo sąlygas parengiama kompetentingos institucijos nustatyta forma ir pateikiama jos numatytu būdu. Pareiškėjas turi atitikti taikomus šio poskyrio reikalavimus.

**21.A.157 Tyrimai**

Gamybinė organizacija imasi priemonių, kad kompetentinga institucija galėtų atlikti visus tyrimus, įskaitant partnerių ir subrangovų tyrimus, kurių privaloma imtis, siekiant, jog būtų nustatyta, ar laikomasi taikomų šio poskyrio reikalavimų ir ar jų laikomasi nuolatos.

**21.A.158 Pažeidimai**

a) Jeigu nustatoma objektyvių įrodymų, patvirtinančių, kad gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko taikomų šio I priedo (21 dalies) reikalavimų pažeidimai klasifikuojami taip:

1. pirmo lygio pažeidimas – tai bet koks šio I priedo (21 dalies) reikalavimų nesilaikymas, dėl kurio gali būti visiškai nepaisoma taikomų konstrukcinių duomenų ir dėl to gali būti daroma įtaka orlaivio saugai;
2. antro lygio pažeidimai – tai bet koks šio I priedo (21 dalies) reikalavimų nesilaikymas, kuris nepriskiriamas pirmo lygio pažeidimui.

b) Trečio lygio pažeidimas – tai bet koks dalykas, dėl kurio objektyviais įrodymais buvo nustatyta, kad jam būdingi trūkumai, kurių nepašalinus gali atsirasti šios dalies a punkte nurodyta neatitiktis.

c) Gavęs pranešimą apie pažeidimus pagal 21.B.225 dalį:

1. jei tai yra pirmo lygio pažeidimas – gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas ne vėliau nei per 21 darbo dieną nuo raštiško patvirtinimo apie pažeidimą gavimo kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad jis ėmėsi ištaisomųjų veiksmų;
2. jei tai yra antro lygio pažeidimas – kompetentingos institucijos nustatytas ištaisomųjų veiksmų laikotarpis turi atitikti pažeidimo pobūdį, tačiau bet kokių atveju iš pradžių nustatomas ne ilgesnis nei trijų mėnesių terminas. Tam tikromis aplinkybėmis ir atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį kompetentinga institucija gali pratęsti trijų mėnesių laikotarpį, jeigu pateikiamas nustatytus reikalavimus atitinkantis ištaisomųjų veiksmų planas, kuriam pritaria kompetentinga institucija;
3. nustačius trečio lygio pažeidimą, gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas neprivalo imtis neatidėliotųjų veiksmų.

d) Jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai – gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas gali būti iš dalies arba visiškai apribotas, sustabdytas jo galiojimas ar jis panaikintas pagal 21.B.145 dalį. Gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas tinkamu laiku patvirtina, kad yra gavęs pranešimą apie gamybinės organizacijos patvirtinimo apribojimą, jo galiojimo sustabdymą arba panaikinimą.

**21.A.159 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas**

- a) Gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimo trukmė neribojama. Jis tebegalioja, jeigu:
1. gamybinė organizacija neįrodė, jog ji laikosi taikomų šio poskyrio reikalavimų;
  2. gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas arba bet koks jo partneris arba subrangovas kompetentingai institucijai neleidžia pagal 21.A.157 dalį atlikti tyrimų;
  3. atsirado įrodymų, jog gamybinė organizacija negali užtikrinti nustatytus reikalavimus atitinkančios pagal patvirtinimą gaminamų gaminių, dalių arba prietaisų gamybos kontrolės;
  4. gamybinė organizacija nebeatitinka 21.A.133 dalies reikalavimų;
  5. pažymėjimo buvo atsisakyta arba jis buvo panaikintas pagal 21.B.245 dalį.
- b) Atsisakius pažymėjimo arba jį panaikinus pažymėjimas grąžinamas kompetentingai institucijai.

**21.A.163 Privilegijos**

Pagal 21.A.135 dalį išduoto gamybinės organizacijos patvirtinimo sąlygomis turėtojas gali:

- a) vykdyti gamybinę veiklą pagal šio I priedo (21 dalies) reikalavimus;
- b) jei tai yra visas orlaivis ir jei pagal 21.A.174 dalį pateikiamas atitikties pareiškimas (Europos aviacijos saugos agentūros 52 forma) – gauti orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir triukšmo pažymėjimą, nepateikdamas jokių kitų įrodymų;
- c) jei tai yra kiti gaminiai, dalys ar prietaisai – išduoti oficialius išleidimo pažymėjimus (Europos aviacijos saugos agentūros 1 forma), nepateikdamas jokių kitų įrodymų;
- d) atlikti savo pagaminto naujo lėktuvo techninę priežiūrą ir atlikęs tą techninę priežiūrą išduoti išleidimo eksploatuoti pažymėjimą (Europos aviacijos saugos agentūros 53 forma);
- e) pagal tvarką, suderintą su kompetentinga institucija gamybos klausimais, ir kai pati gamybinė organizacija kontroliuoja orlaivio konfigūraciją pagal gamybinės organizacijos patvirtinimą bei tvirtina skrydžio nustatytų projekto sąlygų atitiktį, išduoti skrydžio leidimą pagal 21.A.711 dalies c pastraipą, įskaitant skrydžio sąlygų tvirtinimą pagal 21.A.710 dalies b pastraipą.

**21.A.165 Turėtojo įsipareigojimai**

Gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas:

- a) užtikrina, kad pagal 21.A.143 dalį parengtas gamybinės organizacijos aprašymas ir dokumentai, kuriais grindžiamas tas aprašymas, būtų pagrindiniai joje naudojami dokumentai;
- b) užtikrina, kad gamybinė organizacija nuolatos atitiktų gamybinės organizacijos patvirtinimu nustatytus duomenis ir procedūras;
- c) 1. prieš pateikdamas kompetentingai institucijai atitikties pareiškimus nustato, kad kiekvienas užbaigtas orlaivis atitinka tipo projektą ir saugaus eksploatavimo reikalavimus;
2. prieš išduodamas EASA 1 formą, kuria patvirtinama atitiktis patvirtintiems konstrukciniams duomenims ir saugaus eksploatavimo reikalavimams, nustato, ar kiti gaminiai, dalys arba prietaisai yra sukomplektuoti ir atitinka patvirtintus konstrukcinius duomenis ir saugaus eksploatavimo reikalavimus, ir, be to, jei tai varikliai, atsižvelgdamas į variklio tipo pažymėjimo turėtojo pateiktus duomenis patikrina, ar sukomplektuotas variklis atitinka jo pagaminimo dieną taikomus 21.A.18 dalies b punkte nustatytus variklio išmetamų teršalų kiekio reikalavimus, kad galėtų išduoti variklio išmetamų teršalų kiekio reikalavimų laikymąsi patvirtinantį pažymėjimą;
3. Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formą, patikrina, ar kiti gaminiai, dalys arba prietaisai atitinka taikomus duomenis;
- d) registruoja visus duomenis apie atliktus darbus;
- e) įgyvendina ir išlaiko vidinę pranešimo apie įvykius sistemą, siekdamas, kad būtų užtikrinama sauga, renkamos ir įvertinamos pranešimų apie įvykius ataskaitos ir kad būtų nustatomos nepalankios tendencijos arba imamasi trūkumams ištaisyti skirtų priemonių bei išskiriami įvykiai, apie kuriuos būtina pranešti. Ši sistema apima su įvykiais susijusios atitinkamos informacijos įvertinimą ir platinimą;

- f) 1. tipo pažymėjimo arba prietaiso patvirtinimo turėtoji praneša apie visus atvejus, jeigu gamybinei organizacijai išleidus gaminius, dalis arba prietaisus vėliau nustatoma, kad gaminiai, dalys arba prietaisai neatitiko taikomų konstrukcinių duomenų, ir su tipo pažymėjimo arba prietaiso patvirtinimo turėtoju atlieka tyrimą, siekdamas, jog būtų išaiškinti tie nuokrypiai, dėl kurių gali susidaryti pavojinga būklė;
2. agentūrai ir valstybės narės kompetentingai institucijai praneša apie nuokrypius, dėl kurių gali rasti pavojinga būseną, nustatoma pagal šio punkto 1 papunktį. Tie pranešimai parengiami agentūros pagal 21.A.3.A dalies b punkto 2 papunktį nustatyta forma ir perduodami jos nustatytu būdu arba perduodami valstybės narės kompetentingai institucijai;
3. jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas yra kitos gamybinės organizacijos tiekėjas, tai kitai organizacijai taip pat praneša apie visus atvejus, kai jai nusiuntęs gaminius, dalis arba prietaisus, vėliau nustatė, kad gaminiai, dalys arba prietaisai iš dalies neatitiko taikomų konstrukcinių duomenų;
- g) teikia pagalbą tipo pažymėjimo arba prietaiso patvirtinimo turėtoji, kai jis imasi bet kokių nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti užtikrinančių veiksmų, susijusių su pagamintais gaminiais, dalimis arba prietaisais;
- h) įgyvendina dokumentų archyvavimo sistemą, apimančią jo partneriams, tiekėjams ir subrangovams nustatytus reikalavimus ir užtikrinančią duomenų, kurie buvo naudoti gaminių, dalių arba prietaisų atitikčiai patvirtinti, apsaugą. Tie duomenys laikomi taip, kad būtų prieinami kompetentingai institucijai, siekiant, kad būtų pateikiama gaminių, dalių arba prietaisų nepertraukiamam tinkamumui užtikrinti būtina informacija;
- i) jeigu atsižvelgdamas į turimo patvirtinimo sąlygas turėtojas išduoda išleidimo eksploatuoti pažymėjimą, prieš išduodamas tą pažymėjimą nustato, ar kiekvienam užbaigtam orlaiviui buvo taikoma privaloma techninė priežiūra ir ar orlaivio būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus;
- j) kai taikoma, remdamasis 21.A.163 dalies e pastraipa suteikta privilegija, nustato sąlygas, kuriomis gali būti išduotas skrydžio leidimas;
- k) kai taikoma, prieš išduodamas orlaiviui skrydžio leidimą 21.A.163 dalies e punkte suteiktos privilegijos pagrindu nustato, ar laikomasi 21.A.711 dalies c ir e punktų reikalavimų.

## H POSKYRIS – TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI

### 21.A.171 Taikymo sritis

Šiuo poskyriu nustatoma tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo procedūra.

### 21.A.172 Teisė pateikti paraišką

Visi juridiniai ar fiziniai asmenys, kurio vardu orlaisvis įregistruotas ar bus įregistruotas valstybėje narėje („registravimo valstybė narė“) arba jų atstovas gali pateikti paraišką, kad pagal šios dalies reikalavimus tam orlaiviui būtų išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas.

### 21.A.173 Klasifikavimas

Tinkamumo skraidyti pažymėjimai skirstomi:

- a) tinkamumo skraidyti pažymėjimai išduodami pagal šį I priedą (21 dalį) išduoto tipo pažymėjimo reikalavimus atitinkančiam orlaiviui;
- b) riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimai išduodami orlaiviui, kuris:
1. atitinka pagal šį I priedą (21 dalį) išduoto riboto galiojimo tipo pažymėjimo reikalavimus;
  2. kaip agentūrai įrodyta, atitinka konkrečias tinkamumo skraidyti specifikacijas, užtikrinančias lygiavertę saugą.

### 21.A.174 Paraiškos pateikimas

- a) Paraiška pagal 21.A.172 dalį išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą parengiama registravimo valstybės narės kompetentingos institucijos nustatyta forma ir pateikiama tos institucijos numatytu būdu.

- b) Prie visų paraiškų išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą pridedama:
1. nurodoma tinkamumo skraidyti pažymėjimo, kurį prašoma išduoti, klasė;
  2. jei tai yra naujas orlaivis:
    - i) atitiktis pareiškimas:
      - parengtas pagal 21.A.163 dalies b punktą;
      - parengtas pagal 21.A.130 dalį ir patvirtintas kompetentingos institucijos; arba
      - jei tai yra importuotas orlaivis, eksportuojančios institucijos pasirašytas pareiškimas, kad orlaivis atitinka agentūros patvirtintą projektą;
    - ii) pranešimas apie masę ir centruotę bei krovinių išdėstymo schema;
    - iii) skrydžio vykdymo vadovas, jeigu jį privaloma pridėti pagal tam tikrą orlaivio tinkamumo skraidyti kodeksą;
  3. jei tai yra naudotas orlaivis:
    - i) kilęs iš valstybės narės – pagal M dalį išduotas periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas;
    - ii) jei tai ne iš valstybės narės kilęs orlaivis:
      - valstybės, kurioje orlaivis yra arba buvo įregistruotas, kompetentingos institucijos pareiškimas, kuriame nurodoma orlaivio tinkamumo skraidyti būklė atsižvelgiant į orlaivio registro duomenis perduodant orlaivį,
      - pranešimas apie masę ir centruotę bei krovinių išdėstymo schema,
      - skrydžio vykdymo vadovas, jeigu šią medžiagą privaloma pridėti pagal taikomą tam tikro orlaivio tinkamumo skraidyti kodeksą,
      - ankstesnių metų įrašai, kad būtų galima nustatyti orlaivio gamybos, modifikavimo ir techninės priežiūros standartą, įskaitant visus su pagal 21.B.327 dalies c punktą išduotu riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimu susijusius apribojimus,
      - rekomendacija, pagal M dalį atlikus tinkamumo skraidyti patikrą, išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimą arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą.
- c) Jeigu nesusitarta kitaip – šios dalies b punkto 2 papunkčio i pastraipoje ir b punkto 3 papunkčio ii pastraipoje nurodyti pareiškimai pateikiami iki orlaivio pristatymo įregistravimo valstybės narės kompetentingai institucijai likus ne daugiau nei 60 dienų.

#### **21.A.175 Kalba**

Vadovai, užrašai, sąrašai ir prietaisų užrašai bei kita privaloma informacija, reikalinga atsižvelgiant į taikomas sertifikavimo specifikacijas, pateikiama registravimo valstybės narės kompetentingai institucijai priimtina viena arba keliomis oficialia (-iomis) Sąjungos kalba (-omis).

#### **21.A.177 Pakeitimas arba modifikacija**

Tinkamumo skraidyti pažymėjimą gali pakeisti arba modifikuoti tik registravimo valstybės narės kompetentinga institucija.

#### **21.A.179 Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse**

- a) Pasikeitus orlaivio savininkui, jeigu:
1. jeigu orlaivis neperrašomas į kitą registrą, o lieka tame pačiame registre – tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas, atitinkantis tik riboto galiojimo tipo pažymėjimą, perleidžiami kartu su orlaiviu;
  2. jeigu orlaivis yra įregistruojamas kitoje valstybėje narėje – tinkamumo skraidyti pažymėjimas arba riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas, atitinkantis tik riboto galiojimo tipo pažymėjimą, išduodamas:
    - i) pateikus anksčiau išduotą tinkamumo skraidyti pažymėjimą ir galiojantį periodiškai atliekamos orlaivio tinkamumo patikros pagal M dalies reikalavimus pažymėjimą;
    - ii) jeigu laikomasi 21.A.175 dalies reikalavimų.

- b) jeigu pasikeitė orlaivio savininkas ir jeigu orlaivis turi tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimą, neatitinkantį riboto galiojimo tipo pažymėjimo, tinkamumo skraidyti pažymėjimai perleidžiami kartu su orlaiviu, jeigu jis neperregistruojamas į kitą registrą, arba išduodami tik gavus registravimo valstybės narės, į kurią jie perleidžiami, kompetentingos institucijos nustatytos formos sutikimą.

#### **21.A.180 Tikrinimai**

Tinkamumo skraidyti pažymėjimo turėtojas užtikrina prieigą prie orlaivio, kuriam tą tinkamumo skraidyti pažymėjimą gavusi prašymą išdavė registravimo valstybės narės kompetentinga institucija.

#### **21.A.181 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas**

- a) Išduoto tinkamumo skraidyti pažymėjimo galiojimo trukmė neapribojama. Triukšmo pažymėjimas tebegalioja, jeigu:
1. laikomasi taikomų tipo projekto ir nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti reikalavimų
  2. orlaivis neperregistruojamas į kitą registrą
  3. tipo pažymėjimas arba riboto galiojimo tipo pažymėjimas, kuriais remiantis buvo išduotas triukšmo pažymėjimas, anksčiau nebuvo paskelbti negaliojančiais pagal 21.A.51 dalį;
  4. pažymėjimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo panaikintas pagal 21.B.330 dalį.
- b) Pažymėjimo atsisakius arba jį panaikinus, pažymėjimas grąžinamas registravimo valstybės narės kompetentingai institucijai.

#### **21.A.182 Orlaivio identifikavimas**

Visi pareiškėjai, pateikę paraišką pagal šį poskyrį gauti tinkamumo skraidyti pažymėjimą, įrodo, kad jų orlaivis yra paženklintas pagal Q poskyrio reikalavimus.

### **I POSKYRIS – TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI**

#### **21.A.201 Taikymo sritis**

Šiuo poskyriu nustatoma triukšmo pažymėjimų išdavimo procedūra.

#### **21.A.203 Teisė pateikti paraišką**

Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, kurių vardu orlaivis registruotas ar bus registruojamas valstybėje narėje (registravimo valstybėje narėje), arba jų atstovas gali pateikti paraišką tam orlaiviui pagal šio poskyrio reikalavimus išduoti triukšmo pažymėjimą.

#### **21.A.204 Paraiškos pateikimas**

- a) Pagal 21.A.203 dalį paraiška išduoti triukšmo pažymėjimą parengiama registravimo valstybės narės kompetentingos institucijos numatyta forma ir pateikiama jos nustatytu būdu.
- b) Su kiekviena paraiška pateikiama:
1. jei tai yra naujas orlaivis:
    - i) atitikties pareiškimas:
      - parengtas pagal 21.A.163 dalies b punktą,
      - parengtas pagal 21.A.130 dalį ir patvirtintas kompetentingos institucijos, arba
      - jei tai yra importuotas orlaivis, eksportuojančios institucijos pasirašytas pareiškimas, kad orlaivis atitinka agentūros patvirtintą projektą; ir

- ii) informacija apie triukšmą, kuri buvo surinkta laikantis taikomų triukšmo reikalavimų;
2. jei tai yra naudotas orlaivis:
- i) informacija apie triukšmą, kuri buvo surinkta laikantis taikomų triukšmo reikalavimų; ir
  - ii) ankstesnių metų įrašai, kad būtų galima nustatyti orlaivio gamybos, modifikavimo ir techninės priežiūros standartą.
- c) Jeigu nesutarta kitaip – šios dalies b punkto 1 papunktyje nurodyti pareiškimai pateikiami iki orlaivio pristatymo įregistravimo valstybės narės kompetentingai institucijai likus ne daugiau nei 60 dienų.

#### **21.A.207 Pakeitimas arba modifikacija**

Triukšmo pažymėjimą gali pakeisti arba modifikuoti tik registravimo valstybės narės kompetentinga institucija.

#### **21.A.209 Teisė perleisti ir pakartotinis išdavimas valstybėse narėse**

Pasikeitus orlaivio savininkui, jeigu:

- a) orlaivis neperregistruojamas į kitą registrą – triukšmo pažymėjimas perleidžiamas kartu su orlaiviu;
- b) orlaivis perregistruojamas į kitos valstybės narės registrą – triukšmo pažymėjimas išduodamas pateikus ankstesnį triukšmo pažymėjimą.

#### **21.A.210 Tikrinimai**

Triukšmo pažymėjimo turėtojas užtikrina prieigą prie orlaivio, kuriam tą tinkamumo skraidyti pažymėjimą gavusi prašymą išdavė registravimo valstybės narės kompetentinga institucija arba tikrinanti agentūra.

#### **21.A.211 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas**

- a) Triukšmo pažymėjimo galiojimo trukmė neribojama. Triukšmo pažymėjimas tebegalioja, jeigu:
  - 1. laikomasi taikomų tipo projekto, aplinkos apsaugos ir nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti reikalavimų
  - 2. orlaivis neperregistruojamas į kitą registrą
  - 3. tipo pažymėjimas arba riboto galiojimo tipo pažymėjimas, kuriais remiantis buvo išduotas triukšmo pažymėjimas, anksčiau nebuvo paskelbti negaliojančiais pagal 21.A.51 dalį;
  - 4. pažymėjimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo panaikintas pagal 21.B0.430 dalį.
- b) Pažymėjimo atsisakius arba jį panaikinus, pažymėjimas grąžinamas registravimo valstybės narės kompetentingai institucijai.

### **J POSKYRIS – PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS**

#### **21.A.231 Taikymo sritis**

Šiuo poskyriu nustatoma projektavimo organizacijų patvirtinimo procedūra ir taisyklės, kuriomis reglamentuojamos pareiškėjų, pateikusių paraišką, kad jiems būtų suteiktas tas patvirtinimas, ir to patvirtinimo turėtojų teisės bei įpareigojimai.

#### **21.A.233 Teisė pateikti paraišką**

Kiekvienas juridinis arba fizinis asmuo („organizacija“) gali pateikti paraišką suteikti patvirtinimą pagal šį poskyrį

- a) laikantis 21.A.14, 21.A.112B, 21.A.432B arba 21.A.602B dalių;
- b) suteikti patvirtinimą neesminiams pakeitimams arba neesminio remonto projektais, jeigu to patvirtinimo prašoma, siekiant, kad būtų galima naudoti išskirtinėmis teisėmis pagal 21.A.263 dalį.



**21.A.234 Paraiškos pateikimas**

Visos paraiškos projektavimo organizacijai suteikti patvirtinimą parengiamos agentūros nustatyta forma ir pateikiamos jos numatytu būdu bei prie jų pridedama pagal 21.A.243 dalį privaloma informacija ir patvirtinimo, kurį prašoma išduoti pagal 21.A.251 dalį, sąlygos.

**21.A.235 Projektavimo organizacijos patvirtinimo išdavimas**

Organizacijai suteikiama teisė gauti agentūros išduotą projektavimo organizacijos patvirtinimą, jeigu organizacija pagal šį poskyrį įrodo, kad ji laikosi taikomų reikalavimų.

**21.A.239 Projekto užtikrinimo sistema**

- a) Projektavimo organizacija įrodo, kad ji įdiegė ir gali išlaikyti projekto užtikrinimo sistemą gaminių, dalių ir prietaisų, kurie įtraukti į paraišką, projektui ir gaminių, dalių ir prietaisų projekto pakeitimams kontroliuoti bei prižiūrėti. Ši projekto užtikrinimo sistema turi būti tokia, kad organizacijai leistų:
1. užtikrinti, jog gaminių, dalių ir prietaisų projektas arba jų projekto pakeitimai atitiktų taikomą sertifikavimo pagrindą ir aplinkos apsaugos reikalavimus
  2. užtikrinti, jog jos įsipareigojimai būtų tinkamai vykdomi:
    - i) pagal atitinkamas šio I priedo (21 dalies) nuostatas
    - ii) laikantis patvirtinimo sąlygų, nustatytų pagal 21.A.251 dalį;
  3. nepriklausomai stebėti, ar laikomasi dokumentais nustatyto sistemos procedūrų ir ar jos yra pakankamos. Šis stebėjimas turi apimti grįžtamojo ryšio sistemą su pareigūnu arba pareigūnų grupe, turinčia užtikrinti, kad būtų imamasi ištaisomųjų veiksmų.
- b) Projekto užtikrinimo sistema turi apimti nepriklausomą atitikties duomenų, kuriais remdamasi organizacija agentūrai pateikia atitikties pareiškimus ir susijusius dokumentus, patikrinimą.
- c) Projektavimo organizacija nurodo, kokių būdu projekto užtikrinimo sistema leidžia patikrinti, ar suprojektuotos dalys arba prietaisai, partnerių ar subrangovų tais metodais, kuriems taikomos rašytinės procedūros, atlikti darbai atitinka priimtino reikalavimus.

**21.A.243 Duomenys**

- a) Projektavimo organizacija agentūrai pateikia vadovą, kuriame tiesiogiai arba dalinėmis nuorodomis aprašo organizaciją, atitinkamas procedūras ir gaminius, kurie turi būti suprojektuoti, ar jų pakeitimus.
- b) Jeigu kokias nors dalis arba prietaisus ar gaminių pakeitimus projektuoja partnerių organizacijos arba subrangovai, į vadovą įtraukiamas pareiškimas, kuriame nurodoma, kaip projektavimo organizacija yra pasirengusi užtikrinti, kad visos dalys ar prietaisai atitiktų 21.A.239 dalies b punkto reikalavimus, ir pateikiami, jeigu būtina, tam pareiškimui pagrįsti, reikalingi tiesioginiai arba naudojant dalines nuorodas parengti partnerių ar subrangovų atliekamos projektavimo veiklos ir jų organizacijos aprašymai ar informacija apie tas projektavimo veiklas ir organizaciją.
- c) Vadovas, jeigu būtina, turi būti iš dalies keičiamas, siekiant, kad jis tebeišliktų naujausiu organizacijos aprašymu, ir keitimų kopijos pateikiamos agentūrai.
- d) Projektavimo organizacija pateikia pareiškimą apie vadovaujančių darbuotojų ir kitų asmenų, atsakingų už turinčių įtakos tinkamumui skraidyti ir aplinkos apsaugai sprendimų priėmimą organizacijoje, kvalifikaciją ir patirtį.

**21.A.245 Patvirtinimo reikalavimai**

Projektavimo organizacija, remdamasi pagal 21.A.243 dalį pateikta informacija, įrodo, kad, be 21.A.243 dalies reikalavimų laikymosi:

- a) visuose techniniuose skyriuose dirba pakankamai reikiamos patirties darbuotojų, darbuotojams suteikti reikiami įgaliojimai vykdyti jiems paskirtus įpareigojimus, o pastarieji, kartu su patalpomis, įrenginiais ir pagalbėmis priemonėmis, yra tinkami, kad darbuotojai galėtų užtikrinti gaminio tinkamumą naudoti ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymąsi;

- b) sprendžiant tinkamumo skraidyti ir aplinkos apsaugos klausimus užtikrinamas visiškas ir veiksmingas skyrių bei skyrių padalinių veiklos derinimas.

#### **21.A.247 Projekto užtikrinimo sistemos pakeitimai**

Suteikus projektavimo organizacijos patvirtinimą, visus projekto užtikrinimo sistemos pakeitimus, turinčius didelės įtakos įrodant gaminių atitiktį ar gaminiui taikomų tinkamumo naudoti ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymąsi, patvirtina agentūra. Raštiška paraiška suteikti patvirtinimą pateikiama agentūrai ir projektavimo organizacija, remdamasi pateiktais siūlomais vadovo keitimais, prieš pakeitimo įgyvendinimą agentūrai įrodo, kad ji tebeatitiks šio poskyrio reikalavimus įgyvendinus pakeitimą.

#### **21.A.249 Teisė perleisti**

Išskyrus tą atvejį, jeigu pasikeičia nuosavybė, kurios pasikeitimas laikomas esminiu 21.A.247 dalyje nurodytais tikslais, projektavimo organizacijos patvirtinimo negalima perleisti.

#### **21.A.251 Patvirtinimo sąlygos**

Patvirtinimo sąlygose nustatomi projektavimo darbų tipai, gaminių, dalių ir prietaisų kategorijos, kurioms projektavimo organizacijai buvo suteiktas projektavimo organizacijos patvirtinimas, bei funkcijos ir įgaliojimai, kuriuos vykdyti gaminių tinkamumo naudoti ir gaminių triukšmo charakteristikų, degalų išleidimo ir variklių išmetalų kiekio atžvilgiu organizacijai buvo suteiktas patvirtinimas. Jeigu projektavimo organizacijos patvirtinimas apima pagalbinės jėgainės sertifikavimą arba leidimų išdavimą taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), patvirtinimo sąlygose taip pat pateikiamas papildomas gaminių ar pagalbinių jėgainių sąrašas. Tos sąlygos nustatomos kaip patvirtinimo organizacijos patvirtinimo dalis.

#### **21.A.253 Patvirtinimo sąlygų pakeitimai**

Kiekvieną patvirtinimo sąlygų pakeitimą patvirtina agentūra. Paraiška pakeisti patvirtinimo sąlygas parengiama agentūros nustatyta forma ir pateikiama jos numatytu būdu. Projektavimo organizacija atitinka taikomus šio poskyrio reikalavimus.

#### **21.A.257 Tyrimai**

- a) Projektavimo organizacija imasi priemonių, leidžiančių agentūrai atlikti bet kokius tyrimus, įskaitant partnerių ir subrangovų tyrimus, būtinus siekiant nustatyti, ar laikomasi taikomų šio poskyrio reikalavimų ir ar vėliau tebeužtikrinamas jų laikymasis.
- b) Projektavimo organizacija leidžia agentūrai patikrinti visas ataskaitas ir atlikti bet kokius patikrinimus bei skrydžių bandymus ar antžeminius bandymus arba dalyvauti atliekant tuos bandymus, kuriuos būtina atlikti, siekiant, kad būtų patikrinta, ar galioja pareiškėjo pagal 21.A.239 dalies b punktą pateikti atitikties pareiškimai.

#### **21.A.258 Pažeidimai**

- a) Jeigu nustatomi objektyvūs įrodymai, patvirtinantys, kad projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko taikomų šio I priedo (21 dalies) reikalavimų, pažeidimai klasifikuojami taip:
1. pirmo lygio pažeidimas – tai bet kokia neatitiktis šio I priedo (21 dalies) reikalavimams, dėl kurio gali būti visiškai nesilaikoma taikomų reikalavimų ir dėl to gali būti daroma įtaka orlaivio saugai;
  2. antro lygio pažeidimai – tai bet koks šio I priedo (21 dalies) reikalavimų nesilaikymas, kuris nepriskiriamas pirmo lygio pažeidimui.
- b) Trečio lygio pažeidimas – tai bet koks dalykas, dėl kurio objektyviais įrodymais buvo nustatyta, kad jam būdingi trūkumai, kurių nepašalinus gali atsirasti šios dalies a punkte nurodyta neatitiktis.
- c) Gavęs pranešimą apie pažeidimus pagal taikomas administracines procedūras, kurias yra nustačiusi agentūra:
1. jei tai yra pirmo lygio pažeidimas – projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas ne vėliau nei per 21 darbo dieną nuo raštiško patvirtinimo apie pažeidimą gavimo kompetentingai institucijai priimtinu būdu įrodo, kad jis ėmėsi ištaisomųjų veiksmų;

2. jei tai yra antro lygio pažeidimas – agentūros nustatytas ištaisomųjų veiksmų laikotarpis turi atitikti pažeidimo pobūdį, tačiau bet koku atveju iš pradžių nustatomas ne ilgesnis nei trijų mėnesių terminas. Tam tikromis aplinkybėmis ir atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį kompetentinga institucija gali pratęsti trijų mėnesių laikotarpį, jeigu pateikiamas nustatytus reikalavimus atitinkantis ištaisomųjų veiksmų planas, kuriam pritaria agentūra;
  3. nustatius trečio lygio pažeidimą, projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas neprivalo imtis neatidėliotųjų veiksmų.
- d) Jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai – projektavimo organizacijos patvirtinimas gali būti iš dalies arba visiškai apribotas, jo galiojimas sustabdytas ar jis gali būti panaikintas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras. Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas tinkamu laiku patvirtina, kad yra gavęs pranešimą apie atskirojo leidimo apribojimą, jo galiojimo sustabdymą arba panaikinimą.

#### 21.A.259 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas

- a) Projektavimo organizacijai išduoto patvirtinimo galiojimo trukmė nenustatoma. Jis tebegalioja, jeigu:
1. projektavimo organizacija neįrodo, kad ji nesilaiko taikomų šio poskyrio reikalavimų;
  2. projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas arba koks nors jo partneris ar subrangovas nekliaud agentūrai atlikti tyrimų pagal 21.A.257 dalį;
  3. nepateikiama įrodymų, kad projekto užtikrinimo sistema negali išlaikyti nustatytus reikalavimus atitinkančios gaminių, kuriems taikomas patvirtinimas, projekto arba jų pakeitimų kontrolės ir priežiūros;
  4. laikantis agentūros nustatytų administracinių procedūrų pažymėjimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo panaikintas.
- b) Pažymėjimo atsisakius arba jį panaikinus, pažymėjimas grąžinamas agentūrai.

#### 21.A.263 Privilegijos

- a) Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtoji suteikiama teisė pagal šio I priedo (21 dalies) reikalavimus ir atsižvelgiant į patvirtinimo taikymo sritį vykdyti projektavimo veiklą.
- b) Agentūra papildomai netikrindama priima toliau nurodytus atitikties dokumentus, pareiškėjo pateiktus pagal 21.A.257 dalies b pastraipą, kad gautų:
1. skrydžio sąlygų, reikalingų skrydžio leidimui, patvirtinimą;
  2. tipo pažymėjimą arba tipo projekto esminio pakeitimo patvirtinimą;
  3. papildomą tipo pažymėjimą;
  4. taikant ETSO išduotą leidimą pagal 21.A.602B dalies b punkto 1 papunktį;
  5. esminio remonto projekto patvirtinimą.
- c) Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtoji, atsižvelgiant į patvirtinimo sąlygas ir taikant atitinkamas projekto užtikrinimo procedūras, suteikiama teisė:
1. nustatyti, ar tipo projekto pakeitimai ir remontai laikytini neesminiais arba esminiais;
  2. patvirtinti neesminius pakeitimus ir neesminius remontus;
  3. pateikti informaciją arba parengti nurodymus, į kuriuos būtų įtrauktas šis sakiny: „Šio techninio dokumento turinys yra patvirtintas pagal įgaliojimus, suteiktus pagal projektavimo organizacijos patvirtinimą Nr. EASA.21J.[XXXX].“;
  4. patvirtinti orlaivio skrydžio vadovo neesminius pakeitimus bei priedus ir tuos pakeitimus nustatyti įtraukiant šį sakinį: „Orlaivio skrydžio vadovo (arba jo priedo) Nr. [ZZ] pakeitimas Nr. [YY] yra patvirtintas pagal įgaliojimus, suteiktus pagal projektavimo organizacijos patvirtinimą Nr. EASA.21J.[XXXX].“;
  5. patvirtinti gaminių ar pagalbinių jėgainių, kurių tipo pažymėjimą arba papildomą tipo pažymėjimą ar taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduotą leidimą jis turi, esminio remonto projektą;
  6. Patvirtinti sąlygas, kuriomis skrydžio leidimas gali būti išduotas pagal 21.A.710 dalies a pastraipos 2 punktą, išskyrus skrydžio leidimus, išduotus pagal 21.A.710 dalies a pastraipos 15 papunktį;

7. skrydžio leidimą pagal 21.A.711 dalies b punktą išduoti orlaiviui, kurį pati suprojektavo arba iš dalies pakeitė arba kuriam pagal 21.A.263 dalies c punkto 6 papunktį yra nustaciusi skrydžio leidimo išdavimo sąlygas, ir kai pati projektavimo organizacija kontroliuoja orlaivio konfigūraciją pagal nuosavą projektavimo organizacijos patvirtinimą ir tvirtina atitiktį skrydžiui patvirtintoms projekto sąlygoms.

#### **21.A.265 Turėtojo įsipareigojimai**

Projektavimo organizacijos patvirtinimo turėtojas:

- a) užtikrina, kad vadovas atitiktų projekto užtikrinimo sistemą;
- b) užtikrina, kad šis vadovas organizacijoje būtų pagrindinis darbinis dokumentas;
- c) nustato, ar gaminių projektas arba jų pakeitimai ar remontai, jeigu būtina, atitinka taikomus reikalavimus ir ar tiems gaminiams nebūdingos pavojingos savybės;
- d) išskyrus remiantis 21.A.263 dalyje nurodytomis privilegijomis patvirtintus neesminius pakeitimus arba remontus, teikia agentūrai pareiškimus ir susijusius dokumentus, patvirtinančius, kad laikomasi šios dalies c punkto reikalavimų;
- e) teikia agentūrai informaciją arba nurodymus, susijusius su pagal 21.A.3B dalį privalomais veiksmais;
- f) kai taikoma, remdamasis 21.A.263 dalies c pastraipos 6 papunkčiu suteikta privilegija, nustato sąlygas, kuriomis gali būti išduotas skrydžio leidimas;
- g) kai taikoma, prieš išduodamas orlaiviui skrydžio leidimą 21.A.263 dalies c punkto 7 papunktyje suteiktos privilegijos pagrindu nustato, ar laikomasi 21.A.711 dalies b ir e punktų reikalavimų.

### **K POSKYRIS – DALYS IR PRIETAISAI**

#### **21.A.301 Taikymo sritis**

Šis poskyris nustato dalių ir prietaisų patvirtinimo procedūrą.

#### **21.A.303 Taikomų reikalavimų laikymasis**

Gaminyje, kuriam išduotas tipo pažymėjimas, įmontuotinių dalių ir prietaisų atitiktis įrodoma:

- a) taikant gaminio, kuriame dalis arba prietaisas turi būti įmontuotas, tipo sertifikavimo procedūras pagal B, D arba E poskyrius;
- b) jeigu būtina, taikant O poskyryje nustatytas leidimo išdavimo pagal Europos techninio standarto specifikaciją procedūras;
- c) jei tai yra standartinės dalys – pagal oficialiai pripažintus standartus.

#### **21.A.305 Dalių ir prietaisų patvirtinimo išdavimas**

Visais atvejais, jeigu dalį arba prietaisą, be jokios abejonės, privaloma patvirtinti pagal Sąjungos įstatymą arba agentūros priemonės, dalis ar prietaisas turi atitikti taikomą Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) arba, tam tikrais atvejais – specifikacijas, kurias agentūra yra pripažinusi lygiavertėmis.

#### **21.A.307 Dalių ir prietaisų atidavimas įmontuoti**

Dalis arba prietaisas gali būti įmontuoti į gaminį, kuriam išduotas tipo pažymėjimas, jei jų būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus ir:

- a) su dalimi arba prietaisu pateikiamas oficialus išleidimo pažymėjimas (EASA 1 forma), patvirtinantis, kad orlaivio elementas pagamintas pagal patvirtintus konstrukcinius duomenis ir kad dalis arba prietaisas paženklini pagal Q poskyrį; arba
- b) tai yra standartinė dalis; arba
- c) ELA1 arba ELA2 orlaivių atveju tai yra dalis arba prietaisas, kurie:
  1. nėra ribotos gyvavimo trukmės, nėra pirminės struktūros dalis, nėra orlaivio vairų dalis;
  2. yra pagaminti pagal taikytiną projektą;

3. yra paženklininti pagal Q poskyrį;
4. yra identifikuoti kaip įmontuoti konkrečiame orlaivyje;
5. bus įmontuoti orlaivyje, kurio atitiktį 1–4 sąlygoms patikrino savininkas ir prisėmė atsakomybę už šią atitiktį.

(L POSKYRIS – NETAIKOMAS)

M POSKYRIS – REMONTAI

#### 21.A.431 A Taikymo sritis

- a) Šis poskyris nustato remonto projekto patvirtinimo procedūrą ir pareiškėjų, siekiančių, kad jiems būtų išduotas remonto projekto patvirtinimas, bei tų patvirtinimų turėtojų teises ir pareigas.
- b) Šiame poskyryje apibrėžiamas standartinis remontas, kuriam netaikomas šiame poskyryje nustatytas patvirtinimo procesas.
- c) Remontas – visų gaminių, dalių arba prietaisų, kuriuos gamintojas iš pradžių yra išleidęs, žalos ištaisymas ir (arba) dalių ar prietaisų tinkamumo naudoti būklės atkūrimas.
- d) Žalos ištaisymas, kurį atliekant keičiamos dalys arba prietaisai, tačiau nebūtina imtis konstravimo veiklos, laikomas technine priežiūra ir dėl to šio žalos ištaisymo neprivaloma patvirtinti pagal šį I priedą (21 dalį).
- e) Orlaivio elemento, išskyrus pagalbinę jėgainę (APU), atitinkančio Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), remontas laikomas Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančios projekto pakeitimu ir turi būti atliekamas pagal 21.A.611 dalį.

#### 21.A.431B Standartinis remontas

- a) Standartinis remontas yra remontas,
  - 1) kuris
    - i) orlaivių, kurių didžiausia kilimo masė (MTOM) yra ne didesnė kaip 5 700 kg,
    - ii) sukasparnių, kurių MTOM yra ne didesnė kaip 3 175 kg,
    - iii) sklandytuvų ir motorizuotųjų sklandytuvų, oro balionų ir dirižablių, priskiriamų ELA1 arba ELA2, atveju
  - 2) atitinka konstrukcinius duomenis, įtrauktus į agentūros pateiktas sertifikavimo specifikacijas, kurie apima priimtinius metodus, procedūras ir praktiką, pagal kuriuos daromas ir identifikuojamas standartinis remontas, įskaitant susijusių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymus, ir
  - 3) neprieštarauja pažymėjimo turėtojo duomenims.
- b) 21.A.432A–21.A.451 punktai standartiniam remontui netaikomi.

#### 21.A.432A Teisė pateikti paraišką

- a) Visi fiziniai arba juridiniai asmenys, kurie įrodė savo tinkamumą arba yra pradėję tinkamumo įrodymo procesą pagal 21.A.432B dalį, turi teisę pateikti paraišką, kad jiems būtų suteiktas esminio remonto projekto patvirtinimas šiame poskyryje nustatytais sąlygomis.
- b) Visi juridiniai arba fiziniai asmenys turi teisę pateikti paraišką, kad jiems būtų išduotas neesminio remonto projekto patvirtinimas.

#### 21.A.432B Tinkamumo įrodymas

- a) Pareiškėjas, pateikęs paraišką, kad būtų išduotas esminio remonto projekto patvirtinimas, įrodo savo tinkamumą įsigydamas projektavimo organizacijos patvirtinimą, kurį agentūra išduoda pagal J poskyrį.
- b) Pareiškėjas nukrypdamas nuo šios dalies a) punkto ir norėdamas pasinaudoti kita procedūra savo tinkamumui įrodyti, gali prašyti agentūros leisti jam naudoti procedūras, nustatančias tam tikrą projektavimo praktiką, išteklius ir veiksmų seką, privalomą, jog būtų laikomasi šio poskyrio reikalavimų.

- c) Nukrypstant nuo a ir b punktų, pareiškėjas gali prašyti agentūros pritarti tam, kad būtų patvirtinta sertifikavimo programa, kurioje nustatyta konkreti projektavimo veiklos praktika, išteklių ir veiksmų, kurių būtina imtis, kad 21A.14 dalies c punkte nustatytų produktų remontas atitiktų šį I priedą (21 dalį), seka.

#### **21.A.433 Remonto tvarka**

- a) Pareiškėjas, pateikęs paraišką, kad jam būtų išduotas remonto projekto patvirtinimas:
1. įrodo, kad jis laikosi tipo sertifikavimo pagrindo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, kurie nuoroda buvo įtraukti į tipo pažymėjimą arba papildomą tipo pažymėjimą arba į pagalbinės jėgainės (APU) leidimą, išduotą taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), jeigu būtina, arba paraiškos (remonto projekto patvirtinimui gauti) pateikimo dieną galiojančių reikalavimų bei tų sertifikavimo specifikacijų visų pakeitimų arba specialių sąlygų, kurias agentūra laiko privalomomis, siekiant, jog būtų nustatytas saugos lygis, kuris yra lygiavertis numatytajam tipo sertifikavimo pagrindu ir kuris nuoroda buvo įtrauktas į tipo pažymėjimą, papildomą tipo pažymėjimą arba į pagalbinės jėgainės (APU) leidimą, išduotą taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO);
  2. pateikia visus būtinus pagrindžiamuosius duomenis, jeigu paprašo agentūra;
  3. pateikia pareiškimą, kad laikosi sertifikavimo specifikacijų ir šios dalies a punkto 1 papunkčio aplinkos apsaugos reikalavimų.
- b) Jeigu pareiškėjas neturi tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo, arba pagalbinės jėgainės (APU) leidimo, išduoto taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), jeigu būtina, pareiškėjas gali laikytis šios dalies a punkto reikalavimų naudodamasis savo ištekliais arba susitardamas su tipo pažymėjimo arba papildomo tipo pažymėjimo arba pagalbinės jėgainės (APU) leidimo, išduoto taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtoju, jeigu reikia.

#### **21.A.435 Remontų klasifikavimas**

- a) Remontas gali būti esminis arba neesminis. Klasifikuojama pagal 21.A.91 dalyje pateiktus tipo projekto pakeitimo kriterijus.
- b) Pagal šios dalies a punktą:
1. agentūra; arba
  2. atitinkamai patvirtinta projektavimo organizacija, naudodama procedūrą, dėl kurios buvo susitarta su agentūra.

#### **21.A.437 Remonto projekto patvirtinimo išdavimas**

Jeigu buvo pateiktas pareiškimas ir buvo įrodyta, kad remonto projektas atitinka taikomas sertifikavimo specifikacijas ir 21.A.433 dalies a punkto 1 papunktyje nustatytus aplinkos apsaugos reikalavimus, tą tvarką patvirtina:

- a) agentūra; arba
- b) turinti tipo pažymėjimą, papildomą tipo pažymėjimą arba pagalbinės jėgainės (APU) leidimą, išduotą taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), pagal nustatytus reikalavimus patvirtinta organizacija, naudodama procedūrą, dėl kurios buvo susitarta su agentūra; arba
- c) jei tai yra tik neesminiai remontai – pagal nustatytus reikalavimus patvirtinta projektavimo organizacija, naudodama procedūrą, dėl kurios buvo susitarta su agentūra.

#### **21.A.439 Remonto dalių gamyba**

Remontui naudotinos dalys ir prietaisai gaminami pagal gamybos duomenis, pagrįstus visais būtiniais projektavimo duomenimis, kuriuos pateikia remonto projekto patvirtinimo turėtojas:

- a) pagal F poskyrio reikalavimus;
- b) pagal G poskyrio reikalavimus atitinkamai patvirtinta organizacija;
- c) atitinkamai patvirtinta techninės priežiūros organizacija.

#### **21.A.441 Remonto atlikimas**

- a) Remontas atliekamas atitinkamai pagal M dalį ar 145 dalį arba jį atlieka atitinkamai pagal G poskyrį patvirtinta gamybinė organizacija, naudodamasi 21.A.163 dalies d punkte nurodyta privilegija;
- b) projektavimo organizacija remontą atliekančioms organizacijoms perduoda visus būtinus montavimo nurodymus.

**21.A.443 Apribojimai**

Patvirtinant remonto projektą galima nustatyti apribojimus ir šiuo atveju remonto projekto patvirtinime pateikiami visi būtini nurodymai ir apribojimai. Šiuos nurodymus ir apribojimus remonto projekto patvirtinimo turėtojas perduoda operatoriui, taikydamas su agentūra sutartą procedūrą.

**21.A.445 Neatitaisyta žala**

a) Jeigu sugadintas gaminys, dalis arba prietaisas neremontuojamas ir jeigu jiems netaikomi pirmiau minėti duomenys, tada žalos poveikį gaminio, dalies ar prietaiso tinkamumui naudoti gali nustatyti:

1. agentūra;
2. atitinkamai patvirtinta projektavimo organizacija, naudodama procedūrą, dėl kurios buvo susitarta su agentūra.

Visi būtini apribojimai nustatomi laikantis 21.A.443 dalies procedūrų.

b) Jeigu žalą vertina ne šios dalies a punkte nurodyta agentūra ir ne tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo arba pagalbinės jėgainės (APU) leidimo, išduoto taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtojas, o kita organizacija, pastaroji įrodo, kad informacija, kuria grindžiamas vertinimas, buvo gauta naudojantis pačios vertinančios organizacijos ištekliais arba susitarus su tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo arba pagalbinės jėgainės (APU) leidimo, išduoto taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtoju arba gamintoju, jeigu būtina.

**21.A.447 Duomenų tvarkymas**

Visą atitinkamą informaciją apie kiekvieną remontą, projektą, brėžinius, bandymų ataskaitas, nurodymus ir apribojimus, kurie galėjo būti nustatyti pagal 21.A.443 dalį, klasifikavimo pagrindimą ir prietaiso patvirtinimo įrodymus:

- a) remonto projekto patvirtinimo turėtojas laiko taip, kad pirmiau minėti dalykai būtų prieinami agentūrai; ir
- b) laiko remonto projekto patvirtinimo turėtojas, siekiant, kad būtų teikiama informacija, reikalinga užtikrinti nepertraukiamą suremontuotų gaminių, dalių arba prietaisų tinkamumą naudoti.

**21.A.449 Nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymai**

a) Remonto projekto patvirtinimo turėtojas bent po vieną išsamų nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti nurodymų pakeitimų rinkinį, kurie buvo padaryti atsižvelgiant į remonto projektą ir kurie apima aprašomuosius duomenis bei įgyvendinimo nurodymus, parengtus laikantis taikomų reikalavimų, pateikia kiekvienam orlaivio operatoriui, kuris yra remontavęs remonto projekto patvirtinimo turėtojo orlaivį. Suremontuotą gaminį, dalį arba prietaisą galima išleisti eksploatuoti anksčiau nei buvo padaryti tų nurodymų pakeitimai, tačiau to gaminio, dalies ar prietaiso eksploatavimo laikas turi būti apribojamas ir tokiam išleidimui turi pritarti agentūra. Tie nurodymų pakeitimai turi būti prieinami visiems kitiems asmenims, kurie paprašo ir kurie privalo laikytis bet kokių tų nurodymų pakeitimų sąlygų. Tam tikro vadovo arba nepertraukiamojo tinkamumo naudoti nurodymų pakeitimų, skirtų kapitaliniam remontui ar kitoms esminio remonto formoms, dalies prieinamumą pradėjus gaminį eksploatuoti galima atidėti, tačiau tas vadovas ar nurodymai turi būti prieinami pirmiau nei bet kokio gaminio eksploatavimo valandų, jo skraidytų valandų arba eksploatacinių ciklų skaičius pasieks tam tikrą vertę.

b) Jeigu nepertraukiamojo tinkamumo naudoti nurodymų pakeitimų atnaujinimus remonto projekto patvirtinimo turėtojas parengia po remonto patvirtinimo, šie atnaujinimai nusiunčiami visiems operatoriams ir paprašius turi būti prieinami visiems kitiems asmenims, kurie privalo laikytis visų kurie privalo laikytis bet kokių tų nurodymų pakeitimų sąlygų. Agentūrai pateikiama programa, kurioje aprašoma, kaip platinami nepertraukiamojo tinkamumo naudoti nurodymų pakeitimai.

**21.A.451 Išipareigojimai ir Europos dalių patvirtinimo ženklavimas**

a) Visi esminio remonto projekto patvirtinimo turėtojai:

1. prisiima išipareigojimus:
  - i) nustatytus 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.439, 21.A.441, 21.A.443, 21.A.447 ir 21.A.449 dalyse;
  - ii) privalomus atsižvelgiant į bendradarbiavimą su tipo pažymėjimo, papildomo tipo pažymėjimo, arba pagalbinės jėgainės (APU) leidimo, išduoto taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtoju pagal 21.A.433 dalies b punktą, jeigu būtina, ir
2. atlieka ženklavimą, įskaitant raides EPA, pagal 21.A.804 dalies a punktą.

b) Išskyrus tipo pažymėjimo arba pagalbinės jėgainės (APU) leidimo, išduoto taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtojus, kuriems galioja 21.A.44 dalis, neesminio remonto projekto patvirtinimo turėtojai:

1. prisiima 21.A.4, 21.A.447 ir 21.A.449 dalyse nustatytus įsipareigojimus
2. atlieka ženklimą, įskaitant raides EPA, pagal 21.A.804 dalies a punktą.

(N POSKYRIS – NETAIKOMAS)

O POSKYRIS – TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUODAMI LEIDIMAI

#### **21.A.601 Taikymo sritis**

Šis poskyris nustato leidimų išdavimo taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) procedūrą ir pareiškėjų, siekiančių, kad jiems būtų išduoti tie leidimai, arba tų leidimų turėtojų teises bei įsipareigojimus.

#### **21.A.602A Teisė pateikti paraišką**

Visi juridiniai ar fiziniai asmenys, kurie gamina Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkantį orlaivio elementą arba ketina gaminti tokį elementą ir kurie įrodė arba yra pradėję savo tinkamumo pagal 21.A.602B dalį įrodymo procesą, turi teisę pateikti paraišką, jog jiems būtų išduotas leidimas, kurį išduodant taikoma Europos techninio standarto specifikacija (ETSO).

#### **21.A.602B Tinkamumo įrodymas**

Visi pareiškėjai, siekiantys, kad jiems būtų išduotas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamas leidimas, savo tinkamumą įrodo:

- a) jei tai yra gamyba – įsigydami gamybinės organizacijos patvirtinimą, kuris išduodamas pagal G poskyrį, arba laikydamiesi F poskyrio procedūrų
- b) jei tai yra projektavimas:
  1. pagalbinės jėgainės – įsigydami projektavimo organizacijos patvirtinimą, kurį agentūra išdavė pagal J poskyrį;
  2. visų kitų orlaivio elementų – naudodami procedūras, nustatančias konkrečias projektavimo veiklas, išteklius ir veiksmų seką, kuri privaloma, kad būtų laikomasi šio I priedo (21 dalies) reikalavimų.

#### **21.A.603 Paraiškos pateikimas**

- a) Paraiška išduoti taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamą leidimą parengiama agentūros nustatyta forma ir pateikiama jos numatytu būdu bei prie paraiškos pridedama pagal 21.A.605 dalį privaloma informacija.
- b) Jeigu pagal 21.A.611 dalį numatoma atlikti keletą neesminių pakeitimų, pareiškėjas savo paraiškoje pateikia orlaivio elemento pagrindinio modelio numerį ir susijusios dalies numerius, po kurios rašomi atidaryti laužtiniai skliaustai, reiškiantys, kad kai kada gali būti pridedamas sutrumpintas raidinis ženklinimas arba skaičiai (arba ir sutrumpintas raidinis ženklinimas, ir skaičiai).

#### **21.A.604 Pagalbinės jėgainės (APU) leidimo išdavimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO)**

Jei tai yra taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) pagalbinei jėgainei išduodamas leidimas:

- a) 21.A.15, 21.A.16B, 21.A.17, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44 dalys taikomos nukrypstant nuo 21.A.603 dalies, 21.A.606 dalies c punkto, 21.A.610 ir 21.A.615 dalių, išskyrus tai, kad leidimas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamas pagal 21.A.606 dalį, o ne tipo pažymėjimą;
- b) D arba E poskyris projekto pakeitimų patvirtinimui taikomas nukrypstant nuo 21.A.611 dalies. Jeigu naudojamas E poskyris, vietoje papildomo tipo pažymėjimo išduodamas atskiras taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamas leidimas.
- c) M poskyris taikomas remonto projekto patvirtinimui.



**21.A.605 Duomenų reikalavimai**

Pareiškėjas agentūrai pateikia šiuos dokumentus:

- a) atitikties pareiškimą, patvirtinantį, kad pareiškėjas atitinka šio poskyrio reikalavimus;
- b) deklaraciją apie projektą ir darbinius parametrus;
- c) vieną duomenų, kuriuos privaloma pateikti pagal Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), kopiją;
- d) dalyje nurodytą aprašymą (arba nuorodą į aprašymą), siekiant, kad pagal G poskyrį arba vadovą (arba nuorodą į vadovą), nurodytą 21.A.125A dalies b punkte, būtų gautas atitinkamas gamybinės organizacijos patvirtinimas tam, jog pagal F poskyrį būtų vykdoma gamyba neturint gamybinės organizacijos patvirtinimo;
- e) jei tai yra pagalbinė jėgainė – 21.A.243 dalyje nurodytą vadovą (arba nuorodą į vadovą), siekiant, kad pagal J poskyrį būtų gautas atitinkamas projektavimo organizacijos patvirtinimas;
- f) jei tai yra visi kiti gaminiai – 21.A.602B dalies b punkto 2 papunktyje nurodytas procedūras.

**21.A.606 Leidimo taikant ETSO išdavimas**

Pareiškėjui suteikiama teisė gauti taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamą leidimą, kurį išduoda agentūra, jeigu pareiškėjas:

- a) įrodo savo tinkamumą pagal 21.A.602B dalį; ir
- b) įrodo, kad orlaivio elementas atitinka taikomos Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) technines sąlygas, ir pateikia atitinkamą atitikties pareiškimą;
- c) aiškiai pareiškia, kad yra pasirengęs laikytis 21.A.609 dalies reikalavimų.

**21.A.607 Privilegijos išduoti leidimą taikant ETSO**

Taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamo leidimo turėtojas turi teisę gaminti ir ženklinti orlaivio elementą atitinkamu Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) ženklu.

**21.A.608 Deklaracija apie projektą ir darbinius parametrus**

- a) Deklaracijoje apie projektą ir darbinius parametrus pateikiama bent ši informacija:
  1. atitinkanti pateiktąją 21.A.31 dalies a ir b punktuose informaciją, identifikuojančią orlaivio elementą ir jo projektą bei bandymo standartą;
  2. orlaivio elemento vardiniai darbiniai parametrai, jeigu būtina, pateikiami tiesiogiai arba darant nuorodą į kitus papildomus dokumentus;
  3. atitikties pareiškimas, patvirtinantis, kad orlaivio elementas atitinka tam tikrą Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO);
  4. nuoroda į atitinkamus bandymų ataskaitas;
  5. nuoroda į atitinkamus techninės priežiūros, kapitalinio remonto ir taisymo vadovus;
  6. atitikties lygiai, jeigu įvairūs atitikties lygiai yra leidžiami Europos techninio standarto specifikacija (ETSO);
  7. pagal 21.A.610 dalį priimtų nuokrypių sąrašas.
- b) Deklaraciją apie projektą ir darbinius parametrus turi pasirašyti ir nurodyti datą Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) turėtojas arba įgaliotasis jo atstovas.

**21.A.609 Leidimų, išduotų taikant ETSO, turėtojų įsipareigojimai**

Leidimo, išduoto taikant Europos techninio standarto specifikaciją, turėtojas pagal šį poskyrį:

- a) kiekvieną orlaivio elementą gamina pagal G arba F poskyrį, užtikrinantį, kad visi užbaigti orlaivio elementai atitiktų jų konstrukcinius duomenis ir kad juos būtų galima saugiai įmontuoti;
- b) parengia ir laiko visų orlaivio elementų kiekvieno modelio, kuriam buvo išduotas taikant Europos techninio standarto specifikaciją išduodamas leidimas, išsamų naujausią techninių duomenų ir įrašų rinkinį pagal 21.A.613 dalį;
- c) parengia, išlaiko ir atnaujiną visų vadovų, kurie yra nustatyti orlaivio elemento tinkamumo naudoti specifikacijomis, pagrindinius egzempliorius;

- d) užtikrina, kad orlaivio elemento naudotojams ir, jeigu paprašoma, agentūrai, būtų prieinami techninės priežiūros, kapitalinio remonto ir taisymo vadovai, reikalingi naudojant orlaivio elementą ir jį techniškai prižiūrint, bei tų vadovų pakeitimai;
- e) kiekvieną orlaivio elementą ženklina pagal 21.A.807 dalies reikalavimus;
- f) laikosi 21.A.3A, 21.A.3B ir 21.A.4 dalių reikalavimų;
- g) tebesilaiko 21.A.602B dalyje nustatytų kvalifikacijos reikalavimų.

#### **21.A.610 Nuokrypių patvirtinimas**

- a) Visi gamintojai, prašantys suteikti patvirtinimą nukrypti nuo Europos techninio standarto specifikacija (ETSO) nustatyto eksploatacinių charakteristikų standarto, turi įrodyti, kad standartus, kurių nesilaikyti prašoma suteikti leidimą, atstoja lygiavertį saugos lygį užtikrinantys kiti veiksniai arba projekto ypatybės;
- b) prašymas suteikti patvirtinimą nukrypti ir visi susiję duomenys pateikiami agentūrai.

#### **21.A.611 Projektų pakeitimai**

- a) Leidimo, išduodamo taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtojas neesminius projekto pakeitimus (bet kokį pakeitimą, išskyrus didelį pakeitimą) gali atlikti negavęs jokio kito agentūros leidimo. Šiuo atveju pakeistas orlaivio elementas išlaiko pirminį modelio numerį (neesminiai pakeitimai nurodomi pakeistu dalies numeriu arba papildymais) ir turėtojas perduoda agentūrai visus pakeistus duomenis, kurie reikalingi, kad būtų laikomasi 21.A.603 dalies b punkto reikalavimų.
- b) Kiekvienas projekto pakeitimas, kurį atlieka leidimo, išduodamo taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO), turėtojas ir kuris yra ganėtinai esminis, kad būtų galima reikalauti išsamaus tyrimo, jog būtų nustatyta, ar laikomasi Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) reikalavimų – tai esminis pakeitimas. Prieš pradėdamas taikyti šį pakeitimą, turėtojas orlaivio elementui suteikia naują tipo ar modelio žymėjimą ir pagal 21.A.603 dalį pateikia paraišką išduoti naują leidimą.
- c) Patvirtinimą pagal šį O poskyrį galima suteikti projekto pakeitimui, kurį siūlo tik kiekvienas juridinis ar fizinis asmuo – taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamo leidimo turėtojas – pateikęs orlaivio elemento atitikties pareiškimą, jeigu pageidaujantis patvirtinimą gauti asmuo nėra pateikęs paraiškos pagal 21.A.603 dalį gauti taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduodamo atskirojo leidimo.

#### **21.A.613 Duomenų tvarkymas**

Agentūrai turi būti prieinami ne tik taikomi kokybės sistemos dokumentų arba su ja susijusių duomenų tvarkymo reikalavimai, bet ir visa atitinkama informacija apie projektą, brėžinius ir bandymų ataskaitas, įskaitant išbandyto orlaivio elemento tikrinimo įrašus, ir visi pirmiau minėti dalykai išlaikomi, siekiant, kad būtų teikiama informacija, reikalinga užtikrinti, jog orlaivio elementas ir tipo pažymėjimą turintis gaminytis, kuriame tas elementas yra įmontuotas, nepertraukiamai atitiktų tinkamumo naudoti reikalavimus.

#### **21.A.615 Agentūros atliekamas patikrinimas**

Visi pareiškėjai, siekiantys gauti taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) orlaivio elementui išduodamą leidimą, arba to leidimo turėtojai, agentūrai pateikus prašymą leidžia agentūrai:

- a) stebėti bet kokį atliekamą bandymą;
- b) patikrinti to orlaivio elemento techninius duomenis.

#### **21.A.619 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas**

- a) Taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduoto leidimo galiojimo trukmė neribojama. Jis tebegalioja, jeigu:
  1. tebesilaikoma taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduotu leidimu nustatytų sąlygų;
  2. tebevykdomi 21.A.609 dalyje nustatyti turėtojo įsipareigojimai;
  3. neįrodoma, kad eksploatuojant atsirado su orlaivio elementu susijusi nepriimtina rizika;
  4. leidimo nebuvo atsisakyta arba jis nebuvo panaikintas pagal agentūros nustatytas taikomas administracines procedūras.
- b) Pažymėjimo atsisakius arba jį panaikinus, pažymėjimas grąžinamas agentūrai.

**21.A.621 Teisė perleisti**

Taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) pagal šį I priedą (21 dalį) išduoto leidimo negalima perleisti, išskyrus leidimo savininko pasikeitimo atvejį, kuris laikomas esminiu ir dėl to, jeigu būtina, turi atitikti 21.A.147 ir 21.A.247 dalių reikalavimus.

**P POSKYRIS – SKRYDŽIO LEIDIMAS****21.A.701 Taikymo sritis**

a) Skrydžio leidimai pagal šį poskyrį išduodami orlaiviams, kurie neatitinka galiojančių tinkamumo skraidyti reikalavimų arba kurių atitiktis šiems reikalavimams nebuvo įrodyta, tačiau gali saugiai skristi apibrėžtomis sąlygomis, šiais tikslais:

1. tobulinimo veiklai;
2. siekiant įrodyti atitiktį taisyklėms arba sertifikavimo specifikacijoms;
3. mokyti projektavimo organizacijų ar gamybinių organizacijų įgulus;
4. atlikti naujos gamybos orlaivio gamybinių bandymų;
5. gaminamą orlaivį skraidinti iš vienos gamybos bazės į kitą;
6. orlaivį skraidinti pas pirkėją, kad šis atliktų jo priėmimą;
7. orlaivį pristatyti ar eksportuoti;
8. orlaivį skraidinti į instituciją, kad ši atliktų jo priėmimą;
9. atlikti rinkos tyrimą, įskaitant pirkėjo įgulos mokymą;
10. dalyvauti parodose ir aviacijos pramoginiuose renginiuose;
11. orlaivį skraidinti į techninės priežiūros ar tinkamumo skraidyti patikrinimo vietą arba į saugojimo vietą;
12. orlaivį, kurio svoris viršija patvirtintą didžiausią leidžiamą pakilimo svorį, skraidinti už įprasto skrydžio diapazono ribų virš vandens ar sausumos teritorijų, kai nėra reikiamų nusileidimo sąlygų ar reikiamų degalų;
13. dalyvauti rekordų siekimo, oro lenktynių ar panašiose varžybose;
14. orlaivį, atitinkantį galiojančius tinkamumo skraidyti reikalavimus, skraidinti prieš nustatant atitiktį aplinkos apsaugos reikalavimams;
15. nekomerciniam skraidymui privačiais nesudėtingais orlaiviais arba tokio tipo orlaiviais, kuriems tinkamumo skraidyti pažymėjimas ar riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas netinka.

b) Šiame poskyryje nustatoma skrydžio leidimų išdavimo ir susijusių skrydžio sąlygų patvirtinimo tvarka, taip pat nustatomos tokie leidimai ir skrydžio sąlygų patvirtinimas siekiančių įsigyti pareiškėjų ir tokių pažymėjimų turėtojų teisės ir pareigos.

**21.A.703 Teisė pateikti paraišką**

a) Paraišką skrydžio leidimui gali teikti visi fiziniai arba juridiniai asmenys, išskyrus tai, kad pareiškėjas, norintis gauti skrydžio leidimą 21.A.701 dalies a punkto 15 papunktyje nurodytu tikslu, turi būti savininkas.

b) Paraišką skrydžio sąlygoms patvirtinti gali teikti visi fiziniai arba juridiniai asmenys.

**21.A.705 Kompetentinga institucija**

Nepaisant šio I priedo (21 dalies) 21.1 dalies nuostatų, šiame poskyryje kompetentinga institucija reiškia:

- a) registravimo valstybės narės paskirtą instituciją;
- b) jei orlaivis neįregistruotas – ženklিনimą skyrusios valstybės narės paskirtą instituciją.

**21.A.707 Paraiška išduoti skrydžio leidimą**

- a) Pagal 21.A.703 dalį ir jei pareiškėjui nėra suteikta privilegija išduoti skrydžio leidimą, skrydžio leidimo paraiška teikiama kompetentingai institucijai šios institucijos nustatyta forma ir tvarka.
- b) Paraiškoje skrydžio leidimui turi būti nurodyta:
1. skrydžio (skrydžių) tikslas (tikslai) pagal 21.A.701 dalį;
  2. kaip orlavis netenkina galiojančių tinkamumo skraidyti reikalavimų;
  3. skrydžio sąlygos, patvirtintos pagal 21.A.710 dalį.
- c) Jei, teikiant skrydžio leidimo paraišką, skrydžio sąlygos nėra patvirtintos, teikiama paraiška skrydžio sąlygoms patvirtinti pagal 21.A.709 dalį.

**21.A.708 Skrydžio sąlygos**

Skrydžio sąlygos apima:

- a) konfigūraciją (konfigūracijas), kurioms prašoma skrydžio leidimo;
- b) bet kurią sąlygą ar apribojimą, būtiną saugiai orlaivio eksploatacijai, įskaitant:
1. sąlygas ar apribojimus, nustatytus skrydžio (skrydžių) maršrutui ar oro erdvei (arba ir maršrutui, ir oro erdvei);
  2. sąlygas ir apribojimus, nustatytus skrydžiui naudojamam orlaivio įgulai;
  3. apribojimus dėl asmenų (išskyrus skrydžio įgulą) gabenimo;
  4. eksploatacinius apribojimus, specifines procedūras ar technines sąlygas, kurių būtina laikytis;
  5. konkrečią skrydžio bandymo programą (jei reikia);
  6. konkrečias su tolesniu tinkamumu skraidyti susijusias priemones, įskaitant technines priežiūros instrukcijas ir jų įgyvendinimo režimą;
- c) įrodymus, kad orlavis gali saugiai skristi laikantis b pastraipoje numatytų sąlygų ar apribojimų;
- d) orlaivio konfigūracijos kontrolės metodą, taikomą siekiant užtikrinti nustatytų sąlygų laikymąsi.

**21.A.709 Paraiška patvirtinti skrydžio sąlygas**

- a) Pagal 21.A.707 dalies c pastraipą ir jei pareiškėjui nėra suteikta privilegija tvirtinti skrydžio sąlygas, paraiška skrydžio sąlygoms patvirtinti teikiama:
1. jei skrydžio sąlygų patvirtinimas susijęs su projekto sauga, agentūrai jos nustatyta forma ir tvarka;
  2. jei skrydžio sąlygų patvirtinimas nesusijęs su projekto sauga, kompetentingai institucijai jos nustatyta forma ir tvarka.
- b) Paraiškoje skrydžio sąlygoms patvirtinti turi būti nurodyta:
1. siūlomos skrydžio sąlygos;
  2. šias sąlygas pagrindžiantys dokumentai
  3. pareiškimas, kad orlavis gali saugiai skristi laikantis 21.A.708 dalies b pastraipos sąlygų ar apribojimų.

**21.A.710 Approval of flight conditions**

- a) Kai skrydžio sąlygų tvirtinimas yra susijęs su projekto sauga, skrydžio sąlygas tvirtina:
1. agentūra;
  2. atitinkamai patvirtinta projektavimo organizacija pagal 21.A.263 dalies c pastraipos 6 punkte numatytą privilegiją.

- b) Jei skrydžio sąlygų tvirtinimas nesusijęs su projekto sauga, skrydžio sąlygas tvirtina kompetentinga institucija arba atitinkamai patvirtinta organizacija, kuri taip pat išduoda ir skrydžio leidimą.
- c) Prieš patvirtindama skrydžio sąlygas agentūra, kompetentinga institucija arba patvirtinta organizacija turi įsitikinti, kad orlaivis gali saugiai skristi pagal nurodytas sąlygas ir atsižvelgiant į nurodytus apribojimus. Agentūra arba kompetentinga institucija gali atlikti (arba reikalauti, kad pareiškėjas atliktų) visus tam būtinus patikrinimus ar bandymus.

#### **21.A.711 Skrydžio leidimo išdavimas**

- a) Skrydžio leidimą (EASA 20a forma, žr. III priedėlį) gali išduoti kompetentinga institucija 21.B.525 dalyje nurodytomis sąlygomis.
- b) Tinkamai patvirtinta projektavimo organizacija gali išduoti skrydžio leidimą (EASA 20b forma, žr. IV priedėlį) remdamasi privilegija, suteikta pagal 21.A.263 dalies c punkto 7 papunktį, jei pagal 21.A.710 dalį patvirtintos skrydžio sąlygos, nurodytos 21.A.708 dalyje.
- c) Tinkamai patvirtinta gamybos organizacija gali išduoti skrydžio leidimą (EASA 20b forma, žr. IV priedėlį) remdamasi privilegija, suteikta pagal 21.A.163 dalies e punktą, jei pagal 21.A.710 dalį patvirtintos skrydžio sąlygos, nurodytos 21.A.708 dalyje.
- d) Tinkamai patvirtinta nepertraukiamąjį tinkamumą skraidyti užtikrinanti organizacija gali išduoti skrydžio leidimą (EASA 20b forma, žr. IV priedėlį) remdamasi privilegija, suteikta pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 2042/2003 <sup>(1)</sup> I priedo (M dalis) M.A.711 dalį, jei pagal 21.A.710 dalį patvirtintos skrydžio sąlygos, nurodytos 21.A.708 dalyje.
- e) Skrydžio leidime nurodomas tikslas (-ai) ir visos sąlygos bei apribojimai, patvirtinti pagal 21.A.710 dalį.
- f) Pagal b, c arba d punktus išduotų skrydžio leidimų kopijos ir susijusios skrydžio sąlygos pateikiamos kompetentingai institucijai kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per tris dienas.
- g) Gavusi įrodymų, kad nesilaikoma kurios nors 21.A.723 dalies a punkte nurodytos sąlygos, taikomos skrydžio leidimui, kurį tam tikra organizacija išdavė pagal b, c arba d punktą, ši organizacija nedelsdama panaikina tą skrydžio leidimą ir iškart apie tai praneša kompetentingai institucijai.

#### **21.A.713 Pakeitimai**

- a) Bet kuris pakeitimas, dėl kurio skrydžio sąlygos ar susiję pagrindimai, nustatyti skrydžio leidimui, tampa negaliojantys, turi būti patvirtintas pagal 21.A.710 dalies nuostatas. Kai galima, teikiama paraiška pagal 21.A.709 dalies nuostatas.
- b) Jei pakeitimas susijęs su skrydžio leidimo turiniu, turi būti išduotas naujas skrydžio leidimas pagal 21.A.711 dalies nuostatas.

#### **21.A.715 Kalba**

Vadovai, plakatai, spaudiniai, instrumentų žymėjimai ir visa kita informacija, kurios reikalauja taikomos sertifikavimo specifikacijos, turi būti pateikta kompetentingai institucijai priimtina oficialiąja Europos Sąjungos kalba ar keliomis kalbomis.

#### **21.A.719 Teisė perleisti**

- a) Skrydžio leidimas negali būti perleidžiamas.
- b) Nepaisant a pastraipos nuostatos, kai leidimas išduotas 21.A.701 dalies a pastraipos 15 punkte nurodytu tikslu ir kai pasikeičia orlaivio savininkas, skrydžio leidimas perleidžiamas kartu su orlaiviu, su sąlyga, jei orlaivis pasilieka tame pačiame registre arba išduodamas tik valstybės narės, į kurios registrą orlaivis perkeliamas, kompetentingai institucijai sutikus.

<sup>(1)</sup> OL L 315, 2003 11 28, p. 1.

**21.A.721 Tikrinimai**

Kompetentingai institucijai prašant, skrydžio leidimo turėtojas ar pareiškėjas užtikrina prieigą prie atitinkamo orlaivio.

**21.A.723 Galiojimo trukmė ir nepertraukiamas galiojimas**

- a) Skrydžio leidimas išduodamas ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui ir lieka galioti, jei:
1. laikomasi 21.A.711 dalies e punkto sąlygų ir apribojimų, susijusių su skrydžio leidimu;
  2. skrydžio leidimo neatsisakoma ir jis nepanaikinamas;
  3. orlaivis lieka tame pačiame registre.
- b) Nepaisant a pastraipos nuostatos, skrydžio leidimo, išduoto pagal 21.A.701 dalies a pastraipos 15 punktą, galiojimo terminas gali būti neribotas.
- c) Atsisakius skrydžio leidimo arba jį panaikinus leidimas grąžinamas kompetentingai institucijai.

**21.A.725 Skrydžio leidimo atnaujinimas**

Skrydžio leidimo pratęsimas įforminamas kaip pakeitimas pagal 21.A.713 dalį.

**21.A.727 Skrydžio leidimo turėtojo įpareigojimai**

Skrydžio leidimo turėtojas privalo užtikrinti, kad būtų įvykdytos visos su skrydžio leidimu susijusios sąlygos bei apribojimai ir jų būtų laikomasi

**21.A.729 Duomenų tvarkymas**

- a) Agentūros ir kompetentingos institucijos žinioje esantis skrydžio sąlygų patvirtinimo turėtojas saugo visus skrydžio sąlygas nustatančius ir pagrindžiamuosius dokumentus, kad galėtų pateikti informaciją, reikalingą orlaivio nepertraukiamajam tinkamumui skraidyti užtikrinti.
- b) Agentūros ir kompetentingos institucijos žinioje esanti patvirtinta organizacija saugo visus dokumentus, susijusius su skrydžio leidimu pagal patvirtintos organizacijos privilegiją, įskaitant tikrinimo dokumentus ir skrydžio sąlygų patvirtinimą bei patį skrydžio leidimą pagrindžiančius dokumentus, kad galėtų pateikti informaciją, reikalingą orlaivio nepertraukiamajam tinkamumui skraidyti užtikrinti.

**Q POSKYRIS – GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS****21.A.801 Gaminių ženklিনimas**

- a) Ženklinant gaminius pateikiama ši informacija:
1. gamintojo pavadinimas;
  2. gaminio žymėjimas;
  3. gamintojo serijinis numeris;
  4. bet kokia kita informacija, kurią agentūra laiko reikalinga.
- b) Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, orlaivį ar variklį gaminantys pagal G arba F poskyrio reikalavimus, tą orlaivį arba variklį ženklina ugniai atsparia plokštele, kurioje išsėdinama, išspaudžiama arba išgraviruojama ar kitu patvirtintu ugniai atspariu ženklینimo metodu pateikiama šios dalies a punkte nurodoma informacija. Ženklینimo plokštelė pritvirtinama taip, kad ji būtų prieinama ir įskaitoma, bei nebūtų sugadinta ar pašalinta per įprastą eksploatavimą arba pamesta ar sunaikinta įvykus avarijai.
- c) Visi juridiniai arba fiziniai asmenys, oro sraigatą, oro sraigto mentę arba jo stebulę gaminantys pagal G arba F poskyrio reikalavimus, tuos gaminius ženklina plokštele, kurioje išsėdinama, išspaudžiama arba išgraviruojama ar kitu patvirtintu ugniai atspariu ženklینimo metodu pateikiama šios dalies a punkte nurodoma informacija ir kuri tvirtinama prie tų gaminių ne kritinio paviršiaus (ženklینimo plokštelė negali būti sugadinta ar pašalinta per įprastą eksploatavimą arba pamesta ar sunaikinta įvykus avarijai).

- d) Jei tai žmonių valdomas oro balionas, b punkte nustatyta ženklavimo plokštelė prie oro baliono kupolo tvirtinama, jeigu įmanoma, tokioje vietoje, kad pripūstus baliono kupolą operatorius galėtų ją perskaityti. Be to, prie krepšio, keliamojo karkaso konstrukcijos ir bet kokios šildymo įrangos patikimai tvirtinamas įskaitomas gamintojo pavadinimas, dalies numeris arba lygiavertė informacija ir serijinis numeris ar lygiavertė informacija.

#### **21.A.803 Ženklavimo duomenų tvarkymas**

- a) Joks asmuo, jeigu jis nėra gavęs agentūros patvirtinimo, negali 21.A.801 dalies a punkte nurodytos ženklavimo informacijos pašalinti nuo bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės, tos informacijos pakeisti arba jos nurodyti ant bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės ar 21.A.807 dalies a punkte nurodytos informacijos pašalinti nuo pagalbinės jėgainės, tos informacijos pakeisti arba nurodyti ant pagalbinės jėgainės.
- b) Joks asmuo negali pašalinti 21.A.801 dalyje (arba 21.A.807 dalyje, jei tai yra pagalbinė jėgainė) nurodytos jokios ženklavimo plokštelės arba jos pritvirtinti, jeigu nėra gavęs agentūros patvirtinimo.
- c) Nukrypdamas nuo šio dalies a ir b punktų, kiekvienas juridinis arba fizinis asmuo, pagal susijusias taikomas įgyvendinimo taisykles atliekantis techninės priežiūros darbą, atsižvelgdamas į agentūros nustatytus metodus, procedūras ir praktiką gali:
1. dalies a punkte nurodytą ženklavimo informaciją pašalinti nuo bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės, tą informaciją pakeisti arba ją nurodyti ant bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės ar 21.A.807 dalies a punkte nurodytą informaciją pašalinti nuo pagalbinės jėgainės, tą informaciją pakeisti arba nurodyti ant pagalbinės jėgainės;
  2. pašalinti 21.A.804 arba 21.A.807 dalyje, jei tai yra pagalbinė jėgainė, nurodytą ženklavimo plokštelę, jeigu ją būtina pašalinti atliekant techninės priežiūros operacijas.
- d) Visi asmenys ženklavimo plokštelę, kuri pagal šios dalies c punkto 2 papunktį buvo pašalinta nuo bet kokio orlaivio, variklio, oro sraigto, oro sraigto mentės arba oro sraigto stebulės, turi pritvirtinti tik toje pačioje vietoje, iš kurios ta plokštelė buvo pašalinta.

#### **21.A.804 Dalių ir prietaisų ženklavimas**

- a) ant visų dalių arba prietaisų nenutrinama tvirtinami tokie įskaitomi ženklai:
1. gamintojo pavadinimas, prekės ženklas arba gamintojo identifikavimo ženklas, nustatomas pagal taikomus konstrukcinius duomenis;
  2. dalies numeris, nurodytas taikomuose konstrukciniuose duomenyse;
  3. jei tai dalys ir prietaisai, pagaminti pagal patvirtintus konstrukcinius duomenis, nepriklausančius susijusio gaminių, išskyrus ETSO atitinkančius orlaivio elementus, tipo pažymėjimo turėtojui, – raidės „EPA“.
- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto, jeigu agentūra sutinka, kad dalis arba prietaisas yra pernelyg mažas arba kad dėl kitų priežasčių neįmanoma dalį ar prietaisą ženklini šios dalies a punkte nurodyta bet kokia informacija, į su dalimi arba prietaisu ar jų tara pateikiamą oficialų išleidimo dokumentą įtraukiama informacija, kuria nebuvo galima paženklini dalies.

#### **21.A.805 Kritinių dalių ženklavimas**

Be 21.A.804 dalies reikalavimų, kiekvienas dalies, kuri turi būti įmontuojama kritine dalimi laikomame tipo pažymėjimą turinčiame gaminyje, gamintojas tą dalį nenutrinama ir įskaitomai dar ženklini dalies numeriu ir serijos numeriu.

#### **21.A.807 Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) atitinkančių orlaivio elementų ženklavimas**

- a) Kiekvienas taikant Europos techninio standarto specifikaciją (ETSO) išduoto leidimo turėtojas pagal O poskyrį visus orlaivio elementus turi nenutrinama ir įskaitomai ženklini šia informacija:
1. gamintojo pavadinimu ir adresu;
  2. orlaivio elemento pavadinimu, tipu, dalies numeriu arba orlaivio elemento tipo ženklu;
  3. orlaivio elemento serijos numeriu arba jo pagaminimo data ar ir serijos numeriu, ir pagaminimo data
  4. taikomu Europos techninio standarto specifikacijos (ETSO) numeriu.
- b) Nukrypstant nuo šios dalies a punkto, jeigu agentūra sutinka, kad dalis yra pernelyg smulki arba kad tos dalies dėl kitų priežasčių neįmanoma ženklini bet kokia šios dalies a punkte nurodyta informacija, į su dalimi ar jos tara pateikiamą oficialų išleidimo dokumentą įtraukiama informacija, kuria nebuvo galima paženklini dalies.

- c) Kiekvienas asmuo, pagalbinę jėgainę gaminantis pagal G arba F poskyrio reikalavimus, tą jėgainę ženklina ugniai atsparia plokštele, kurioje išsodinama, išspaudžiama arba išgraviruojama ar kitu patvirtintu ugniai atspariu ženklavimo metodu pateikiama šios dalies a punkte nurodoma informacija. Ženklavimo plokštelė pritvirtinama taip, kad ji būtų prieinama ir įskaitoma, bei nebūtų sugadinta ar pašalinta per įprastą eksploatavimą arba pamesta ar sunaikinta įvykus avarijai.

## B SKIRSNIS

### KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ PROCEDŪROS

#### A POSKYRIS – BENDROSIOS NUOSTATOS

##### 21.B.5 Taikymo sritis

- a) Šiuo skirsniu nustatoma tvarka, kuria valstybės narės kompetentinga institucija vykdo savo užduotis ir pareigas, išduodama šiame I priede (21 dalyje) nurodomus pažymėjimus ir leidimus ir suteikdama patvirtinimus, juos tvarkydama, iš dalies pakeisdama, sustabdydama jų galiojimą ir panaikindama juos.
- b) Agentūra, siekdama, kad valstybėms narėms būtų padedama įgyvendinti šį skirsnį, pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 19 straipsnį parengia sertifikavimo specifikacijas ir rekomendacinę medžiagą.

##### 21.B.20 Kompetentingos institucijos įsipareigojimai

Kiekvienos valstybės narės kompetentinga institucija privalo įgyvendinti A skirsnio F, G, H, I ir P poskyrių nuostatas tik pareiškėjų ar turėtojų, kurių pagrindinė verslo vieta yra jos teritorijoje, atžvilgiu.

##### 21.B.25 Kompetentingos institucijos organizacinei struktūrai taikomi reikalavimai

###### a) Bendrieji reikalavimai:

valstybė narė skiria kompetentingą instituciją, kuriai suteikiami įgaliojimai įgyvendinti A skirsnio F, G, H, I bei P poskyrius ir kuri turi dokumentais nustatytas procedūras, organizacijos struktūrą ir darbuotojus.

###### b) Išteklių:

1. darbuotojų skaičius turi būti pakankamas, kad būtų galima atlikti nustatytas užduotis;
2. valstybės narės kompetentinga institucija skiria valdytoją arba valdytojus, įstaigoje atsakingą (-us) už susijusias (-ių) užduotis (-čių) atlikimą, įskaitant susizinojimą su agentūra ir kitomis nacionalinėmis įstaigomis, jeigu būtina.

###### c) Kvalifikacija ir mokymas:

visi darbuotojai turi būti atitinkamos kvalifikacijos ir įsigiję reikiamų žinių, patirties bei būti apmokyti, kad galėtų atlikti jiems paskirtas užduotis.

##### 21.B.30 Dokumentais nustatytos procedūros

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija parengia dokumentais nustatytas procedūras institucijos struktūrai aprašyti, priemones ir metodus, užtikrinančius, kad būtų laikomasi šio I priedo (21 dalies) reikalavimų. Procedūros turi būti atnaujinaamos ir naudojamos kaip pagrindiniai darbo dokumentai toje institucijoje vykdam visokią susijusių veiklą.
- b) Procedūros ir jų pakeitimų kopija turi būti prieinama agentūrai.

##### 21.B.35 Organizacijos struktūros ir procedūrų pakeitimas

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija agentūrai praneša apie visus esminius institucijos organizacinės struktūros ir dokumentais nustatytų procedūrų pakeitimus.
- b) Valstybės narės kompetentinga institucija tinkamu laiku atnaujina su bet koku reglamentų pakeitimu susijusias dokumentais nustatytas procedūras, siekdama, kad būtų užtikrintas veiksmingas įgyvendinimas.



**21.B.40 Ginčytinų klausimų sprendimas**

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija nustato jos organizacijoje kylančių ginčytinų klausimų sprendimo tvarką taikant dokumentais nustatytas procedūras.
- b) Jeigu ginčytino klausimo, dėl kurio nesutaria valstybių narių kompetentingos institucijos, negalima išspręsti, 21.B.25 dalies b punkto 2 papunktyje nurodyti valdytojai tą klausimą iškelia agentūrai, kad ji tarpininkautų.

**21.B.45 Ataskaitos rengimas/bendradarbiavimas**

- a) Valstybės narės kompetentinga institucija, jeigu būtina, užtikrina bendradarbiavimą su tos institucijos kitomis susijusiomis sertifikavimo, tyrimo, patvirtinimo arba leidimų išdavimo grupėmis, kitomis valstybėmis narėmis ir agentūra, siekdama, kad būtų veiksmingai keičiamasi gaminių, dalių ir prietaisų saugai svarbia informacija.
- b) Valstybės narės kompetentinga institucija agentūrai praneša apie visus šio I priedo (21 dalies) įgyvendinimo sunkumus.

**21.B.55 Duomenų tvarkymas**

Valstybės narės kompetentinga institucija su pažymėjimais, patvirtinimais ir leidimais, kuriuos ji yra išdavusi pagal taikomus nacionalinius reglamentus, susijusius atitinkamus dokumentus bei už kuriuos atsakomybė yra perduodama agentūrai, laiko arba užtikrina prieigą prie jų tol, kol tie dokumentai nėra perduodami agentūrai.

**21.B.60 Tinkamumo skraidyti nurodymai**

Kai valstybės narės kompetentinga institucija iš valstybės, kuri nėra Bendrijos narė, kompetentingos institucijos gauna tinkamumo skraidyti nurodymus, jie perduodami agentūrai, kad būtų išplatinti pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 20 straipsnį.

**B POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMAI**

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

**(C POSKYRIS – NETAIKOMAS)****D POSKYRIS – TIPO PAŽYMĖJIMŲ IR RIBOTO GALIOJIMO TIPO PAŽYMĖJIMŲ PAKEITIMAI**

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

**E POSKYRIS – PAPILDOMI TIPO PAŽYMĖJIMAI**

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

**F POSKYRIS – GAMYBA NETURINT GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO****21.B.120 Tyrimas**

- a) Kompetentinga institucija kiekvienam pareiškėjui, siekiančiam, kad jam būtų išduotas atskiras leidimas, arba to leidimo turėtojui, su tuo atskiru leidimu susijusioms visoms atitinkamoms užduotims atlikti skiria tyrimo grupę, sudarytą iš tos grupės veiklą tvarkančio ir jai vadovaujančio vadovo ir, jeigu būtina, vieno arba daugiau grupės narių. Grupės vadovas teikia ataskaitas už veiklą atsakingam valdytojui kaip apibrėžta 21.B.25 dalies b punkto 2 papunktyje.
- b) Kompetentinga institucija vykdo su pareiškėju, siekiančiu, kad jam būtų išduotas atskiras leidimas, arba to leidimo turėtoju susijusią pakankamą tyrimo veiklą, jog būtų pagrįstos rekomendacijos išduoti atskirąjį leidimą, išlaikyti jį, iš dalies pakeisti, sustabdyti jo galiojimą arba jį panaikinti.

- c) Kompetentinga institucija parengia tiriant pareiškėjus, siekiančius, kad jiems būtų išduoti atskirieji leidimai arba to leidimo turėtojus, taikomas procedūras, kurios sudaro dokumentais nustatytą procedūrą dalį ir kurios apima bent šias sudedamąsias dalis:
1. gautų paraiškų įvertinimą;
  2. tyrimo grupės narių skyrimą;
  3. pasirengimą tyrimui ir planavimą;
  4. dokumentų įvertinimą (vadovų, procedūrų ir t. t.);
  5. auditą ir tikrinimą;
  6. vėlesnius ištaisomuosius veiksmus; ir
  7. rekomendaciją išduoti atskirąjį leidimą, iš dalies jį pakeisti, sustabdyti jo galiojimą arba jį panaikinti.

#### **21.B.125 Pažeidimai**

- a) Jeigu kompetentinga institucija atlikdama auditą arba kitais būdais gauna objektyvių įrodymų, kad atskirojo leidimo turėtojas nesilaiko taikomų šio priedo A skirsnio reikalavimų, pažeidimai klasifikuojami pagal 21.A.125B dalies a punktą.
- b) Kompetentinga institucija imasi šių veiksmų:
1. jei tai pirmo lygio pažeidimai, kompetentinga institucija nedelsdama imasi veiksmų, kad, atsižvelgiant į pirmo lygio pažeidimų mastą, atskirasis leidimas būtų visiškai arba iš dalies apribotas, jo galiojimas sustabdytas arba jis būtų panaikintas, kol organizacija neatliks veiksmingų ištaisomųjų veiksmų;
  2. jei tai antro lygio pažeidimai, kompetentinga institucija, atsižvelgdama į pažeidimų pobūdį, nustato ištaisomųjų veiksmų įgyvendinimo laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip trys mėnesiai. Tam tikromis aplinkybėmis kompetentinga institucija, atsižvelgdama į pažeidimų pobūdį, pirmiau minėto laikotarpio pabaigoje trijų mėnesių laikotarpį gali pratęsti, jeigu organizacija pateikė gerą ištaisomųjų veiksmų planą.
- c) Kompetentinga institucija imasi veiksmų visiškai arba iš dalies sustabdyti atskirojo leidimo galiojimą, jeigu nesilaikoma kompetentingos institucijos nustatyto tvarkaraščio.

#### **21.B.130 Atskirojo leidimo išdavimas**

- a) Kompetentinga institucija, įsitikinusi, kad gamintojas laikosi taikomų A skirsnio F poskyrio reikalavimų, atskiriems gaminiams, dalims arba prietaisams, kurių atitiktis buvo įrodyta, be nepagrįsto delsimo išduoda atskirąjį leidimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 65 formą, žr. XI priedėlį).
- b) Atskirajame leidime nurodoma jo taikymo sritis, jo galiojimo pabaigos data ir, jeigu būtina, atitinkami su leidimu susiję apribojimai.
- c) Atskirojo leidimo galiojimo trukmė negali būti ilgesnė nei vieneri metai.

#### **21.B.135 Atskirojo leidimo išlaikymas**

Kompetentinga institucija nepanaikina atskirojo leidimo, jeigu:

- a) gamintojas tinkamai naudoja Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formą (žr. VIII priedėlį) pateikdamas sukomplektuoto orlaivio atitikties pareiškimą ir Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formą (žr. I priedėlį) pateikdamas ne sukomplektuoto orlaivio, dalių bei prietaisų, o kitų gaminių atitikties pareiškimą
- b) patikrinimais, kuriuos valstybės narės kompetentinga institucija pagal 21.A.130 dalies c punktą atliko prieš Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formos (žr. VIII priedėlį) ir Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formos (žr. I priedėlį) oficialų patikrinimą ir patvirtinimą, nebuvo nustatyta reikalavimų ir procedūrų, kurios nurodytos gamintojo pateiktame vadove, arba tam tikrų gaminių, dalių arba prietaisų atitikties pažeidimų. Tais patikrinimais turi būti bent nustatoma, ar:
1. leidimas taikomas gaminiui, daliai arba prietaisui, kuris buvo oficialiai patikrintas ir patvirtintas, ir ar tas leidimas tebegalioja;
  2. gamintojas kaip pagrindinį darbo dokumentą naudoja 21.A.125A dalies b punkte aprašytą vadovą ir šį vadovą pakeistą taip, kaip nurodyta atskirajame leidime. Jeigu nesilaikoma pirmiau minėto reikalavimo, tikrinimas nutraukiamas ir dėl to išleidimo pažymėjimai oficialiai netikrinami ir nepatvirtinami;

3. gamyba buvo vykdoma atskirajame leidime nustatytais sąlygomis ir laikantis privalomų reikalavimų;
  4. dalies b punkto 2 papunktyje ir (arba) b punkto 3 papunktyje nurodyti tikrinimai ir bandymai (įskaitant skrydžio bandymus, jeigu būtina) buvo atlikti atskirajame leidime nustatytais sąlygomis ir laikantis privalomų reikalavimų;
  5. patikrinimai, kuriuos atlieka kompetentinga institucija ir kurie aprašyti atskirajame leidime arba jame nurodyti, buvo atlikti ir ar nustatyta, kad jų rezultatai atitinka nustatytus reikalavimus;
  6. atitikties pareiškimas atitinka 21.A.130 dalį ir ar tame pareiškime pateikiama informacija neklaido jo oficialiai patikrinti ir patvirtinti
- c) jeigu neatėjo laikas nutraukti atskirojo leidimo galiojimo.

#### **21.B.140 Atskirojo leidimo pakeitimas**

- a) Kompetentinga institucija pagal 21.B.120 dalį tiria, jeigu būtina, visus atskirojo leidimo pakeitimus.
- b) Jeigu kompetentinga institucija įsitikina, kad tebesilaikoma A skirsnio F poskyrio reikalavimų, ji atitinkamai iš dalies pakeičia atskirąjį leidimą.

#### **21.B.145 Atskirojo leidimo apribojimas, galiojimo sustabdymas ir jo panaikinimas**

- a) Apie atskirojo leidimo apribojimą, galiojimo sustabdymą arba jo panaikinimą atskirojo leidimo turėtoji pranešama raštu. Kompetentinga institucija nurodo apribojimo, galiojimo sustabdymo arba jo panaikinimo priežastis ir praneša atskirojo leidimo turėtoji apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.
- b) Jeigu atskirojo leidimo galiojimas sustabdomas, gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas atkuriamas tik tada, jei iš naujo nustatoma, kad laikomasi A skirsnio G poskyrio reikalavimų.

#### **21.B.150 Duomenų tvarkymas**

- a) Kompetentinga institucija įdiegia dokumentų tvarkymo sistemą, leidžiančią pagal nustatytus reikalavimus atsekti kiekvieno atskirojo leidimo išdavimo, išlaikymo, dalinio pakeitimo, galiojimo sustabdymo arba panaikinimo procesą.
- b) Turi būti saugomi bent šie dokumentai:
  1. pareiškėjo, siekiančio, kad jam būtų išduotas atskiras leidimas, arba to leidimo turėtojo pateikti dokumentai;
  2. vykdam tyrimą ir tikrinimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21.B.120 dalyje apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai;
  3. atskiras leidimas, įskaitant jo pakeitimus
  4. susitikimų su gamintoju protokolai.
- c) Dokumentai archyve turi būti laikomi ne trumpiau nei šešerius metus nutraukus atskirojo leidimo galiojimą.
- d) Kompetentinga institucija taip pat laiko atitikties pareiškimų (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 formos, žr. VIII priedėlį) ir oficialių išleidimo pažymėjimų (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 formos, žr. I priedėlį), kuriuos ji oficialiai patikrina ir patvirtina, visus dokumentus.

### **G POSKYRIS – GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS**

#### **21.B.220 Tyrimas**

- a) Kompetentinga institucija kiekvienam pareiškėjui, siekiančiam, kad jam būtų suteiktas gamybinės organizacijos patvirtinimas arba to patvirtinimo turėtoji, su tuo gamybinės organizacijos patvirtinimu susijusioms visoms atitinkamoms užduotims atlikti skiria tyrimo grupę, sudarytą iš tos grupės veiklą tvarkančio ir jai vadovaujančio vadovo ir, jeigu būtina, vieno arba daugiau grupės narių. Grupės vadovas teikia ataskaitas už veiklą atsakingam valdytojui kaip apibrėžta 21.B.25 dalies b punkto 2 papunktyje.
- b) Kompetentinga institucija vykdo su pareiškėju, siekiančiu, kad jam būtų suteiktas gamybinės organizacijos patvirtinimas, arba to patvirtinimo turėtoju susijusią pakankamą tyrimo veiklą, jog būtų pagrįstos rekomendacijos suteikti patvirtinimą, išlaikyti jį, iš dalies pakeisti, sustabdyti jo galiojimą arba jį panaikinti.

- c) Kompetentinga institucija parengia tiriant gamybinės organizacijos patvirtinimą taikomas procedūras, kurios sudaro dokumentais nustatytų procedūrų dalį ir kurios apima bent šias sudedamąsias dalis:
1. gautų paraiškų įvertinimą;
  2. gamybinės organizacijos patvirtinimo grupės narių skyrimą;
  3. pasirengimą tyrimui ir planavimą;
  4. dokumentų įvertinimą (gamybinės organizacijos struktūros aprašymą, procedūrų ir t. t.);
  5. auditą;
  6. vėlesnius ištaisomuosius veiksmus; ir
  7. rekomendaciją suteikti gamybinės organizacijos patvirtinimą, iš dalies jį pakeisti, sustabdyti jo galiojimą arba jį panaikinti;
  8. nenutrūkstamą priežiūrą.

#### 21.B.225 Pažeidimai

- a) Jeigu kompetentinga institucija atlikdama auditą arba kitais būdais gauna objektyvių įrodymų, kad gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko taikomų A skirsnio reikalavimų, pažeidimai klasifikuojami pagal 21.A.158 dalies a punktą.
- b) Kompetentinga institucija imasi šių veiksmų:
1. jei tai pirmo lygio pažeidimai, kompetentinga institucija nedelsdama imasi veiksmų, kad, atsižvelgiant į pirmo lygio pažeidimų mastą, gamybinės organizacijos patvirtinimas būtų visiškai arba iš dalies apribotas, jo galiojimas sustabdytas arba jis būtų panaikintas, kol organizacija neatliks veiksmingų ištaisomųjų veiksmų;
  2. jei tai antro lygio pažeidimai, kompetentinga institucija, atsižvelgdama į pažeidimų pobūdį, nustato ištaisomųjų veiksmų įgyvendinimo laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip trys mėnesiai. Tam tikromis aplinkybėmis kompetentinga institucija, atsižvelgdama į pažeidimų pobūdį, pirmiau minėto laikotarpio pabaigoje trijų mėnesių laikotarpį gali pratęsti, jeigu organizacija pateikia gerą ištaisomųjų veiksmų planą.
- c) Kompetentinga institucija imasi veiksmų visiškai arba iš dalies sustabdyti patvirtinimo galiojimą, jeigu nesilaikoma kompetentingos institucijos nustatyto tvarkaraščio.

#### 21.B.230 Pažymėjimo išdavimas

- a) Kompetentinga institucija, įsitikinusi, kad gamybinė organizacija atitinka taikomus A skirsnio G poskyrio reikalavimus, nepagrįstai nedelsdama suteikia gamybinės organizacijos tipo patvirtinimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 55 forma, žr. X priedėlį).
- b) Agentūros nustatytu būdu Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 55 formoje nurodomas žymuo.

#### 21.B.235 Nenutrūkstama priežiūra

- a) Siekdama pagrįsti gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimo tęstinumą, kompetentinga institucija turi vykdyti nenutrūkstamą priežiūrą:
1. tikrinti, ar gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo kokybės sistema atitinka A skirsnio G poskyrio reikalavimus;
  2. tikrinti, ar gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo organizacija vykdo veiklą laikydamasi gamybinės organizacijos struktūros aprašymo;
  3. tikrinti gamybinės organizacijos aprašyme nurodytų procedūrų veiksmingumą; ir
  4. pagal tam tikrą imtį stebėti, ar laikomasi gaminio, dalies ar prietaiso standartų.
- b) Nenutrūkstama priežiūra vykdoma pagal 21.B.220 dalį.
- c) Kompetentinga institucija, vykdydama suplanuotą nenutrūkstamą priežiūrą, užtikrina, kad per 24 mėnesius būtų visiškai iš naujo patikrinta, ar gamybinės organizacijos patvirtinimas atitinka šio I priedo (21 dalies) reikalavimus. Nenutrūkstamą priežiūrą pirmiau minėtu laikotarpiu galima vykdyti keliais atskirais tyrimais. Auditų skaičių galima pasirinkti atsižvelgiant į organizacijos struktūros sudėtingumą, gamybos vykdymo vietų skaičių ir gamybos kritiškumą. Kompetentinga institucija gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo nenutrūkstamą priežiūrą vykdo ne rečiau nei kartą per metus.

**21.B.240 Gamybinės organizacijos patvirtinimo pakeitimas**

- a) Kompetentinga institucija visus neesminius pakeitimus stebi vykdoma nenutrūkstamos priežiūros veikla.
- b) Kompetentinga institucija, jeigu būtina, pagal 21.B.220 dalį tiria visus esminius gamybinės organizacijos patvirtinimo pakeitimus arba gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojo paraišką iš dalies pakeisti patvirtinimo taikymo sritį ir patvirtinimo sąlygas.
- c) Jeigu kompetentinga institucija įsitikina, kad tebesilaikoma A skirsnio G poskyrio reikalavimų, ji atitinkamai iš dalies pakeičia gamybinės organizacijos patvirtinimą.

**21.B.245 Gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimo sustabdymas ir jo panaikinimas**

- a) Kompetentinga institucija, jei tai yra pirmo arba antro lygio pažeidimai, gamybinės organizacijos patvirtinimą iš dalies arba visiškai apriboja, sustabdo jo galiojimą arba jį panaikina:
  1. jei tai yra pirmo lygio pažeidimas, gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas nedelsiant apribojamas arba sustabdomas. Jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko 21.A.158 dalies c punkto 1 papunkčio reikalavimų, gamybinės organizacijos patvirtinimas panaikinamas;
  2. kompetentinga institucija, jei tai yra antro lygio pažeidimas, nusprendžia, ar būtina taikyti gamybinės organizacijos patvirtinimo taikymo srities kokį nors apribojimą, nustatant gamybinės organizacijos patvirtinimo ar jo dalių laikinąjį galiojimo sustabdymą. Jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojas nesilaiko 21.A.158 dalies c punkto 2 papunkčio reikalavimų, gamybinės organizacijos patvirtinimas panaikinamas.
- b) Gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojui raštiškai pranešama apie gamybinės organizacijos patvirtinimo apribojimą, galiojimo sustabdymą arba panaikinimą. Kompetentinga institucija nurodo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo priežastis ir praneša gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtojui apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.
- c) Jeigu gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas sustabdomas, gamybinės organizacijos patvirtinimo galiojimas atkuriamas tik tada, jei iš naujo nustatoma, kad laikomasi A skirsnio G poskyrio reikalavimų.

**21.B.260 Duomenų tvarkymas**

- a) Kompetentinga institucija įdiegia dokumentų tvarkymo sistemą, leidžiančią pagal nustatytus reikalavimus atsekti kiekvieno gamybinės organizacijos patvirtinimo išdavimo, išlaikymo, dalinio pakeitimo, jo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo procesą;
- b) Turi būti saugomi bent šie dokumentai:
  1. pareiškėjo, siekiančio, kad jam būtų suteiktas gamybinės organizacijos patvirtinimas, arba to patvirtinimo turėtojo pateikti dokumentai;
  2. vykdant tyrimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21.B.220 dalyje apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai, įskaitant pagal 21.B.225 dalį nustatytus pažeidimus;
  3. nepertraukiamos priežiūros programa, įskaitant atliktų tyrimų užrašus;
  4. gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimas, įskaitant pakeitimus;
  5. susitikimų su gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtoju protokolai.
- c) Dokumentai archyve turi būti laikomi ne trumpiau nei šešerius metus.

**H POSKYRIS – TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI IR RIBOTO GALIOJIMO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAI****21.B.320 Tyrimas**

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija atlieka pareiškėjo, siekiančio, kad būtų išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas, arba to pažymėjimo turėtojo toki tyrimą, jog būtų pagrįstas pažymėjimo arba leidimo išdavimas, jų išlaikymas, dalinis pakeitimas, jų galiojimo sustabdymas arba jų panaikinimas.
- b) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija parengia įvertinimo procedūras, apimančias bent šias sudedamąsias dalis:
  1. pareiškėjo tinkamumo pateikti paraišką įvertinimas;
  2. paraiškos tinkamumo įvertinimas;
  3. tinkamumo skraidyti pažymėjimų klasifikavimas;

4. prie paraiškos pridėtų dokumentų įvertinimas;
5. orlaivio patikrinimas;
6. būtinų sąlygų, tinkamumo skraidyti pažymėjimų apribojimų ir suvaržymų nustatymas.

#### **21.B.325 Tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimas**

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija nedelsdama išduoda tinkamumo skraidyti pažymėjimą (EASA 25 forma, žr. VI priedėlį) arba jį pakeičia įsitikinusi, kad laikomasi 21.B.326 dalies reikalavimų ir taikomų šio I priedo (21 dalies) A skirsnio H poskyrio reikalavimų.
- b) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija nedelsdama išduoda riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą (EASA 24 forma, žr. V priedėlį) arba jį pakeičia įsitikinusi, kad laikomasi 21.B.327 dalies reikalavimų ir taikomų šio I priedo (21 dalies) A skirsnio H poskyrio reikalavimų.
- c) Naujam orlaiviui arba iš valstybės, kuri nėra Bendrijos narė, kilusiam naudotam orlaiviui registravimo valstybės narės kompetentinga institucija išduoda ne tik tinkamumo skraidyti pažymėjimą, nurodytą a arba b punkte, bet ir pirminį tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimą (EASA 15a forma, žr. II priedėlį).

#### **21.B.326 Tinkamumo skraidyti pažymėjimas**

Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija tinkamumo skraidyti pažymėjimą išduoda:

- a) naujam orlaiviui:
  1. kai pateikiami pagal 21.A.174 dalies b punkto 2 papunktį privalomi dokumentai;
  2. kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis atitinka patvirtintą projektą ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus;
- b) naudotam orlaiviui:
  1. kai pateikiami pagal 21.A.174 dalies b punkto 3 papunktį privalomi dokumentai, įrodantys, kad:
    - i) orlaivis atitinka tipo projektą, patvirtintą pagal tipo pažymėjimą ir bet kokią papildomą tipo pažymėjimą, pakeitimą arba remontą, patvirtintą pagal šį I priedą (21 dalį);
    - ii) laikomasi taikomų tinkamumo skraidyti reikalavimų;
    - iii) orlaivis patikrintas pagal taikomas [Reglamento (EB) Nr. 2042/2003] I priedo (M dalies) nuostatas;
  2. kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis atitinka patvirtintą projektą ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus.

#### **21.B.327 Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas**

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimą išduoda:
  1. naujam orlaiviui:
    - i) kai pateikiami pagal 21.A.174 dalies b punkto 2 papunktį privalomi dokumentai;
    - ii) kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaivis atitinka projektą, agentūros patvirtintą pagal riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba specialias tinkamumo skraidyti specifikacijas, ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus;
  2. naudotam orlaiviui:
    - i) kai pateikiami pagal 21.A.174 dalies b punkto 3 papunktį privalomi dokumentai, įrodantys, kad:
      - A) orlaivis atitinka projektą, agentūros patvirtintą pagal riboto galiojimo tipo pažymėjimą arba specialias tinkamumo skraidyti specifikacijas ir bet kokią papildomą tipo pažymėjimo pakeitimą arba remontą, patvirtintą pagal šį I priedą (21 dalį);

- B) laikomasi taikomų tinkamumo skraidyti reikalavimų;
  - C) orlaisis patikrintas pagal taikomas [Reglamento (EB) Nr. 2042/2003] I priedo (M dalies) nuostatas;
  - ii) kai registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įsitikina, kad orlaisis atitinka patvirtintą projektą ir kad jo būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus. Šiai atitikčiai nustatyti registravimo valstybės kompetentinga institucija gali atlikti patikrinimus.
- b) Jei tai orlaisis, kuris negali atitikti Reglamente (EB) Nr. 216/2008 nurodytų esminių reikalavimų ir kuriam negalima išduoti riboto galiojimo tipo pažymėjimo, agentūra, jeigu būtina, atsižvelgdama į nukrypimus nuo tų esminių reikalavimų:
1. parengia tam tikras tinkamumo skraidyti specifikacijas, užtikrinančias, atsižvelgiant į numatomą naudojimo paskirtį, lygiavertę saugą, ir patikrina, ar laikomasi tų specifikacijų reikalavimų;
  2. nustato šio orlaivio naudojimo apribojimus.
- c) naudojimo apribojimai siejami su riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimais, įskaitant oro erdvės apribojimus, jeigu būtina, siekiant, kad būtų atsižvelgiama į nukrypimus nuo Reglamente (EB) Nr. 216/2008 nustatytų esminių tinkamumo skraidyti reikalavimų.

#### **21.B.330 Tinkamumo skraidyti pažymėjimų ir riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų panaikinimas**

- a) jeigu pateikiama įrodymų, kad nesilaikoma kurios nors 21.A.181 dalies a pastraipoje nurodytos sąlygos, registravimo valstybės narės kompetentinga institucija sustabdo tinkamumo skraidyti pažymėjimo galiojimą arba jį panaikina;
- b) registravimo valstybės narės kompetentinga institucija, skelbdama pranešimą apie tinkamumo skraidyti pažymėjimo arba tinkamumo skraidyti riboto galiojimo pažymėjimo galiojimo sustabdymą arba minėtų pažymėjimų panaikinimą, nurodo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo priežastis ir praneša pažymėjimo turėtojui apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.

#### **21.B.345 Duomenų tvarkymas**

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įdiegia dokumentų tvarkymo sistemą, leidžiančią pagal nustatytus reikalavimus atsekti visų atskirų tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio pakeitimo, pažymėjimo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo procesą.
- b) Turi būti saugomi bent šie dokumentai:
1. pareiškėjo pateikti dokumentai;
  2. vykdant tyrimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21.B.320 dalies b punkte apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai
  3. pažymėjimo arba leidimo kopija, įskaitant pakeitimus.
- c) Dokumentai archyve turi būti laikomi ne trumpiau nei šešerius metus nuo jų pašalinimo iš nacionalinio registro.

### **I POSKYRIS – TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAI**

#### **21.B.420 Tyrimas**

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija atlieka pareiškėjo, siekiančio, kad būtų išduotas triukšmo pažymėjimas, arba to pažymėjimo turėtojo tokį tyrimą, jog būtų pagrįstas pažymėjimo išdavimas, jų išlaikymas, dalinis pakeitimas, jo galiojimo sustabdymas arba panaikinimas.
- b) Kompetentinga institucija parengia įvertinimo procedūras, kurios sudaro dokumentais nustatytą procedūrų dalį ir kurios apima bent šias sudedamąsias dalis:
1. pareiškėjo tinkamumo pateikti paraišką įvertinimas;
  2. prie paraiškos pridėtų dokumentų įvertinimas;
  3. orlaivio tikrinimas.

**21.B.425 Triukšmo pažymėjimų išdavimas**

Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija, jeigu būtina, nepagrįstai nedelsdama išduoda triukšmo pažymėjimą (Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 45 forma, žr. VII priedėlį) arba iš dalies pakeičia tą pažymėjimą, jeigu ji įsitikina, kad yra laikomasi taikomų A skirsnio I poskyrio reikalavimų.

**21.B.430 Triukšmo pažymėjimų galiojimo sustabdymas ir jų panaikinimas**

- a) Jeigu pateikiama įrodymų, kad nesilaikoma kokios nors 21.A.211 dalies a punkte nurodytos sąlygos, registravimo valstybės narės kompetentinga institucija sustabdo triukšmo pažymėjimo galiojimą arba jį panaikina.
- b) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija, skelbdama pranešimą apie triukšmo pažymėjimo galiojimo sustabdymą arba pažymėjimo panaikinimą, nurodo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo priežastis ir praneša pažymėjimo turėtojui apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.

**21.B.445 Duomenų tvarkymas**

- a) Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija įdiegia dokumentų tvarkymo sistemą, kuriai galioja tam tikri dokumentų laikymo kriterijai ir kuri leidžia pagal nustatytus reikalavimus atsekti visų atskirų triukšmo pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio pakeitimo, pažymėjimo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo procesą.
- b) Turi būti saugomi bent šie dokumentai:
  1. pareiškėjo pateikti dokumentai;
  2. vykdant tyrimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21.B0,420 dalies b punkte apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai;
  3. pažymėjimo kopija, įskaitant pakeitimus.
- c) Dokumentai archyve turi būti laikomi ne trumpiau nei šešerius metus nuo jų pašalinimo iš nacionalinio registro.

**J POSKYRIS – PROJEKTAVIMO ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMAS**

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

**K POSKYRIS – DALYS IR PRIETAISAI**

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

(L POSKYRIS – NETAIKOMAS)

**M POSKYRIS – REMONTAI**

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

(N POSKYRIS – NETAIKOMAS)

**O POSKYRIS – TAIKANT EUROPOS TECHNINIO STANDARTO SPECIFIKACIJĄ IŠDUODAMI LEIDIMAI**

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.



**P POSKYRIS – SKRYDŽIO LEIDIMAS****21.B.520 Tyrimas**

- a) Kompetentinga institucija atlieka tyrimus, pakankamus skrydžio leidimo išdavimui ar panaikinimui pagrįsti.
- b) Kompetentinga institucija parengia vertinimo procedūras, kurios privalo apimti bent šiuos dalykus:
  - 1. pareiškėjo tinkamumo įvertinimas;
  - 2. paraiškos tinkamumo įvertinimas;
  - 3. prie paraiškos pridėtų dokumentų įvertinimas;
  - 4. orlaivio patikrinimas;
  - 5. skrydžio sąlygų patvirtinimas pagal 21.A.710 dalies b pastraipą.

**21.B.525 Skrydžio leidimų išdavimas**

Kompetentinga institucija nedelsdama išduoda skrydžio leidimą (EASA 20a forma, žr. III priedėlį):

- a) kai pateikiami pagal 21.A.707 dalį privalomi duomenys;
- b) pagal 21.A.710 dalį patvirtinus skrydžio sąlygas, nurodytas 21.A.708 dalyje;
- c) kai kompetentinga institucija, pati atlikusi tyrimus, kurie gali apimti patikrinimus, arba atlikusi su pareiškėju suderintas procedūras, prieš skrydį įsitikina, kad orlaivis atitinka 21.A.708 dalyje nustatytą projektą.

**21.B.530 Skrydžio leidimų panaikinimas**

- a) Gavusi įrodymų, kad kuri nors 21.A.723 dalies a pastraipoje nurodyta sąlyga neįvykdyta, kompetentinga institucija panaikina skrydžio leidimą.
- b) Paskelbusi pranešimą apie skrydžio leidimo panaikinimą kompetentinga institucija nurodo panaikinimo priežastis ir praneša skrydžio leidimo turėtojui apie jo teisę paduoti apeliacinį skundą.

**21.B.545 Duomenų tvarkymas**

- a) Kompetentingos institucijos įdiegta dokumentų tvarkymo sistema turi užtikrinti, kad būtų galima tinkamai dokumentuoti kiekvieno skrydžio leidimo išdavimo ir panaikinimo procedūrą.
- b) Turi būti saugomi bent šie dokumentai:
  - 1. pareiškėjo pateikti dokumentai;
  - 2. vykdant tyrimą parengti dokumentai, kuriuose aprašoma 21.B0,520 dalies b punkte apibrėžtų sudedamųjų dalių veikla ir galutiniai rezultatai
  - 3. skrydžio leidimo kopija.
- c) Dokumentai saugomi ne trumpiau nei šešerius metus pasibaigus skrydžio leidimo galiojimui.

**Q POSKYRIS – GAMINIŲ, DALIŲ IR PRIETAISŲ ŽENKLINIMAS**

Taikomos agentūros nustatytos administracinės procedūros.

---

*Priedėliai*

Jeigu šio priedo formos išleidžiamos ne anglų, o kita kalba, su jomis pateikiamas vertimas į anglų kalbą.

Šios dalies priedėliuose nurodytoms Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) formoms turi būti būdingos toliau pateikiamos privalomos ypatybės. Valstybės narės turi užtikrinti, kad jų išduotos Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) formos būtų atpažįstamos, ir valstybės narės yra atsakingos už tų formų spausdinimą.

- I priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 1 forma: Oficialus išleidimo pažymėjimas
  - II priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 15a forma: Tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas
  - III priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 20a forma: Skrydžio leidimas
  - IV priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 20b forma: Skrydžio leidimas (išduotas patvirtintų organizacijų)
  - V priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 24 forma: Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas
  - VI priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 25 forma: Tinkamumo skraidyti pažymėjimas
  - VII priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 45 forma: Triukšmo pažymėjimas
  - VIII priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 52 forma: Orlaivio atitikties pareiškimas
  - IX priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 53 forma: Išleidimo eksploatuoti pažymėjimas
  - X priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 55 forma: Gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimas
  - XI priedėlis – Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 65 forma: Atskirasis leidimas gaminti negavus gamybinės organizacijos patvirtinimo
-

## I priedėlis

## Oficialus išleidimo pažymėjimas – EASA 1 forma, nurodyta I priede (21 dalyje)

1. Tvirtinanti kompetentinga institucija/Šalis	<b>2. OFICIALUS IŠLEIDIMO PAŽYMĖJIMAS</b> EASA 1 FORMA		3. Formos kontrolinis numeris
4. Organizacijos pavadinimas ir adresas:			
6. Gaminyms	7. Aprašas	8. Dalies Nr.	9. Kiekis
			10. Serijos Nr.
			11. Statusas/Darbas
12. Pastabos			
13a. Patvirtinama, kad pirmiau nurodyti gaminiai pagaminti pagal: <input type="checkbox"/> patvirtintus konstrukcinius duomenis ir tų gaminių būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus <input type="checkbox"/> nepatvirtintus konstrukcinius duomenis, nurodytus 12 langelyje			
13b. Įgalioto asmens parašas			
13c. Patvirtinimo/Leidimo numeris			
13d. Vardas ir pavardė			
14a. <input type="checkbox"/> 145.A.50 dalis. Išleidimas eksploatuoti <input type="checkbox"/> Kitos taisyklės, nurodytos 12 langelyje Patvirtinama, kad, jeigu 12 langelyje nenurodyta kitaip, 11 langelyje nurodytas ir 12 langelyje aprašytas darbas užbaigtas pagal 145 dalies reikalavimus, todėl tariama, kad darbo objektai parengti išleisti eksploatavimui			
14b. Įgalioto asmens parašas			
14c. Patvirtinimo/Leidimo numeris			
14d. Vardas ir pavardė			
14e. Data (metai mėnuo diena)			
<p>NAUDOTOJO IR (ARBA) MONTUOTOJO PAREIGOS</p> <p>Šis pažymėjimas nėra leidimas įmontuoti gaminį (-ius). Jei naudotojas ir (arba) montuotojas darbą atlieka pagal tinkamumą skraidyti užtikrinančios institucijos, nenurodytos 1 langelyje, taisyklės, labai svarbu, kad naudotojas ir (arba) montuotojas užtikrintų, kad jo tinkamumą skraidyti užtikrinanti institucija pripažintų gaminius, kuriuos patvirtina 1 langelyje nurodyta tinkamumą skraidyti užtikrinanti institucija. 13a ir 14a langelių teiginiai nėra įmontavimo pažymėjimas. Visais atvejais orlaivio techninės priežiūros dokumentuose turi būti įmontavimo pažymėjimas, kurį naudotojas arba montuotojas pagal nacionalines taisykles išduoda prieš tai, kai orlaivui leidžiama skraidyti.</p>			

### EASA 1 formos naudojimo instrukcijos

Šios instrukcijos taikomos tik kai EASA 1 forma naudojama gamybos tikslais. Reikėtų atkreipti dėmesį į [Reglamento (EB) Nr. 2042/2003] I priedo (M dalies) II priedėlį, kuriame aprašomas EASA 1 formos naudojimas atliekant techninę priežiūrą.

#### 1. PASKIRTIS IR NAUDOJIMAS

- 1.1. Pagrindinė pažymėjimo paskirtis – deklaruoti naujų aviacijos gaminių, dalių ir prietaisų „gaminys (-iai)“ tinkamumą naudoti.
- 1.2. Turėtų būti nustatyta pažymėjimo ir gaminio (-ių) tarpusavio sąsaja. Pažymėjimą išduodantis asmuo privalo pasilikti pažymėjimo kopiją, pagal kurią būtų galima pasitikrinti originalius duomenis.
- 1.3. Pažymėjimą pripažįsta daugelis tinkamumą skraidyti užtikrinančių institucijų, tačiau šis pripažinimas gali priklausyti nuo dvišalių susitarimų ir (arba) tinkamumą skraidyti užtikrinančios institucijos politikos. Tokiu
- 1.4. Pažymėjimas nėra važtaraštis.
- 1.5. Orlaiviai pagal šį pažymėjimą neturėtų būti išduodami.
- 1.6. Pažymėjimas nėra patvirtinimas, kad gaminių galima įmontuoti tam tikrame orlaivyje, variklyje arba oro sraigte; tai dokumentas, galutiniam naudotojui padedantis nustatyti gaminio tinkamumą naudoti.
- 1.7. Į vieną pažymėjimą negalima įtraukti ir pagal gamybos, ir pagal techninės priežiūros procedūras išleistų gaminių rinkinio.
- 1.8. Į vieną pažymėjimą negalima įtraukti gaminių, sertifikuotų ir pagal „patvirtintus duomenis“, ir pagal „nepatvirtintus duomenis“, rinkinio.

#### 2. BENDRA FORMA

- 2.1. Pažymėjimas turi atitikti pridėtą formą, įskaitant langelių numerius ir kiekvieno langelio vietą. Tačiau kiekvieno langelio dydis gali būti pritaikytas konkrečiai paraiškai, bet ne tiek, kad pažymėjimas būtų neįskaitomas.
- 2.2. Pažymėjimas turi būti „gulsčios“ formos, tačiau apskritai jis gali būti gerokai didesnis arba mažesnis su sąlyga, kad pažymėjimas išliktų įskaitomas. Kilus abejonų, pasitarkite su kompetentinga institucija.
- 2.3. Naudotojo ir (arba) montuotojo pareigos gali būti nurodytos ir kitoje formos pusėje.
- 2.4. Bet koks tekstas turi būti aiškus ir įskaitomas, kad jį būtų lengva perskaityti.
- 2.5. Pažymėjimą galima iš dalies atspausdinti iš anksto arba parengti kompiuteriu, tačiau bet kuriuo atveju atspausdintos linijos ir ženklai turi būti aiškūs bei įskaitomi ir atitikti nustatytą formą.
- 2.6. Pažymėjimas turėtų būti rengiamas anglų kalba ir, jei reikia, kita (-omis) kalba (-omis).
- 2.7. Į pažymėjimą įrašomi duomenys gali būti spausdinami mechaniniu įrenginiu ir (arba) kompiuteriu arba įrašomi ranka didžiosiomis raidėmis ir turi būti lengvai įskaitomi.
- 2.8. Aiškumo sumetimais turi būti naudojama kuo mažiau santrumpų.
- 2.9. Antroje pažymėjimo pusėje likusiame laisvame plote pažymėjimą išduodantis asmuo gali pateikti bet kokią papildomą informaciją, išskyrus sertifikavimo pareiškimą. Tai, kad naudojama antroji pažymėjimo pusė, turi būti nurodyta atitinkamame pažymėjimo pirmosios pusės langelyje.

#### 3. KOPIJOS

- 3.1. Kopijų, kurios yra siunčiamos klientui arba kurias pažymėjimą išduodantis asmuo pasilieka sau, kiekis neribojamas.

#### 4. PAŽYMĖJIMO KLAIDA (-OS)

- 4.1. Jei galutinis naudotojas randa pažymėjimo klaidą (-ų), jis privalo ją (jas) raštu nurodyti pažymėjimą išdavusiam asmeniui. Jei pažymėjimą išdavęs asmuo gali patikrinti ir ištaisyti klaidą (-as), jis gali išduoti naują pažymėjimą.

- 4.2. Naujam pažymėjimui turi būti suteiktas naujas kontrolinis numeris, jame turi būti padėtas naujas parašas ir įrašyta nauja data.
- 4.3. Prašymas išduoti naują pažymėjimą gali būti patenkintas netikrinant gaminio (-ių) būklės. Naujasis pažymėjimas nėra pareiškimas apie dabartinę būklę, jo 12 langelyje turi būti pateikta tokia nuoroda į ankstesnį pažymėjimą: „Šiuo pažymėjimu ištaisoma (-os) klaida (-os), padaryta (-os) [įrašykite originalią išdavimo datą] [įrašykite originalų kontrolinį numerį] pažymėjimo [įrašykite pataisyto (-ų) langelio (-ių)] numerį (-ius)] langelyje (-iuose); šis pažymėjimas nėra atitikties, būklės ir (arba) išleidimo eksploatuoti patvirtinimas“. Abu pažymėjimai turėtų būti saugomi iki pirmojo pažymėjimo saugojimo laikotarpio pabaigos.

#### 5. PAŽYMĖJIMO RENGIMO INSTRUKCIJOS PAŽYMĖJIMĄ IŠDUODANČIAM ASMENIUI

- 1 langelis. Tvirtinanti kompetentinga institucija/Šalis  
Nurodykite kompetentingos institucijos, kuriai suteikti įgaliojimai išduoti šį pažymėjimą, pavadinimą ir šalį, kurioje ji įsisteigusi. Jei kompetentinga institucija yra Agentūra, turi būti nurodyta tik „EASA“.
- 2 langelis. EASA 1 formos antraštė  
„OFICIALUS IŠLEIDIMO PAŽYMĖJIMAS EASA 1 FORMA“
- 3 langelis. Formos kontrolinis numeris  
Įveskite unikalų numerį, suteiktą pagal 4 langelyje organizacijos nurodytos numeravimo sistemą arba procedūrą; šis numeris gali būti sudarytas iš raidžių ir (arba) skaitmenų.
- 4 langelis. Organizacijos pavadinimas ir adresas  
Įveskite visą gamybinės organizacijos, išduodančios šiame pažymėjime nurodytą (-us) gaminių (-ius), pavadinimą ir adresą (pagal EASA 55 formos A lapą). Galima pateikti organizacijos logotipus ir panašius ženklus, jei jie telpa į langelį.
- 5 langelis. Darbų užsakymas/Sutartis/Sąskaita faktūra  
Kad klientui būtų patogiau sekti gaminio (-ių) judėjimą, įrašykite darbų užsakymo numerį, sutarties numerį, sąskaitos faktūros numerį arba panašų nuorodos numerį.
- 6 langelis. Gaminys  
Įrašykite gaminių partijų numerius, jei gaminių partijų daugiau kaip viena. Šiame langelyje pateiktus duomenis galima nesunkiai susieti su 12 langeliu „Pastabos“.
- 7 langelis. Aprašas  
Įrašykite gaminio pavadinimą arba pateikite gaminio aprašą. Pirmenybė turėtų būti teikiama terminams, vartojamiems tinkamumo skraidyti testinumo arba techninės priežiūros duomenyse (pvz., iliustruotame dalių kataloge, orlaivio priežiūros žinyne, techninės priežiūros žurnale, sudedamųjų dalių priežiūros žinyne).
- 8 langelis. Dalies Nr.  
Įrašykite dalies numerį, nurodytą ant gaminio arba jo žymens ir (arba) pakuotės. Jei tai variklis arba oro sraigtas, gali būti naudojamas tipo žymuo.
- 9 langelis. Kiekis  
Nurodykite gaminių kiekį.
- 10 langelis. Serijos Nr.  
Jei pagal taisykles ant gaminio turi būti nurodytas serijos numeris, įrašykite jį. Be to, galima įrašyti ir kitus esamus serijos numerius, kurių pagal taisykles nurodyti nereikalaujama. Jei serijos numeris ant gaminio nenurodytas, įrašykite „Nėra“.
- 11 langelis. Statusas/Darbas  
Įrašykite „PROTOTIPAS“ arba „NAUJAS“.  
Įrašykite „PROTOTIPAS“, jei:  
i) gaminamas naujas gaminys pagal nepatvirtintus konstrukcinius duomenis;

- ii) 4 langelyje nurodytos organizacijos atliekamas pakartotinis anksčiau išduoto pažymėjimo sertifikavimas, vykdomas baigus gaminio modifikavimo arba defektų šalinimo darbą prieš pradėdant gaminių eksploatuoti (pvz., padarius konstrukcijos pakeitimų, ištaisius defektą, patikrinus arba išbandžius gaminių arba pratęsus naudojimo terminą). Išsamūs duomenys apie pradinį išleidimą ir modifikavimo arba defektų šalinimo darbą turi būti pateikti 12 langelyje.

Įrašykite „NAUJAS“, jei:

- i) gaminamas naujas gaminytis pagal patvirtintus konstrukcinius duomenis;
- ii) 4 langelyje nurodytos organizacijos atliekamas pakartotinis anksčiau išduoto pažymėjimo sertifikavimas, vykdomas baigus gaminio modifikavimo arba defektų šalinimo darbą prieš pradėdant gaminių eksploatuoti (pvz., padarius konstrukcijos pakeitimų, ištaisius defektą, patikrinus arba išbandžius gaminių arba pratęsus naudojimo terminą). Išsamūs duomenys apie pradinį išleidimą ir modifikavimo arba defektų šalinimo darbą turi būti pateikti 12 langelyje;
- iii) 4 langelyje nurodyto gaminio gamintojo arba organizacijos atliekamas pakartotinis gaminių, kuriems pažymėjimas buvo išduotas anksčiau, sertifikavimas, kai statusas „prototipas“ (atitiktis tik nepatvirtintiems duomenims) keičiamas statusu „naujas“ (atitiktis patvirtintiems duomenims ir būklės atitiktis saugaus eksploatavimo reikalavimams), vykdomas patvirtintus taikomus konstrukcinius duomenis, jei šie konstrukciniai duomenys nebuvo pakeisti. Į 12 langelį turi būti įrašytas toks teiginys:

„PAKARTOTINIS GAMINIŲ SERTIFIKAVIMAS, KAI STATUSAS „PROTOTIPAS“ KEIČIAMAS STATUSU „NAUJAS“: ŠIS DOKUMENTAS YRA KONSTRUKCINIŲ DUOMENŲ [ĮRAŠYKITE TIPO PAŽYMĖJIMO IR (ARBA) PAPILDOMO TIPO PAŽYMĖJIMO NUMERĮ (-IUS), PAKEITIMO NUMERĮ], KURIE PATVIRTINTI [PRIREIKUS ĮRAŠYKITE DATA, PAGAL KURIA BŪTŲ GALIMA NUSTATYTI PAKEITIMŲ STATUSĄ] IR PAGAL KURIUOS ŠIS (ŠIE) GAMINYS (-IAI) PAGAMINTAS (-I), PATVIRTINIMO PAŽYMĖJIMAS“.

langelyje turėtų būti pažymėtas langelis „patvirtintus konstrukcinius duomenis ir tų gaminių būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus“;

- iv) jau anksčiau išleisto gaminio patikrinimas prieš pradėdant jį eksploatuoti pagal kliento nurodytą standartą arba specifikaciją (jų ir pradinio išleidimo išsamūs duomenys turi būti pateikti 12 langelyje) arba norint nustatyti tinkamumą skraidyti (išleidimo pagrindo paaiškinimas ir išsamūs pradinio išleidimo duomenys turi būti pateikti 12 langelyje).

12 langelis.

Pastabos

Tiesiogiai arba nurodydami pagalbinius dokumentus, kurie naudotojui arba montuotojui būtini norint nustatyti su sertifikuojamu darbu susijusio (-ių) gaminio (-ių) tinkamumą naudoti, apibūdinkite 11 langelyje nurodytą darbą. Prireikus galima naudoti atskirą lapą, kuris turi būti nurodytas EASA 1 formoje. Iš kiekvieno teiginio turi būti aišku, kuriam 6 langelyje nurodytam (-iems) gaminiui (-iams) jis taikomas. Jei teiginiai neteikiami, įrašykite „Nėra“.

12 langelyje pateikite paaiškinimą, kodėl gaminytis išleidžiamas pagal nepatvirtintus konstrukcinius duomenis (pvz., laukiama, kol bus patvirtintas tipo pažymėjimas, išleidžiama tik bandymams, laukiama duomenų patvirtinimo).

Jei duomenys spausdinami naudojant elektroninę EASA 1 formą, šiame langelyje turėtų būti teikiami visi kituose langeliuose neteiktini duomenys.

13a langelis.

Pažymėkite tik vieną langelį iš dviejų:

1. langelį „patvirtintus konstrukcinius duomenis ir tų gaminių būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus“ žymėkite, jei gaminytis (-iai) pagamintas (-i) pagal patvirtintus konstrukcinius duomenis ir jei nustatyta, kad gaminio (-ių) būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus;
2. langelį „nepatvirtintus konstrukcinius duomenis, nurodytus 12 langelyje“ žymėkite, jei gaminytis (-iai) pagaminti pagal nepatvirtintus konstrukcinius duomenis. Apibūdinkite 12 langelyje pateikiamus duomenis (pvz., laukiama, kol bus patvirtintas tipo pažymėjimas, išleidžiama tik bandymams, laukiama duomenų patvirtinimo).

Į vieną pažymėjimą negalima įtraukti gaminių, išleistų ir pagal patvirtintus, ir pagal nepatvirtintus duomenis, rinkinio.

13b langelis.

Igaloto asmens parašas

Šis laukelis skirtas igaloto asmens parašui. Pasirašyti šiame langelyje gali tik tie asmenys, kurie yra specialiai igaloti pagal kompetentingos institucijos taisykles ir politiką. Kad būtų lengviau atpažinti asmenį, šalia parašo gali būti nurodomas unikalus igaliotam asmeniui suteiktas numeris.

- 13c langelis. Patvirtinimo/Leidimo numeris  
Įrašykite patvirtinimo arba leidimo numerį arba nuorodą. Šį numerį arba nuorodą suteikia kompetentinga institucija.
- 13d langelis. Vardas ir pavardė  
Įskaitomai įrašykite 13b langelį pasirašančio asmens vardą ir pavardę.
- 13e langelis. Data  
Įrašykite 13b langelio pasirašymo datą; datos formatas turi būti mmmm (keturi metų skaitmenys) mmm (pirmosios trys mėnesio raidės) dd (du dienos skaitmenys).

14a–14e langeliai Bendrieji 14a–14e langelių pildymo reikalavimai:

Šie langeliai nenaudojami gaminiams išduoti. Kad šis langelis nebūtų panaudotas per neapdairumą arba neteisėtai, jį užtušuokite, patamsinkite arba kitaip pažymėkite.

*Naudojo ir (arba) montuotojo pareigos*

Pažymėjime pateikite toliau nurodytą teiginį, kuriuo galutiniai naudotojai būtų įspėti, kad jie neatleidžiami nuo pareigų, susijusių su bet kurio gaminio, prie kurio pridedama ši forma, įmontavimu ir naudojimu:

„ŠIS PAŽYMĖJIMAS NĖRA LEIDIMAS ĮMONTUOTI GAMINĮ (-IUS).

JEI NAUDOTOJAS IR (ARBA) MONTUOTOJAS DARBĄ ATLIEKA PAGAL 1 LANGELYJE NENURODYTOS TINKAMUMĄ SKRAIDYTI UŽTIKRINANČIOS INSTITUCIJOS TAISYKLES, LABAI SVARBU, KAD NAUDOTOJAS IR (ARBA) MONTUOTOJAS UŽTIKRINTŲ, JOG TINKAMUMĄ SKRAIDYTI UŽTIKRINANTI INSTITUCIJA PRIPAŽINTŲ GAMINIUS, PATVIRTINTUS 1 LANGELYJE NURODYTOS TINKAMUMĄ SKRAIDYTI UŽTIKRINANČIOS INSTITUCIJOS.

IR 14A LANGELIŲ TEIGINIAI NĖRA ĮMONTAVIMO PAŽYMĖJIMAS. VISAIS ATVEJAIS TARP ORLAIVIO TECHNINĖS PRIEŽIŪROS DOKUMENTŲ TURI BŪTI ĮMONTAVIMO PAŽYMĖJIMAS, NAUDOTOJO ARBA MONTUOTOJO PAGAL NACIONALINES TAISYKLES IŠDUOTAS PRIEŠ TAI, KAI ORLAIVIUI LEIDŽIAMA SKRAIDYTI.“

## II priedėlis

## Tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas – EASA 15a forma

[VALSTYBĖ NARĖ]

Europos Sąjungos valstybė narė (\*)

**TINKAMUMO SKRAIDYTI PATIKROS PAŽYMĖJIMAS**

TSPP Nr. ....

Pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA] patvirtina, kad šis orlaivis:

Orlaivio gamintojas: .....

Gamintojo žymuo: .....

Orlaivio registracijos numeris: .....

Orlaivio serijos numeris: .....

patikros metu pripažintas tinkamas skraidyti.

Išdavimo data: ..... Galioja iki: .....

Pasirašė: ..... Įgaliojimo Nr.: .....

Pirmas galiojimo pratęsimas. Orlais per pastaruosius metus buvo prižiūrimas pagal Komisijos reglamento [(EB) Nr. 2042/2003] I priedo M.A.901 dalį. Išduodant pažymėjimą orlais pripažintas tinkamas skraidyti.

Išdavimo data: ..... Galioja iki: .....

Pasirašė: ..... Įgaliojimo Nr.: .....

Įmonės pavadinimas: ..... Patvirtinimo nuoroda: .....

Antras galiojimo pratęsimas. Orlais per pastaruosius metus buvo prižiūrimas pagal Komisijos reglamento [(EB) Nr. 2042/2003] I priedo M.A.901 dalį. Išduodant pažymėjimą orlais pripažintas tinkamas skraidyti.

Išdavimo data: ..... Galioja iki: .....

Pasirašė: ..... Įgaliojimo Nr.: .....

Įmonės pavadinimas: ..... Patvirtinimo nuoroda: .....

EASA 15a forma, 3 leidimas.

(\*) Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė.



## III priedėlis

Kompetentingos institucijos ŽENKLAS

## SKRYDŽIO LEIDIMAS

(*)	
Šis skrydžio leidimas išduotas pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 5 straipsnio 4 dalies a punktą ir juo patvirtinama, kad minėtas orlaivis gali saugiai toliau nurodytu tikslu bei laikantis nurodytų sąlygų. Leidimas galioja visose valstybėse narėse.	1. Registravimo valstybė ir registravimo ženklai:
Šis leidimas galioja ir skrendant į kitas valstybes bei skraidant kitose valstybėse, jeigu iš tų valstybių kompetentingų institucijų yra gautas atskirasis patvirtinimas.	
2. Orlaivio gamintojas ir (arba) tipas:	3. Serijinis numeris:
4. Leidimas taikomas: <i>(tikslas pagal 21A.701 dalies a pastraipą)</i>	
5. Turėtojas: <i>(jei leidimas išduotas 21A.701 dalies a pastraipos 15 punkte nurodytu tikslu, nurodoma: „registruotasis savininkas“)</i>	
6. Apribojimai ir (arba) pastabos:	
7. Galiojimo laikotarpis:	
8. Išdavimo vieta ir data:	9. Kompetentingos institucijos atstovo parašas:

Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 20a forma.

(\*) Skirta registravimo valstybei.

## IV priedėlis

Europos Sąjungos valstybės narės kompetentinga institucija, išdavusi patvirtinimą, pagal kurį išduodamas skrydžio leidimas

arba „EASA“, jeigu ji išdavė patvirtinimą

## SKRYDŽIO LEIDIMAS

Skrydžio leidimą išduodančios organizacijos pavadinimas ir adresas	(*)
Šis skrydžio leidimas išduotas pagal Reglamento (EB) Nr. 216/2008 5 straipsnio 4 dalies a punktą ir juo patvirtinama, kad minėtas orlaivis gali saugiai skristi toliau nurodytu tikslu bei laikantis nurodytų sąlygų. Leidimas galioja visose valstybėse narėse.  Šis leidimas galioja ir skrendant į kitas valstybes bei skraidant kitose valstybėse, jeigu iš tų valstybių kompetentingų institucijų yra gautas atskirasis patvirtinimas.	1. Registravimo valstybė ir registravimo ženklai:
2. Orlaivio gamintojas ir (arba) tipas:	3. Serijinis numeris:
4. Leidimas taikomas: <i>(tikslas pagal 21A.701 dalies a pastraipą)</i>	
5. Turėtojas: skrydžio leidimą išduodanti organizacija	
6. Apribojimai ir (arba) pastabos:	
7. Galiojimo laikotarpis:	
8. Išdavimo vieta ir data:	9. Įgalioto asmens parašas:  Vardas ir pavardė:  Patvirtinimo numeris:

Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 20b forma.

(\*) Skirta organizacijai – tvirtinimo turėtojui.

## V priedėlis

## Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas – EASA 24 forma

Kompetentingos institucijos logotipas

## RIBOTO GALIOJIMO TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAS

( <sup>1</sup> )	[Registavimo valstybė narė] [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA]	( <sup>2</sup> )
1. Valstybė ir registravimo ženklai	2. Gamintojas ir gamintojo nustatytas orlaivio žymuo	3. Orlaivio serijos numeris
4. Kategorijos		
5. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas pagal ( <sup>3</sup> ) [1944 m. gruodžio 7 d. Pasirašytą Tarptautinės civilinės aviacijos konvenciją] ir Reglamento (EB) Nr. 216/2008 5 straipsnio 4 dalies b punktą išduotas pirmiau nurodytam orlaiviui, kuris pripažįstamas tinkamas skraidyti, jei bus prižiūrimas ir eksploatuojamas pagal pirmiau nurodytas nuostatas ir taikomus eksploatavimo apribojimus.  Be pirmiau nurodytų apribojimų taikomi ir šie:  ( <sup>4</sup> )  ( <sup>5</sup> ) [Orlaivis gali būti naudojamas tarptautinės oreivystės reikmėms nepaisant pirmiau nurodytų apribojimų].		
Išdavimo data:		Parašas:
6. Šis riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas galioja, jei jo nepanaikino registravimo valstybės narės kompetentinga institucija.  Prie šio pažymėjimo pridedamas šiuo metu galiojantis tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas.		

EASA 24 forma, 2 leidimas.

**Ši pažymėjimą privaloma turėti orlaivyje per visus skrydžius**<sup>(1)</sup> Naudoja registravimo valstybė.<sup>(2)</sup> Naudoja registravimo valstybė.<sup>(3)</sup> Netinkamą išbraukti.<sup>(4)</sup> Naudoja registravimo valstybė.<sup>(5)</sup> Netinkamą išbraukti.

## VI priedėlis

## Tinkamumo skraidyti pažymėjimas – EASA 25 forma

Kompetentingos institucijos logotipas

## TINKAMUMO SKRAIDYTI PAŽYMĖJIMAS

( <sup>1</sup> )	[Registavimo valstybė narė] [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA]	( <sup>2</sup> )
1. Valstybė ir registravimo ženklai	2. Gamintojas ir gamintojo nustatytas orlaivio žymuo	3. Orlaivio serijos numeris
4. Kategorijos		
5. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas pagal 1944 m. gruodžio 7 d. pasirašytą Tarptautinės civilinės aviacijos konvenciją ir Reglamento (EB) Nr. 216/2008 5 straipsnio 2 dalies c punktą išduotas pirmiau nurodytam orlaivui, kuris pripažįstamas tinkamas skraidyti, jei bus prižiūrimas ir eksploatuojamas pagal pirmiau nurodytas nuostatas ir taikomus eksploatavimo apribojimus.  Apribojimai/Pastabos:  ( <sup>3</sup> )  Išdavimo data: _____ Parašas: _____		
6. Šis tinkamumo skraidyti pažymėjimas galioja, jei jo nepanaikino registravimo valstybės narės kompetentinga institucija.  Prie šio pažymėjimo pridedamas šiuo metu galiojantis tinkamumo skraidyti patikros pažymėjimas.		

EASA 25 forma, 2 leidimas.

**Šį pažymėjimą privaloma turėti orlaivyje per visus skrydžius**<sup>(1)</sup> Naudoja registravimo valstybė.<sup>(2)</sup> Naudoja registravimo valstybė.<sup>(3)</sup> Naudoja registravimo valstybė.

## VII priedėlis

Naudoja registravimo valstybė		<b>1. Registravimo valstybė</b>		3. Dokumento numeris:	
<b>2. TRIUKŠMO PAŽYMĖJIMAS</b>					
4. Registravimo valstybė ir registravimo ženklai: .....		5. Gamintojas ir orlaivio žymėjimas, kurį suteikia gamintojas: .....		6. Orlaivio serijinis numeris: .....	
7. Variklis: .....			8. Oro sraigtas: (*) .....		
9. Didžiausia kilimo masė (kg) .....		10. Didžiausia tūpimo masė (kg) (*) .....		11. Triukšmo sertifikavimo standartas: .....	
12. Įdiegti papildomi pakeitimai, kad būtų laikomasi taikomų apsaugos nuo triukšmo sertifikavimo standartų: .....					
13. Šoninio triukšmo/ Visa galia veikiančių variklių triukšmo lygis (*) .....		14. Prieigų triukšmo lygis (*) .....	15. Skrydžio triukšmo lygis (*) .....	16. Praskrendančio orlaivio triukšmo lygis (*) .....	17. Kylančio orlaivio triukšmo lygis (*) .....
Pastabos:					
18. Šis triukšmo pažymėjimas išduotas pagal 1944 m. gruodžio 7 d. Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 16 priedo I tomą ir Reglamento (EB) Nr. 216/2008 6 straipsnį minėtam orlaiviui, kuris laikomas atitinkančiu nurodytą triukšmo standartą, jeigu orlaivio techninė priežiūra buvo atliekama ir jis buvo eksploatuojamas laikantis atitinkamų reikalavimų ir eksploatavimo apribojimų.					
19. Išdavimo data: .....			20. Parašas .....		

EASA 45 forma

(\*) Šiuos langelius galima praleisti atsižvelgiant į sertifikavimo standartą.

## VIII priedėlis

## Orlaivio atitikties pareiškimas – EASA 52 forma

ORLAIVIO ATITIKTIES PAREIŠKIMAS		
1. Gaminio būklė	2. [VALSTYBĖ NARĖ] <sup>(1)</sup> Europos Sąjungos valstybė narė <sup>(2)</sup>	3. Pareiškimo nuorodos Nr.:
4. Organizacija		
5. Orlaivio tipas	6. Tipo pažymėjimo nuorodos numeriai	
7. Orlaivio registracijos numeris arba žymuo	8. Gamintojo identifikacijos numeris	
9. Variklio/Oro sraigto duomenys <sup>(3)</sup>		
10. Pakeitimai ir (arba) techninės priežiūros žurnalas <sup>(4)</sup>		
11. Tinkamumo skraidyti reikalavimai		
12. Nuolaidos		
13. Lengvatos, atleidimas nuo pareigų arba nukrypimai <sup>(5)</sup>		
14. Pastabos		
15. Tinkamumo skraidyti pažymėjimas		
16. Papildomi reikalavimai		
17. Atitikties pareiškimas  Šiuo dokumentu pažymima, kad šis orlaivis visiškai atitinka patvirtintą tipo projektą ir 9, 10, 11, 12 ir 13 langeliuose nurodytus elementus.  Orlaivio būklė atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus.  Orlaivis sėkmingai patikrintas skrydžio sąlygomis.		
18. Pasirašė	19. Vardas ir pavardė	20. Data (metai, mėnuo, diena)
21. Gamybinės organizacijos patvirtinimo nuoroda		

EASA 52 forma, 2 leidimas.

<sup>(1)</sup> Arba EASA, jei kompetentinga institucija yra EASA.<sup>(2)</sup> Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė arba EASA.<sup>(3)</sup> Netinkamą išbraukti.<sup>(4)</sup> Netinkamą išbraukti.<sup>(5)</sup> Netinkamą išbraukti.

**Orlaivio atitikties pareiškimo (EASA 52 formos) naudojimo instrukcijos****1. PASKIRTIS IR TAIKYMO SRITIS**

- 1.1. Orlaivio atitikties pareiškimo, kurį išduoda pagal 21 dalies A skirsnio F poskyrį gaminantis gamintojas, naudojimas aprašytas 21.A.130 dalyje ir atitinkamuose priimtiniuose atitikties reikalavimuose.
- 1.2. Orlaivio atitikties pareiškimo (EASA 52 forma), išduodamo pagal 21 dalies A skirsnio G poskyrį paskirtis – atitinkamos gamybinės organizacijos patvirtinimo turėtoji suteikti galimybę pasinaudoti privilegija iš registravimo valstybės narės kompetentingos institucijos gauti atskirą orlaivio tinkamumo skraidyti sertifikatą.

**2. BENDROS NUOSTATOS**

- 2.1. Atitikties pareiškimas turi atitikti pridėtą formą, įskaitant langelių numerius ir kiekvieno langelio vietą. Tačiau kiekvieno langelio dydis gali būti pritaikytas konkrečiai paraiškai, bet ne tiek, kad atitikties pareiškimas būtų neįskaitomas. Kilus abejonių, pasitarkite su kompetentinga institucija.
- 2.2. Atitikties pareiškimą galima iš dalies atspausdinti iš anksto arba parengti kompiuteriu, tačiau bet kuriuo atveju atspausdintos linijos ir ženklai turi būti aiškūs ir įskaitomi. Tam tikrą tekstą galima atspausdinti iš anksto pagal pridėdamą pavydį, tačiau negalima įrašyti jokių kitų su sertifikavimu susijusių pareiškimų.
- 2.3. Pildant formą, duomenys gali būti spausdinami mechaniniu įrenginiu ir (arba) kompiuteriu arba įrašomi ranka didžiosiomis raidėmis, kad būtų lengvai įskaitomi. Pareiškimas gali būti rengiamas anglų kalba ir, jei reikia, kita (-omis) oficialia (-iomis) išduodančios valstybės narės kalba (-omis).
- 2.4. Patvirtinta gamybinė organizacija turi pasilikti pareiškimo ir visų nurodytų priedų kopijas.

**3. ATITIKTIES PAREIŠKIMO RENGIMO INSTRUKCIJOS PAREIŠKIMĄ IŠDUODANČIAM ASMENIUI**

- 3.1. Kad dokumentas taptų galiojančiu pareiškimu, turėtų būti užpildyti visi langeliai.
- 3.2. Registravimo valstybės narės kompetentinga institucija negali išduoti atitikties pareiškimo, jei nėra patvirtintas orlaivio ir jame montuojamų gaminių projektas.
- 3.3. Informacija, kurią reikia pateikti 9, 10, 11, 12, 13 ir 14 langeliuose, gali būti pateikiama nurodant atskirus gamybinės organizacijos saugomus identifikuojamus dokumentus, išskyrus atvejus, kai su kompetentinga institucija sutarta kitaip.
- 3.4. Į atitikties pareiškimą neturėtų būti įtraukiami tie įrangos elementai, kuriuos gali reikėti įmontuoti siekiant užtikrinti taikomų eksploataavimo taisyklių laikymąsi. Tačiau kai kuriuos tokius atskirus elementus galima nurodyti 10 langelyje arba patvirtintame tipo projekte. Todėl operatoriai turėtų atminti, kad jie, vykdydami konkrečią savo veiklą, privalo užtikrinti atitiktį taikomoms eksploataavimo taisyklėms.

1 langelis Įrašykite gamybos šalies pavadinimą.

2 langelis Kompetentinga institucija, pagal kurios įgaliojimus išduodamas atitikties pareiškimas.

3 langelis Šiame langelyje turėtų būti iš anksto atspausdintas unikalus serijos numeris, naudojamas kontrolės ir stebėjimo tikslais. Tačiau jei dokumentas rengiamas kompiuteriu, šio numerio iš anksto atspausdinti nebūtina, jei kompiuteris suprogramuotas suteikti ir atspausdinti unikalų numerį.

4 langelis Visas pareiškimą išduodančios organizacijos pavadinimas ir adresas. Šio langelio duomenys gali būti atspausdinti iš anksto. Galima pateikti logotipus ir panašius ženklus, jei jie telpa į langelį.

5 langelis Išsamiai nurodomas orlaivio tipas, apibrėžtas tipo pažymėjime ir su juo susijusiam duomenų lape.

6 langelis Tipo pažymėjimo nuorodos numeriai ir išdavimo atitinkamam orlaiviui duomenys.

7 langelis Jei orlaivis registruotas – registravimo žymuo. Jei orlaivis neregistruotas – valstybės narės kompetentingos institucijos ir, jei tinka, trečiosios šalies kompetentingos institucijos pripažintas žymuo.

8 langelis Identifikacijos numeris, gamintojo suteiktas gaminio kontrolės, stebėjimo ir su gaminiu susijusios pagalbos teikimo tikslais. Šis numeris kartais vadinamas gamintojo serijos numeriu arba konstruktoriaus numeriu.

9 langelis Išsamiai nurodomas variklio ir oro sraigto tipas (-ai), apibrėžtas (-i) atitinkamame tipo pažymėjime ir su juo susijusiam duomenų lape. Taip pat turėtų būti nurodytas gamintojo jiems suteiktas identifikacijos numeris ir susijusi vieta.

10 langelis Patvirtinti projektiniai orlaivio paskirties pakeitimai.

- 11 langelis Visų taikomų tinkamumo skraidyti reikalavimų (arba lygiaverčių nuostatų) sąrašas ir atitikties deklaracija, nurodant konkretaus orlaivio, įskaitant gaminius, įmontuotas dalis, prietaisus ir įrenginius, atitikties nustatymo metodą. Turėtų būti nurodytos visos būsimų atitikties reikalavimų taikymo datos.
- 12 langelis Patvirtinti netyčiniai nukrypimai nuo patvirtinto tipo projekto kartais vadinami nuolaidomis, nukrypimais arba neatitiktimis.
- 13 langelis Čia galima nurodyti tik suderintas lengvatas, atšaukimus arba nukrypimus.
- 14 langelis Pastabos. Bet kokie teiginiai, informacija, konkretūs duomenys arba apribojimai, galintys turėti įtakos orlaivio tinkamumui skraidyti. Jei tokios informacijos arba duomenų nėra, įrašyti „NĖRA“.
- 15 langelis Įrašyti „Tinkamumo skraidyti pažymėjimas“ arba „Riboto galiojimo tinkamumo skraidyti pažymėjimas“ arba nurodyti reikiamą tinkamumo skraidyti pažymėjimą.
- 16 langelis Šiame langelyje turėtų būti nurodyti papildomi reikalavimai, pvz., nurodyti įvežančios šalies.
- 17 langelis Kad atitikties pareiškimas būtų galiojantis, turi būti išsamiai užpildyti visi formos langeliai. Bandomojo skrydžio ataskaitos kopija kartu su įregistruotais defektais ir informacija apie jų pašalinimą turėtų būti saugomi įgaliotojo atstovo tvarkomoje byloje. Šią ataskaitą kaip tinkamą turėtų pasirašyti atitinkamas sertifikavimo personalas ir orlaivio įgulos narys, pvz., pilotas bandytojas arba bandomojo skrydžio inžinierius. Atliktais skrydžio bandymais pripažįstami skrydžio bandymai, apibrėžti pagal 21.A.139 dalyje, pirmiausia jos b punkto 1 papunkčio vi dalyje, nustatytos kokybės sistemos kontrolės nuostatas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad orlaivis atitiktų taikomus konstrukcinius duomenis ir kad jo būklė atitiktų saugaus eksploatavimo reikalavimus.
- Pateiktų (arba prieinamų) gaminių, skirtų su šiuo pareiškimu susijusiems saugaus eksploatavimo reikalavimams patenkinti, sąrašas turėtų būti saugomas įgaliotojo atstovo tvarkomoje byloje.
- 18 langelis Atitikties pareiškimą gali pasirašyti asmenys, kuriems gamybos patvirtinimo turėtojas suteikė tokį įgaliojimą pagal 21.A.145 dalies d punktą. Guminio antspaudo tipo parašas neturėtų būti naudojamas.
- 19 langelis Turėtų būti įskaitomai įrašytas arba atspausdintas pažymėjimą pasirašančio asmens vardas ir pavardė.
- 20 langelis Čia turėtų būti nurodyta atitikties pareiškimo pasirašymo data.
- 21 langelis Čia turėtų būti pateikta kompetentingos institucijos patvirtinimo nuoroda.



## IX priedėlis

## IŠLEIDIMO EKSPLOATUOTI PAŽYMĖJIMAS

[PATVIRTINTOS GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PAVADINIMAS]

**Nuoroda apie gamybinės organizacijos patvirtinimą:****Išleidimo eksploatuoti pažymėjimas pagal 21A.163 dalies d punktą.**

Orlaivio: ..... Tipas: ..... Gamintojo Nr./Registravimas: .....

techninė priežiūra buvo atlikta pagal darbo užsakymą: .....

Trumpas atlikto darbo aprašymas:

**Patvirtina**, kad nurodytas darbas buvo atliktas pagal 21A.163 dalies d punktą ir to darbo atžvilgiu orlaivis laikomas parengtas išleisti eksploatuoti ir dėl to jo būseną atitinka saugaus eksploatavimo reikalavimus.

Sertifikavimą atliekantys darbuotojai (pavardė):

(parašas):

Vieta:

Data: .. - .. - .... (diena, mėnuo, metai).

**IŠLEIDIMO EKSPLOATUOTI PAŽYMĖJIMAS – EASA 53 FORMA**

## PILDYMO NURODYMAI

Į Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 53 formos antraštę TRUMPAS ATLIKTO DARBO APRAŠYMAS turėtų būti įtraukiama nuoroda apie patvirtintus duomenis, kurie buvo naudojami darbui atlikti.

Europos aviacijos saugos agentūros (EASA) 53 formos antraštėje VIETA nurodoma vieta, kurioje buvo atliekama techninė priežiūra, o ne organizacijos įrenginių vieta (jeigu jie yra kitoje vietoje nei buvo atliekamas darbas).

---

## X priedėlis

## Gamybinės organizacijos patvirtinimo pažymėjimai, nurodyti I priedo (21 dalies) G poskyryje – EASA 55 forma

1 p. iš ...

[VALSTYBĖ NARĖ] (\*)

Europos Sąjungos valstybė narė (\*\*)

**GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO PAŽYMĖJIMAS**

Nuoroda: [VALSTYBĖS NARĖS KODAS (\*).21G.XXXX

Pagal šiuo metu galiojantį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 216/2008 ir Komisijos reglamentą [(EB) Nr. 1702/2003] ir atsižvelgdama į toliau nustatytas sąlygas [VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGA INSTITUCIJA] patvirtina, kad:

[[MONĖS PAVADINIMAS IR ADRESAS]

Gamybinė organizacija pagal Reglamento [(EB) Nr. 1702/2003] I priedo (21 dalies) A skirsnio G poskyrį yra patvirtinta gaminti gaminius, dalis ir prietaisus, išvardytus pridedamoje patvirtinimo specifikacijoje, ir išduoti susijusius pažymėjimus pagal pirmiau pateiktas nuorodas.

## SĄLYGOS:

1. Šio patvirtinimo taikymo sritis apribota taikymo sritimi, nurodyta pridedamose patvirtinimo sąlygose.
2. Pagal šį patvirtinimą privaloma laikytis patvirtintos gamybinės organizacijos aprašyme nustatytos tvarkos.
3. Šis patvirtinimas galioja tol, kol patvirtinta gamybinė organizacija atitinka Reglamento [(EB) Nr. 1702/2003] I priedą (21 dalį).
4. Jei laikomasi pirmiau nurodytų sąlygų, šis patvirtinimas galioja neribotą laiką, jeigu anksčiau patvirtinimo nebuvo atsisakyta, jis nebuvo pakeistas, jo galiojimas nebuvo sustabdytas arba atšauktas.

Pirmojo išdavimo data: .....

Šio pakeitimo data: .....

Pakeitimo Nr.: .....

Pasirašė: .....

Kompetentingos institucijos vardu: [KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS NUORODA (\*)]

EASA 55a forma, 2 leidimas.

(\*) arba EASA, jei kompetentinga institucija yra EASA.

(\*\*) Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė.

[VALSTYBĖ NARĖ] (*) Europos Sąjungos valstybė narė (**)	<b>Patvirtinimo sąlygos</b>	PS: [VALSTYBĖS NARĖS KODAS (*)].21G.XXXX
Šis dokumentas yra gamybinės organizacijos patvirtinimo Nr. [VALSTYBĖS NARĖS KODAS (*)].21G.XXXX, išduoto toliau nurodytai įmonei, dalis. Įmonės pavadinimas:		
1 dalis. <b>DARBO APIMTIS</b>		
GAMYBA	GAMINIAI IR (ARBA) KATEGORIJOS	
Išsamesni duomenys ir apribojimai pateikiami gamybinės organizacijos aprašymo xxx skirsnyje		
2 dalis. <b>VIETOS</b>		
3 dalis. <b>PRIVILEGIJOS</b>		
Gamybinė organizacija, atsižvelgdama į patvirtinimo sąlygas ir laikydama gamybinės organizacijos aprašyme nustatytą procedūrą, turi teisę naudotis 21A.163 dalyje nustatytais privilegijomis. Turi būti laikomasi šių sąlygų:		
[Palikti tik reikiamą tekstą.]		
Prieš patvirtinant gaminio projektą EASA 1 forma gali būti išduota tik atitikties reikmėms.		
Atitikties pareiškimo negalima išduoti nepatvirtintam orlaiviui.		
Techninę priežiūrą galima vykdyti tol, kol bus privaloma užtikrinti atitiktį techninės priežiūros taisyklėms pagal gamybinės organizacijos aprašymo xxx skirsnį.		
Skrydžio leidimai gali būti išduodami pagal gamybinės organizacijos aprašymo yyy skirsnį.		
Pirmojo išdavimo data:	Pasirašė:	
Šio pakeitimo data:		
Pakeitimo Nr.:	[KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS NUORODA (*)] vardu	

EASA 55b forma, 2 leidimas.

(\*) arba EASA, jei kompetentinga institucija yra EASA.

(\*\*) Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė.

## XI priedėlis

## Atskirasis leidimas – EASA 65 forma, nurodyta I priedo (21 dalies) F poskyryje)

[VALSTYBĖ NARĖ] (\*)

Europos Sąjungos valstybė narė (\*\*)

## ATSKIRASIS LEIDIMAS GAMINTI NEGAVUS GAMYBINĖS ORGANIZACIJOS PATVIRTINIMO

[PAREIŠKĖJO PAVADINIMAS]

[PREKYBINIS PAVADINIMAS (jei kitoks)]

[IŠSAMUS PAREIŠKĖJO ADRESAS]

Data (metai, mėnuo, diena)

Nuoroda: [VALSTYBĖS NARĖS KODAS (\*).21F.XXXX

Gerbiamieji,

Įvertinus Jūsų gamybos patikros sistemą, nustatyta, kad ji atitinka Reglamento [(EB) Nr. 1702/2003] I priedo (21 dalies) A skirsnio F poskyrio reikalavimus.

Todėl, atsižvelgdami į toliau nurodytas sąlygas, pripažįstame, kad toliau nurodytų gaminių, dalių ir prietaisų atitiktį galima įrodyti pagal Reglamento [(EB) Nr. 1702/2003] I priedo (21 dalies) A skirsnio F poskyrį.

Kiekis, vnt.	Gaminio numeris	Serijos numeris
--------------	-----------------	-----------------

ORLAIVIS

DALYS

Šiam leidimui taikomos šios sąlygos:

- 1) leidimas galioja tol, kol [įmonės pavadinimas] atitinka Reglamento [(EB) Nr. 1702/2003] I priedo (21 dalies) A skirsnio F poskyrio reikalavimus;
- 2) pagal šį leidimą privaloma laikytis [įmonės pavadinimas] vadove Nr. ...., išleistame [data], nustatytos tvarkos;
- 3) leidimas galioja iki .....
- 4) [įmonės pavadinimas] pagal minėto reglamento 21A.130 dalies nuostatas išduotas atitikties pareiškimas įsigalioja, kai jį pagal ..... procedūrą, nustatytą minėtame vadove, patvirtina šį atskirąjį leidimą išduodanti institucija;
- 5) [įmonės pavadinimas] šį atskirąjį leidimą išduodančiai institucijai praneša apie bet kokius gamybos patikros sistemos pakeitimus, galinčius turėti įtakos šiame leidime nurodytų gaminių ir dalių patikrai, atitikčiai arba tinkamumui naudoti.

Kompetentingos institucijos vardu: [KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS NUORODA (\*)]

Data ir parašas

EASA 65 forma, 2 leidimas.

(\*) arba EASA, jei kompetentinga institucija yra EASA.

(\*\*) Išbraukti, jei tai ne ES valstybė narė.

## II PRIEDAS

**Panaikinamas reglamentas ir jo vėlesni pakeitimai**

Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1702/2003	(OL L 243, 2003 9 27, p. 6)
Komisijos reglamentas (EB) Nr. 381/2005	(OL L 61, 2005 3 8, p. 3)
Komisijos reglamentas (EB) Nr. 706/2006	(OL L 122, 2006 5 9, p. 16)
Komisijos reglamentas (EB) Nr. 335/2007	(OL L 88, 2007 3 29, p. 40)
Komisijos reglamentas (EB) Nr. 375/2007	(OL L 94, 2007 4 4, p. 3)
Komisijos reglamentas (EB) Nr. 287/2008	(OL L 087, 2008 3 29, p. 3)
Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1057/2008	(OL L 283, 2008 10 28, p. 30)
Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1194/2009	(OL L 321, 2009 12 8, p. 5)

---

## III PRIEDAS

## Atitikmenų lentelė

Reglamentas (EB) Nr. 1702/2003	Šis reglamentas
1 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio 1 dalis
1 straipsnio 2 dalis	1 straipsnio 2 dalies a–h punktai
—	1 straipsnio 2 dalies i ir j punktai
2 straipsnio 1 ir 2 dalys	2 straipsnio 1 ir 2 dalys
2 straipsnio 3 dalis	—
2a straipsnio 1 dalies įžanginis sakiny	3 straipsnio 1 dalies įžanginis sakiny
2a straipsnio 1 dalies a ir b punktai	3 straipsnio 1 dalies a ir b punktai
2a straipsnio 1 dalies c ir d punktai	—
2a straipsnio 2–5 dalys	3 straipsnio 2–5 dalys
2b straipsnis	4 straipsnis
2c straipsnio 1 dalis	5 straipsnis
2c straipsnio 2 ir 3 dalys	—
2d straipsnis	6 straipsnis
2e straipsnio 1 pastraipa	7 straipsnis
2e straipsnio 2 pastraipa	—
3 straipsnio 1 ir 2 dalys ir 3 dalies pirmas sakiny	8 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
3 straipsnio 3 dalies antras sakiny, 4 ir 5 dalys	—
3 straipsnio 6 dalis	—
4 straipsnio 1 ir 2 dalys ir 3 dalies pirmas sakiny	9 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys
4 straipsnio 3 dalies antras sakiny, 4, 5 ir 6 dalys	—
—	10 straipsnis
—	11 straipsnis
5 straipsnio 1 dalis	12 straipsnis
5 straipsnio 2–5 dalys	—
Priedas	I priedas
—	II priedas
—	III priedas











## 2012 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 310 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	840 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

*Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

## Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

[http://publications.europa.eu/others/agents/index\\_lt.htm](http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm)

**EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.**

**Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>**



**Europos Sąjungos leidinių biuras**  
2985 Liuksemburgas  
LIUKSEMBURGAS

**LT**